

PHẬT GIÁO NGUYÊN THỦY
THERAVĀDA

KỆ TU TÂM

TÁC GIẢ: SƯ THANH MINH
TRỤ TRÌ: CHÙA PHÚC MINH

Địa chỉ: *Thôn La Nguyễn, xã Minh Quang,
huyện Vũ Thư, tỉnh Thái Bình*

MỤC LỤC

1. An Tâm	16
2. Bạc Ứng Cúng	17
3. Bạc Chánh Tri	18
4. Bạc Minh Hạnh Túc	19
5. Bạc Thiện Thệ.....	20
6. Bạc Thế Gian Giải	21
7. Bạc Điều Ngự Trượng Phu	22
8. Bạc Thầy Của Trời Người	23
9. Bạc Giác Ngộ	24
10. Bạc Thế Tôn	26
11. Bát Chánh Tà	27
12. Bạt Bè	29
13. Bát Giới	31
14. Bát Kính Pháp	32
15. Bát Nạn	33
16. Bát Phong	34
17. Bảy Giác Chi	35
18. Bệnh	36
19. Bi Tâm	37
20. Biết Và Thấy	38
21. Bồ Tát	39
22. Bốn Niệm Xứ	40
23. Bốn Chánh Cần	42

24. Bốn Như Ý Túc	43
25. Bốn Nhiếp Pháp	44
26. Buộc Ràng	45
27. Cận Tử Nghiệp	46
28. Cần	48
29. Cầu An	48
30. Cầu Phước Làm Phước	49
31. Cầu Siêu	50
32. Cầu Xin Với Cầu Mong	52
33. Cầu Xin	53
34. Cầu	54
35. Chán Đồi	54
36. Chánh Kiến	56
37. Chánh Tư Duy	57
38. Chánh Ngữ	58
39. Chánh Nghiệp	59
40. Chánh Mạng	60
41. Chánh Tinh Tấn	61
42. Chánh Niệm	62
43. Chánh Định	63
44. Chánh Tà	64
45. Chánh Tâm	66
46. Chấp Đoạn	67
47. Chấp Thường	67

48. Chết	68
49. Chiến Tranh	69
50. Chủ Tăng	70
51. Chư Thiên	71
52. Chùa Làng	73
53. Con Đi Xuất Gia	74
54. Con Đường Lành	75
55. Công Quả	76
56. Cửa Chùa	77
57. Cúng Dàng	78
58. Cung Kính	78
59. Đạo - Đời	79
60. Đạo Anh Em	81
61. Đạo Vợ Chồng	83
62. Đạo Vợ Hiền	84
63. Đạo Làm Cha	85
64. Đạo Hiếu	86
65. Đạo Chỉ Đường	88
66. Đạo Độ Đời	89
67. Đạo Khác Đời	91
68. Đạo Đức	92
69. Đạo Phật	93
70. Đi Bát Xin Ăn	94
71. Địa Ngục	95

72. Đọa Xứ	96
73. Đoạn Ái	97
74. Dòng Đời	98
75. Dục	99
76. Đúng Và Sai	99
77. Được Mất	101
78. Đức Phật Thích Ca	102
79. Giả Tạm	106
80. Già	107
81. Giác Ngộ	108
82. Giải Thoát	109
83. Giải Thoát Hương	110
84. Giải Thoát Tri Kiến Hương	111
85. Giữ Giới	111
86. Giới Ấn Phi Thời	112
87. Hận Sân	113
88. Hạnh Đầu Đà	115
89. Hiếu Sai	116
90. Hộ Tăng	118
91. Hoa Tâm	119
92. Hoài Nghi	120
93. Hổ Thẹn	122
94. Học Hành.....	122
95. Học	123

96. Hờn Thua	124
97. Hữu Vi	125
98. Huynh Đệ Trong Chùa	126
99. Hỷ Tâm	127
100. Im Lặng.....	128
101. Khách Tăng	128
102. Khất Thực	129
103. Khen Chê	130
104. Khi Nào	131
105. Khinh Tâm	131
106. Khổ	132
107. Không Hận Sân	133
108. Không Tham	134
109. Kiếp Người	135
110. Kiệt Hạ An Cư	136
111. Lạc	137
112. Lầm Mê	138
113. Lầm Tưởng	139
114. Lễ Phật	140
115. Lên Chùa Lễ Phật	140
116. Lợi Hại	142
117. Lời Nói	143
118. Lòng Người	144
119. Mặc Y	145

120. Mạn Phật Kinh Tăng	145
121. Mất Mát	146
122. Mẹ Hiền	147
123. Mê Ngộ	148
124. Mê Tín	150
125. Mong Manh	151
126. Múa Hát	151
127. Muốn Đi Xuất Gia	152
128. Năm Căn	153
129. Năm Thiển Chi	154
130. Nên Tránh Xa	155
131. Ngày Trai Giới	156
132. Nghề Nghiệp	157
133. Nghe Pháp	159
134. Nghiệp Chương	160
135. Nghiệp Duy Trì	161
136. Ngồi Thiền	163
137. Ngũ Dục	165
138. Ngũ Uẩn	165
139. Người Chết	167
140. Nhân Duyên	169
141. Nhẫn Nhục	169
142. Nhân Quả	170
143. Nhân Sinh Chết	172

144. Nhân Sinh Định Tĩnh	173
145. Nhân Sinh Hoan Hỷ	174
146. Nhân Sinh Nhẹ Nhàng	175
147. Nhân Sinh Tinh Tấn	176
148. Nhân Sinh Tuệ	177
149. Nhân Sinh Xả	177
150. Nhất Hành	178
151. Nhu Tâm	179
152. Niệm	179
153. Niệm Phật	180
154. Niệm Pháp	182
155. Niệm Tăng	182
156. Niệm Giới	183
157. Niệm Thí	183
158. Niệm Thiên	184
159. Niệm Chết	185
160. Niệm Niết Bàn.....	186
161. Niệm Sắc Thân Tứ Đại	187
162. Niệm Xác Chết	189
163. Nói Dối.....	190
164. Oai Nghi	191
165. Oan Gia	192
166. Oán	193
167. Pháp	194

168. Pháp Thiện Lành	194
169. Pháp Thiết Thực Hiện Tại	196
170. Pháp Vượt Thời Gian	197
171. Pháp Đến Để Mà Thấy	198
172. Pháp Hướng Thượng	199
173. Pháp Người Trí Mới Hiểu	200
174. Phật	202
175. Phật Ra Đời	203
176. Phật Độ Sinh	204
177. Phật Tử Tại Gia	205
178. Phật Tử Dâng Y	206
179. Phiền Não Luân	208
180. Phúc Minh Thiên Tự	209
181. Phước Lành	211
182. Phước Lớn.....	212
183. Quay Đầu Là Bờ	213
184. Quý (Ghê Sợ)	213
185. Quy Y	214
186. Rắn Độc Trong Ta	216
187. Rỗng Không	217
188. Rừng.....	218
189. Sát Sinh	219
190. Sáu Pháp Hòa	219
191. Si Mê	221

192. Si Tâm	222
193. Sinh Tử	224
194. Sinh	225
195. Sơ Quả	226
196. Sống An Vui	227
197. Sống Độc Cư	227
198. Sống Hợp Hòa	229
199. Sống lâu	229
200. Sự Thật	231
201. Sức Khỏe	232
202. Tà Dâm	233
203. Ta Là Ai?	234
204. Tài Sản Thế Gian	235
205. Tàm (Xấu Hổ)	236
206. Tâm Bệnh	236
207. Tâm Buông Xả	238
208. Tâm Dục (Ước Muốn)	239
209. Tam Giới	240
210. Tâm Hành Xả	241
211. Tâm Hoài Nghi	242
212. Tâm Hỷ	244
213. Tâm Mạng Quyền	244
214. Tâm Ngã Mạn	245
215. Phóng Dật	246

216. Tâm Xan Lận	247
217. Tâm Tật Đố	248
218. Tâm Tà Kiến	249
219. Tác Ý	250
220. Tam Quả	251
221. Tam Tai	251
222. Tắm Phật	252
223. Tâm Trạo Hối	253
224. Tư	254
225. Tâm Tầm	256
226. Tâm Tứ	256
227. Tướng	257
228. Tâm Vô Quý	259
229. Tâm Vô Tàm	260
230. Tâm Thắng Giải	261
231. Tăng	261
232. Tăng Là Bạc Thiện Lành	262
233. Tăng Là Bạc Trang Nghiêm	263
234. Tăng Là Bạc Chân Chánh	264
235. Tăng Là Bạc Thoát Trần	265
236. Tăng Chúng Đáng Được Cung Kính	266
237. Tăng Chúng Đáng Được Tôn Trọng	267
238. Tăng Chúng Đáng Được Cúng Dàng	268
239. Tăng Chúng Là Ruộng Phước Điền	269

240. Tập Sự Xuất Gia	270
241. Tào Lao	272
242. Tết.....	273
243. Tham	274
244. Tham Dục.....	275
245. Tham Lam	277
246. Thân Thối	278
247. Thanh Tịnh	279
248. Thập Lực	280
249. Thập Thiện Ác	281
250. Thật Giả	284
251. Thầy Trò	285
252. Thế Gian.....	286
253. Thị Giả	287
254. Thích Tâm	288
255. Thiện – Trí	289
256. Thiện Ác	290
257. Thiện Ác (2)	290
258. Thiện Ác Nhân Duyên	292
259. Thiên Ba La Mật	292
260. Thiên Nhãn Trí	294
261. Thiên Sứ	295
262. Thiện Tâm Hợp Trí Tuệ	296
263. Thọ	297

264. Thoát Tục	298
265. Thời Gian	300
266. Thuần Tâm	301
267. Tiền	302
268. Tiếng Cười Nhân Thế	302
269. Tiếng Gầm Sư Tử	303
270. Tín	304
271. Tĩnh Tâm	305
272. Tóc Bạc	306
273. Tội Gì Lớn Nhất	308
274. Tội Phước	309
275. Trang Điểm	310
276. Tranh Giành	311
277. Trí – Ngu	312
278. Trí Thức Và Trí Tuệ	313
279. Trộm Cắp	315
280. Trụ Trì	316
281. Tứ Quả	317
282. Tu Tâm	317
283. Từ Tâm	318
284. Túc Mạng Trí	319
285. Tuệ Tâm	320
286. Tụng Kinh	321
287. Tượng Phật	322

288. Tưởng Tri – Tuệ Tri	323
289. Ưa - Không	324
290. Uống Rượu	325
291. Vesak	326
292. Việc Chùa	327
293. Vô Duyên	328
294. Vô Ích	329
295. Vô Minh Và Trí Tuệ	330
296. Vô Minh	332
297. Vô Sân	333
298. Vô Tham	333
299. Vô Vi.....	334
300. Vua Chuyển Luân Vương	335
301. Vui Khổ Do Mình Tạo	336
302. Vui Trước Khổ Sau	337
303. Xả Tâm	338
304. Xem Bói	339
305. Xem Ngày	340
306. Xem Tánh	341
307. Xuất Gia	343
308. Xúc	344
309. Yêu – Ghét.....	345

1. AN TÂM

Khi tâm hướng thiện thì an
Tâm mà tán loạn do phan nhiễm trần
Muốn tâm an tịnh thì cần
Siêng năng tẩy rửa bụi trần trong tâm
Bao nhiêu phiền não ngủ ngầm
Bao nhiêu bất thiện trong tâm chưa trừ
Bao nhiêu nghiệp chướng còn dư
Bao nhiêu đời tạo thói hư chưa lành
Muốn an tâm phải thực hành
Giữ gìn giới hạnh thiện lành thẳng ngay
Sáu căn thu thúc từng ngày
Oai nghi tề chỉnh tâm này được an
Hương về Đạo Quả Niết Bàn
Duy trì chánh niệm tâm an lạc dần
Thực hành thiền định chánh chân
Trú trên hơi thở thêm phần lạc an
Từ, bi, hỷ, xả tỏa lan
Mong người hạnh phúc thì an tâm mình
Tuệ tri danh sắc diệt sinh
Đoạn trừ tà kiến thì mình lạc an
Khi nào chứng ngộ Niết Bàn

Thì tâm sẽ mãi lạc an không rời
Tu tâm mọi lúc mọi thời
Thì tâm an mãi suốt đời an tâm.

2. BẬC ỨNG CÚNG

Nhân gian thiên giới lòng thành
Cúng dàng lên Đấng Cha Lành Từ Tôn
Lập lên bảo tháp thiền môn
Vì Ngài đáng được kính tôn cúng dàng
Vì Ngài đã hết buộc ràng
Sạch tan phiền não thuộc hàng thượng nhân
Vì Ngài có đại thâm ân
Đại bi, đại trí, đại nhân, Thánh Hiền
Vì Ngài trí đức vô biên
Mở đường thoát tục đến miền lạc an
Pháp lành phổ độ trần gian
Giúp cho nhân thế tiêu tan não phiền
Ngài là tối thượng phước điền
Cúng dàng thì được vô biên phước lành
Vì Ngài phổ độ chúng sanh
Bằng nhiều phương pháp thiện lành khác nhau
Có người ngộ trước ngộ sau

Cúng dàng là tạo phước màu vô sinh
Vì gieo duyên độ hữu tình
Cúng dàng Đức Phật cao minh thiện lành
Cúng dàng mong thoát tử sanh
Cúng dàng lên Bậc thiện lành tối cao.

3. BẬC CHÁNH TRI

Phật là Bậc Chánh Biến Tri
Vì Ngài có trí không gì cản ngăn
Mặt trời soi sáng thế gian
Nhưng không sáng đến muôn ngàn ngục sâu
Chánh tri tuệ giác nhiệm mầu
Sáng soi muôn cõi dù sâu ngút ngàn
Sáng soi thấu tỏ thế gian
Nhân duyên quả báo lạc an khổ sầu
Sáng soi thiên giới do đâu
Nhân duyên gì hưởng phước mầu lạc an
Chánh tri quá khứ muôn ngàn
Bao nhiêu kiếp trước từng làm nghiệp chi
Tử sinh sinh tử chánh tri
Sáng soi hiện tại là vì nhân duyên
Tùy theo tri kiến hiện tiền

Nghiệp nhân quả báo vô biên trập trùng
Tương lai chánh trí tận cùng
Khi nào giác ngộ hãi hùng tử sinh
Khi nào chấm dứt vô minh
Khi nào diệt tận tái sinh vô thường
Chánh trí giác ngộ tỏ tường
Bậc Toàn Giác Trí mở đường vô sinh.

4. BẬC MINH HẠNH TỨC

Phật Đà minh hạnh đủ đầy
Trải qua bao kiếp dựng xây mà thành
Minh là tuệ giác khởi sanh
Tuệ tri sự thật các hành nhân duyên
Hạnh là giới đức chu viên
Lục căn phòng hộ thiện hiền vị tha
Minh là trí sáng bao la
Tuệ tri quá khứ nghiệp ta đã làm
Hạnh là tri túc vô tham
Sống trong tỉnh thức luôn làm vị tha
Minh là trí tuệ sâu xa
Rõ thông Tam Giới nghiệp và chúng sanh
Hạnh là tâm quý đa văn

Đức tin tinh tấn thiện lành cần chuyên
Minh là trí sáng vô biên
Biết tâm người khác hiện tiền nghĩ suy
Hạnh là chánh niệm oai nghi
Nhập vào thiền chứng tâm thì lạc an
Minh là lậu tận Niết Bàn
Sạch bằng phiền não chỉ còn tuệ tri
Bậc Minh Hạnh Túc đã vì
Chúng sinh mê muội thực thi nhiều đời
Trau dồi minh hạnh chẳng rời
Kết thành trí đức ở nơi Phật Đà.

5. BẬC THIỆN THỆ

Phật Đà chỉ nói lời lành
Gọi là Thiện Thệ ngôn hành vị tha
Những gì lợi ích nói ra
Đúng thời đúng lúc để mà độ sinh
Thế gian vô số hữu tình
Mỗi người tư tưởng tâm linh chẳng đồng
Tùy duyên nói pháp sâu nông
Ngộ người chưa ngộ cũng đồng thoát ra
Đại dương rộng lớn bao la

Nước thuần vị mặn ấy là đại dương
Phật Đà nói pháp nhiều phương
Chỉ thuần một vị thoát đường tử sinh
Pháp lành chuyển hóa tâm linh
Cho người giác ngộ vì mình hiểu sai
Xưa nay sinh tử kéo dài
Chỉ vì mê muội đúng sai chẳng tường
Pháp là ánh sáng dẫn đường
Bỏ tà theo chánh thì thường an vui
Khổ đau phiền não chôn vùi
Nghe lời Thiện Thệ an vui lâu dài
Phật là Thiện Thệ không sai
Phật là Đại Giác Như Lai thiện lành.

6. BẬC THẾ GIAN GIẢI

Phật Đà hiểu rõ thế gian
Vô biên thế giới muôn ngàn chúng sinh
Tùy theo nghiệp tạo của mình
Noãn, thai, thấp, hóa muôn hình khác nhau
Ngục sâu đến tận A Tỳ
Trời cao Phi Tướng cũng vì nghiệp nhân
Ba mươi một cõi xa gần

Gọi là Tam Giới một phần thế gian
Tiểu thiên thế giới một ngàn
Trung thiên một triệu thế gian xa gần
Đại thiên hàng tỷ thế gian
Phật Đà giác ngộ ba ngàn đại thiên
Chúng sinh thế giới vô biên
Con đường quanh quẩn não phiền tử sinh
Con đường giải thoát vô minh
Con đường chánh đạo vô sinh thoát trần
Phật Đà giảng pháp chánh chân
Các hàng thế giới xa gần khác nhau
Người nào kinh cảm thì mau
Nương theo Giáo Pháp đạo màu tu tâm
Để mà gieo tạo phước âm
Để mà giải thoát lỗi lầm tử sinh.

7. BẬC ĐIỀU NGỰ TRƯỢNG PHU

Phật là Điều Ngự Trượng Phu
Bậc thầy hướng đạo cho dù là ai
Nhân gian thiên giới rộng dài
Chúng sanh lành dữ không ai bằng Ngài
Dù cho già trẻ gái trai

Sang hèn ngu trí ở gần ở xa
Có nhân duyên với Phật Đà
Ngài đều giác ngộ cái tà quy chân
Từ phạm nhân đăc Thánh Nhân
Từ người tội lỗi cũng dần thiện ra
Những người bất thiện gian tà
Trở nên hiền thiện thật thà chánh chân
Những người tham dục hận sân
Xa lìa tham dục lòng dần từ bi
Những người phiền não ngu si
Trở thành trí tuệ sâu bi phai tàn
Những người đau khổ bất an
Trở nên hạnh phúc Niết Bàn ngộ ra
Những người sanh tử chưa qua
Giờ đây theo Pháp Phật Đà rắng tu
Quả là Điều Ngự Trượng Phu
Phật Đà tối thượng vân du độ đời.

8. BẬC THẦY CỦA TRỜI NGƯỜI

Bậc thầy hai cõi nhân thiên
Bậc Đạo Sư của mọi miền thế gian
Bậc khai mở đạo Niết Bàn

Từ nhân gian đến các hàng chư thiên
Lắng nghe Giáo Pháp thiện hiền
Ngộ ra chân lý an nhiên thoát trần
Bậc thầy giảng pháp chánh chân
Bậc thầy dạy pháp thượng nhân thiện lành
Bậc thầy phổ độ chúng sanh
Dạy người bỏ ác làm lành thân tâm
Dạy người bỏ hết lỗi lầm
Dạy người những pháp tu tâm tịnh lành
Dạy người giác ngộ tử sanh
Dạy người giải thoát khỏi nanh tử thần
Pháp môn bất tử chánh chân
Bậc thầy dạy đạo thoát trần vô vi
Nhân gian thiên giới quy y
Bậc thầy cao thượng đã vì nhân thiên
Mở khai đạo pháp Thánh Hiền
Bậc thầy hai cõi nhân thiên Phật Đà.

9. BẬC GIÁC NGỘ

Phật Đà giác ngộ chánh chân
Tuệ tri sự thật thành ân Phật Đà
Ngộ ra chân lý sâu xa

Nhân sinh thế giới Phật Đà ngộ sâu
Chúng sinh khi chết đi đâu
Luân hồi sinh tử từ lâu xoay vần
Khổ là sự thật chánh chân
Có sinh có khổ cả thân tâm này
Tập là phiền não sâu dày
Vô minh tham ái từng ngày là nhân
Diệt là giải thoát từng phần
Khi nào diệt hết được nhân não phiền
Đạo là đường chánh thiện hiền
Tuệ tri sự thật an nhiên thoát trần
Đó là sự thật chánh chân
Đó là Thánh Đế thoát trần vô sinh
Đó là trí tuệ cao minh
Phật Đà tu tập tự mình ngộ ra
Bốn đường chân lý sâu xa
Phật Đà giác ngộ để mà truyền trao
Con đường giải thoát tối cao
Con đường giác ngộ đi vào vô sinh
Con đường diệt tận vô minh
Con đường giải thoát tử sinh luân hồi.

10. BẬC THẾ TÔN

Thế Tôn thừa tự phước lành
Mười ba la mật đã hành chu viên
Khi xưa bố thí cần chuyên
Ngày nay là Bậc phước điền thế gian
Khi xưa giữ giới làm lành
Ngày nay hưởng phước thanh danh muôn đời
Khi xưa xả tục xuất gia
Ngày nay giải thoát vượt qua luân hồi
Khi xưa trí tuệ trau dồi
Ngày nay tự giác ngộ rồi giác tha
Khi xưa tinh tấn làm lành
Ngày nay nỗ lực độ sanh không ngừng
Khi xưa nhẫn lại mọi bề
Ngày nay thần lực không hề sợ ai
Khi xưa chân thật không sai
Ngày nay người tin tưởng lời Ngài nói ra
Khi xưa quyết định chánh tà
Ngày nay Ngài quyết định những là thần thông
Khi xưa từ ái mênh mông
Ngày nay Ngài phổ độ số đông muôn ngàn
Khi xưa buông xả chẳng màng

Nay Ngài giác ngộ mở đàng vô sinh
Thế Tôn Trí Đức cao minh
Thế Tôn thừa tự nghiệp mình tạo ra
Thế Tôn Chánh Giác Phật Đà
Thế Tôn là Đấng thật là tối cao.

11. BÁT CHÁNH TÀ

Sống theo chánh đạo thì an
Sống theo tà đạo muôn ngàn khổ đau
Chánh tà hai ngã khác nhau
Đi theo bát chánh hãy mau bỏ tà
Chánh là trí tuệ hiểu ra
Con đường thoát khổ phải là tu tâm
Tà là tri kiến lạc lăm
Ham vui giả tạm để tâm nhiễm trần
Chánh là suy xét thật chân
Tư duy sự thật dần dần ngộ ra
Tà là say đắm thiết tha
Suy tư hưởng dục là tà tư duy
Chánh là lời nói thật thà
Nói ra sự thật thật là chánh ngôn
Tà là lời nói gian tà

Nói lời không thật thật là tà ngôn
Chánh là hành động thiện lành
Cả thân khẩu ý thực hành chánh chân
Tà là tạo tác lỗi lầm
Ba nghiệp bất thiện vì tâm hướng tà
Chánh là nuôi sống mạng ta
Bằng nghề lương thiện tạo ra thiện lành
Tà là làm hại hữu tình
Bằng nghề bất thiện nuôi mình tà nhân
Chánh là nỗ lực tinh cần
Làm lành lánh dữ tu thân từng ngày
Tà là tích cực hăng say
Làm điều vô ích từng ngày buông lung
Chánh là nhớ nghĩ thiện lành
Giữ gìn chánh niệm pháp hành nhớ ghi
Tà là phiền não trị vì
Để cho vọng tưởng lôi đi suốt ngày
Chánh là thiền định thẳng ngay
Hành thiền tâm định từng ngày tu tâm
Tà là bất thiện lỗi lầm
Buông lung phóng dật hư tâm từng ngày
Thực hành chánh đạo thẳng ngay

Con đường giác ngộ từng ngày an vui
Sống theo tà đạo chôn vùi
Trần lao khổ não ngậm ngùi bi ai
Thực hành bát chánh không sai
Niết Bàn sẽ chứng bi ai sẽ dừng.

12. BẠN BÈ

Ai là bạn tốt nên gần
Ai là bạn xấu nên cần tránh xa
Bạn bè thân thích chẳng qua
Do cùng tư tưởng thành ra bạn bè
Ham chơi thích đùa ham chơi
Học hành tìm bạn ở nơi học hành
Tu thành kết bạn tu hành
Vì cùng tư tưởng nên thành bạn thân
Trí nhân mới biết trí nhân
Người ngu biết được trí nhân bao giờ
Dại khờ thích đùa dại khờ
Trí nhân nhiều lúc giả khờ cho vui
Anh hùng thì trọng anh hùng
Đứa khùng thì chọn đứa khùng kết giao
Bọn khùng tụ tập đả nhau

Anh hùng trọng nghĩa trước sau anh hùng
Giao du với những đứa khùng
Làm cho tâm trí lao lung suốt ngày
Hiền nhân chân chánh thẳng ngay
Kết giao thì được tháng ngày an vui
Hiền nhân kính trọng hiền nhân
Ngu si lỗ mãng hiền nhân chẳng gần
Bạn bè hiểu được lúc cần
Ra tay giúp đỡ không phần thiệt hơn
Xấu xa nịnh bợ kiếm lời
Đến khi hết lợi nó thời lộ ra
Ác tâm ngấm ngấm hại ta
Nghe ta được lợi tỏ ra bực mình
Thiện nhân vui vẻ tận tình
Lợi người như thể lợi mình cùng vui
Kết thân với bạn xấu xa
Là ta đã tự dẫn thân đường tà
Bạn lành trí thức dạy ta
Con đường chánh đạo để mà tu thân
Chánh nhân thì phải biết gần
Những người chân chánh kết thân trọn đời
Trí nhân tìm bạn đúng nơi

Bạn cùng người trí cả đời an vui.

13. BÁT GIỚI

Ngày trai Phật tử tại gia
Thọ trì tám giới Phật Đà dạy khuyên
Một là nguyện tránh sát sinh
Hai không trộm cắp không rình của ai
Ba là tuyệt dục gái trai
Bốn không nói dối lừa ai chuyện gì
Năm không uống rượu chất say
Sáu không ăn quá ngộ trai đúng thời
Bảy không trang điểm hát ca
Tám không nằm ngồi lộng lẫy cao sang
Tám phần trai giới của hàng
Tại gia cư sĩ noi đàng Thánh Nhân
Ngày đêm gìn giữ chuyên cần
Nguyện mong phước phần giải thoát tử sinh
Mong cho tất cả hữu tình
Thọ trì trai giới tử sinh thoát dần.

14. BÁT KÍNH PHÁP

Vì hàng nữ giới xuất gia
Khiến cho Giáo Pháp Phật Đà chóng suy
Cho nên Phật chế luật nghi
Nói ra bát kính trị vì nữ nhân
Một ni tuổi tác không phân
Thấy Tỳ kheo trẻ cũng cần chấp tay
Hai là không được mắng hay
Nói lời thô lỗ với thầy Tỳ kheo
Ba là kiết hạ nơi đâu
Phải gần Tăng chúng để cầu bảo ban
Bốn là bố tát các ngày
Phải sang thỉnh giáo việc này chớ quên
Năm là tự tứ hai bên
Cầu xin giáo giới vững bền luật nghi
Sáu là sám hối tội thì
Cả hai hội chúng Tăng Ni tỏ bày
Bảy là đệ tử xuất gia
Phải cầu thọ giới cũng là hai bên
Tám nghe giáo giới thọ trì
Ni thì không được dạy gì đến Tăng
Tám điều Ni phải thường hằng

Một lòng kính trọng chư Tăng suốt đời.

15. BÁT NẠN

Sinh ra gặp tám nạn tai
Cũng là vô phước kéo dài tử sinh
Một sinh đọa xứ cực hình
Bốn đường ác đạo thực tình khổ thay
Hai sinh biên địa chẳng may
Làm dân thổ phỉ thường ngày bất an
Ba sinh vô tướng cõi lành
Vô tâm nên chẳng thực hành được đâu
Bốn sinh vô sắc sống lâu
Không thân nên chẳng nghe câu pháp lành
Năm sinh trước lúc Phật thành
Không nghe Giáo Pháp không hành tu tâm
Sáu sinh sau Phật Pháp âm
Vô duyên nên cũng mê lầm vô minh
Bảy sinh vào những gia đình
Tin theo tà đạo thì mình cũng theo
Tám sinh có bệnh hiểm nghèo
Ngu si tàn tật khó theo pháp lành
Đó là tám nạn tục sanh

Kéo dòng sinh tử vận hành dài lâu
Đời nay gặp pháp nhiệm mầu
Tu tâm giải thoát khổ sâu sớm qua.

16. BÁT PHONG

Bát phong tám gió thế gian
Làm cho tâm trí bất an rồi bời
Ai còn đắm nhiễm bụi đời
Bát phong vùi dập tả tơi suốt ngày
Lợi danh là gió mạnh thay
Khiến cho tâm trí tung bay khắp trời
Suy vi là gió hết thời
Mất đi cái lợi lại ngồi trách than
Bị ai hủy báng nói càn
Gió lòng bực bội luận bàn quần quanh
Được ai tán thán xưng danh
Gió lòng tự mãn lại thành kiêu sa
Vận may phát đạt vinh hoa
Đắm tham dục vọng khó mà tỉnh tâm
Đến khi phạm phải lỗi lầm
Tiêu tan sự nghiệp thì tâm lại sầu
Thân đau tâm trí buồn rầu

Kêu ca than thở tầm cầu quần quanh
Đến khi khỏe mạnh tung hoành
Chạy theo đục lặc quần quanh bụi đời
Tu tâm thức tỉnh ra thời
An nhiên tự tại gió đời chẳng lay
Giữ gìn chánh niệm thẳng ngay
Bát phong bất động tâm này tự do.

17. BẢY GIÁC CHI

Bảy chi giác ngộ bồ đề
Thế Tôn thuyết giảng bồ đề giác chi
Một là niệm nhớ hằng ghi
Pháp môn tu tập nhớ ghi hiện tiền
Hai là trạch pháp tu gì
Tuệ tri cho rõ khỏi đi sai đường
Ba là tinh tấn kiên cường
Vượt qua gian khó trên đường tu tâm
Bốn là vui thích âm thầm
Về con đường đạo tu tâm an lành
Năm là thư giãn nhẹ nhàng
Khinh an thư thái nhẹ nhàng an nhiên
Sáu là tâm định lặng yên

Nhất tâm định tĩnh pháp thiền định tâm
Bảy là tâm xả trung bình
Không tăng không giảm tâm tình thản nhiên
Khi tu tâm ý hiện tiền
Trở nên giải đãi thì liền niệm ghi
Ba phần của pháp giác chi
Trạch, tinh tấn, hỷ tâm thì mạnh lên
Khi nào căng thẳng vượt trên
Tu ngay ba pháp trở nên nhẹ mềm
Khinh an, định, xả êm đềm
Không tăng không giảm là nền tu tâm
Niệm luôn ghi nhớ âm thầm
Luôn luôn chánh niệm tâm thường tịnh thanh
Bảy chi tu tập viên thành
Bảy chi giác ngộ tịnh thanh bồ đề.

18. BỆNH

Có thân có bệnh là thường
Bệnh do nghiệp chướng tai ương kết thành
Bệnh do thời tiết phát sanh
Bệnh do ăn uống tâm hành tạo ra
Cái thân là bãi tha ma

Chứa bao xác chết muôn là chúng sanh
Bao nhiêu giòi bọ hôi tanh
Bao nhiêu giun sán xung quanh từng bầy
Bệnh nguồn chất chứa ở đây
Làm sao tránh khỏi thân này đau thương
Thuốc thang cứu chữa đủ đường
Bệnh này bệnh khác đau thương đến già
Cái thân có bệnh rề rà
Cái tâm sâu não mới là bệnh to
Thân này bệnh chút đã lo
Còn tâm có bệnh thì cho thuốc gì
Phật Đà thuyết pháp diệu kỳ
Đoạn trừ tâm bệnh một khi thực hành
Tu tâm cho bệnh chóng lành
Đoạn trừ phiền não tử sanh hết liền.

19. BI TÂM

Bi tâm mong muốn muôn loài
Khổ đau sớm thoát ra ngoài khổ đau
Thực hành tu pháp bi tâm
Hướng người đau khổ nguyện thầm cầu mong
Cho người khổ hết khổ mau

Trú tâm trên nỗi khổ đau của người
Bi tâm mở rộng khắp nơi
Ai trên cõi đời chẳng có khổ đau
Vào sinh ra tử như nhau
Khổ đau muôn kiếp nguyện mau an lành
Bi tâm thương mọi chúng sinh
Chuyển từ ác ý thành tình bao la
Thương người như thể thương ta
Là tâm bi mẫn thiết tha vô cùng.

20. BIẾT VÀ THẤY

Biết do nghe nói học hành
Thấy là tường tận rành rành trong tâm
Biết thì có thể lạc lầm
Mơ hồ tưởng tượng chưa tường tận tri
Thấy thì bằng cái tuệ tri
Tận tường tỏ rõ không khi nào lầm
Người ta học rộng biết nhiều
Thao thao nói giảng những điều trên mây
Nhưng chưa từng thấy điều này
Chỉ là tưởng tượng đúng sai mơ màng
Dù cho lý thuyết cao sang

Mơ màng tưởng tượng là hàng thức tri
Thấy bằng tâm định thẳng tri
Thấy bằng chánh trí tuệ tri rõ ràng
Thấy ra sự thật tận cùng
Thấy ra chân lý tốt cùng vô vi
Nhờ tâm định tĩnh tuệ tri
Tuệ tri giác ngộ vô vi pháp mẫu
Biết là học vấn mở đầu
Thấy là giác ngộ thâm sâu pháp hành
Biết rồi mới thấy rành rành
Thấy rồi biết ấy trở thành tuệ tri
Cả hai pháp ấy thực thi
Biết rồi phải thấy thấy thì ngộ ra.

21. BỒ TÁT

Nguyện tu thành Phật độ đời
Hạnh Bồ Tát quả tuyệt vời cao siêu
Bốn a tăng kiếp quá nhiều
Gian nan pháp độ mười điều hạnh tu
Bố thí – trì giới – xuất gia
Trí tuệ - tinh tấn – nhẫn nại – thật thà
Quyết định – từ tâm – hành xả

Mười điều Bồ Tát đã tạo ra
Muôn ngàn công đức trải bao la
Trời sao ví thử còn thua kém
Hạnh lành Bồ Tát mới cao xa
Đại bi độ thế đã vì ta
Trần gian thống khổ thấy xót xa
Toàn tri diệu giác tâm chân lý
Phổ độ chúng sinh ngộ chánh tà
Hạnh lành Bồ Tát quá cao xa
Vượt khỏi tâm tư lời diễn tả
Một lòng kính ngưỡng muôn thiết tha.

22. BỐN NIỆM XỨ

Niệm là nhớ nghĩ không quên
Pháp môn niệm xứ thì nên thọ trì
Niệm thân là quán tử thi
Thấy thân bất tịnh vậy thì ly tham
Ba hai thể trước cũng nhàm
Cái thân bất tịnh này tham làm gì
Niệm thân sự chết đến kỳ
Sinh ra gấp rút mà ly dục trần
Niệm thân hơi thở tịnh dần

Trú trong thiên định chánh chân an lành
Niệm thân tứ đại thực hành
Ngộ ra thân sắc diệt sanh không ngừng
Tánh tham sắc tướng sẽ dừng
Tu tâm thì phải không ngừng niệm thân
Thọ trì niệm thọ thật chân
Sáu căn tiếp xúc sáu trần thọ sinh
Vui buồn sướng khổ nơi mình
Do căn, trần, xúc mà sinh thọ này
Sinh rồi thọ ấy diệt ngay
Ngộ ra sự thật thọ này khổ đau
Niệm tâm liên tục trước sau
Sát na sinh diệt mau mau không ngừng
Vô minh tà kiến không ngừng
Thì tâm bất thiện không ngừng khởi lên
Tuệ tri mà được vững bền
Thì tâm hiền thiện khởi lên mạnh dần
Ngộ ra sự thật chánh chân
Vô thường biến đổi dần dần tuệ tri
Thọ trì niệm pháp nhớ ghi
Ý môn hướng đến pháp gì thấp cao
Mình đang tu tập pháp nào

Nhớ ghi pháp ấy dồi dào trong tâm
Niệm cho sạch hết lỗi lầm
Niệm cho trí giác từ tâm sáng dần
Niệm cho vô ngã chánh chân
Niệm cho phiền não sẽ dần tiêu tan
Niệm cho chứng ngộ Niết Bàn
Niệm cho giải thoát thế gian tục trần.

23. BỐN CHÁNH CẦN

Chánh cần bốn việc phải làm
Siêng năng tinh tấn việc cần làm ngay
Nếu xưa việc ác sâu dày
Giờ đây cố gắng bỏ ngay tức thì
Nếu như chưa tạo ác gì
Siêng năng gìn giữ chớ khi nào làm
Việc lành việc thiện đã làm
Thì nay cố gắng mà làm nhiều hơn
Xưa nay việc thiện trống trơn
Thì nay cố gắng làm ơn bắt đầu
Việc ác dù có thâm sâu
Quay đầu tỉnh ngộ đến đâu cũng dừng
Việc lành thì chớ ngập ngừng

Làm rồi làm nữa chớ dừng dở dang
Việc ác dù có chưa làm
Cũng nên cảnh giác chớ làm tạo ra
Việc lành thì phải thiết tha
Chưa làm thì phải cố mà làm đi
Nếu chưa nghe pháp thọ trì
Thì nay học pháp hành đi là vừa
Dục tham sân hận chưa chừa
Thì nên tu tập để chừa bỏ đi
Đa văn trí tuệ hành trì
Tu tâm việc ấy làm đi chớ ngừng
Khi nào phiền não chưa ngưng
Niết Bàn chưa ngộ chưa dừng tu tâm.

24. BỐN NHƯ Ý TỨC

Bốn điều như ý tập dần
Bốn điều thành tựu thượng nhân pháp mẫu
Dục như ý tức đi đầu
Dục là ước muốn pháp mẫu thượng nhân
Dục mong phiền não giảm dần
Dục mong trí tuệ từng phần sáng ra
Tinh tấn như ý tức là

Siêng năng thuần thực tu tâm tận tình
Không còn lười biếng phát sinh
Tinh tấn thể nhập khi mình chuyên tu
Tâm như ý tức vững bền
Nhuyễn nhu thuần thực dựa trên ý mình
Do tu tập định phát sinh
Định tâm vững chắc cho mình dụng tâm
Tuệ như ý tức tuệ tri
Không còn cấu uế bởi vì tịnh tâm
Tuệ tri thấu tỏ trong tâm
Tuệ tri thể nhập với tâm ý mình
Bốn như ý tức phát sinh
Là khi tâm đã tịnh minh thuần thành
Công phu thiền tập tịnh thanh
Là khi thể nhập viên thành bốn tâm.

25. BỐN NHIẾP PHÁP

Bốn điều nhiếp phục người ta
Thế Tôn thuyết giảng vì người lợi tha
Mỗi khi cảm hóa người ta
Bốn điều này cứ đem ra thực hành
Bố thí nhiếp phục chúng sanh

Bố thí hướng đến làm lành tu tâm
Nhất là bố thí pháp âm
Giúp người giác ngộ tu tâm thoát trần
Ái ngữ lời nói ân cần
Dịu dàng cảm hóa người dần ngộ ra
Lời lành trong Pháp Phật Đà
Người nghe tỉnh ngộ để mà tu tâm
Lợi hành là việc làm lành
Việc làm lợi lạc quần sanh hướng về
Muốn người thoát khỏi lầm mê
Làm gì để hướng họ về tu tâm
Đồng sự thì phải cùng làm
Đồng thân, đồng khẩu, đồng tâm, đồng lòng
Hòa đồng cùng một ước mong
Tu tâm giải thoát khỏi vòng tử sinh
Bốn điều nhiếp phục hữu tình
An vui giải thoát như mình an vui.

26. BUỘC RÀNG

Sợi dây tham ái buộc ràng
Giống như con chó dọc ngang xích xiềng
Quần quanh trên dưới ngả nghiêng

Khi lên khi xuống xích xiềng khó ra
Tử sinh cũng vậy thôi mà
Sợi dây tham ái thật là bền lâu
Lòng tham ngũ dục thâm sâu
Nguyên nhân của những khổ sâu bi ai
Làm thân nô lệ lâu dài
Cho mỗi dục lạc an bài tử sinh
Cũng vì tâm tối vô minh
Không tri năm uẩn của mình mà ra
Chấp thân ngũ ấm là ta
Cảnh trần đắm nhiễm thiết tha tầm cầu
Khi nào trí tuệ thâm sâu
Đoạn trừ tham ái đứng đầu vô minh
Sợi dây kết nối tử sinh
Sẽ tan biến khỏi thì mình tự do.

27. CẬN TỬ NGHIỆP

Mỗi người đến lúc lâm chung
Sẽ thấy hình ảnh cuối cùng hiện ra
Đó là nghiệp của chính ta
Tùy theo tốt xấu để mà tái sinh
Nếu như ác nghiệp hiện hình

Thấy lòng sợ hãi tâm tình bất an
Tái sinh đọa xứ gian nan
Tương lai sẽ chịu muôn ngàn khổ đau
Nghiệp lành xuất hiện như sau
Thấy mình bố thí cúng dâng
Hoặc là giúp đỡ ban ân đến người
Tu tâm tạo phước ở đời
Nghe kinh học pháp những nơi thiện lành
Thấy lòng hoan hỷ tịnh thanh
Nhân lành cho quả tái sinh đến rồi
Hào quang tỏa sáng trên trời
Hóa sinh thiên giới là nơi an lành
Nếu sinh trở lại đời này
Nhập thai thân mẫu chìm ngay hữu phần
Quên luôn quá khứ xoay vần
Sinh ra nhân thế vừa gần vừa xa
Từ đâu mình đã sinh ra
Mai sau khi chết biết là đi đâu
Quẩn quanh sinh tử bấy lâu
Tùy theo nghiệp tạo dẫn đầu tái sinh
Ngày nào chưa hết vô minh
Thì dòng nghiệp lực tái sinh chưa dừng.

28. CẦN

Siêng năng nỗ lực cần cù
Gọi là tinh tấn cho dù đúng sai
Cần mà hướng thiện phước dài
Cần mà hướng ác họa tai khó lường
Cần tham sinh tử miên trường
Cần sân thì mở con đường ngục sâu
Cần làm việc thiện phước mầu
Cần trong thiên định định sâu tịnh lành
Cần trong trí tuệ thực hành
Làm cho trí tuệ trưởng thành ngộ ra
Cần tu Giáo Pháp Phật Đà
Thoát dòng sinh tử sớm qua Niết Bàn.

29. CẦU AN

Người ta sống ở thế gian
Bình an thì ít bất an thì nhiều
Hướng về các đấng cao siêu
Cầu cho cuộc sống được nhiều bình an
Trong kinh Đức Phật truyền ban
Dạy người ta sống bình an lâu dài
Muốn an thì chớ làm sai

Tạo nhân sâu khổ cho ai ở đời
Giữ gìn giới hạnh không rời
Tạo nhân hạnh phúc cho đời bình an
Tu tâm hạnh phúc muôn ngàn
Đoạn trừ phiền não bình an muôn đời
Đúng nơi đúng lúc đúng thời
Tu tâm là pháp muôn đời bình an
Cầu xin tâm trí mê man
Tu tâm giác ngộ bình an tự về
Cầu xin tâm trí não nề
Tu tâm giải thoát bốn bề an vui.

30. CẦU PHƯỚC LÀM PHƯỚC

Phước làm với phước cầu xin
Trong hai phước ấy mình tin phước nào
Cầu xin thì muốn vợ vào
Không làm mà hưởng ước ao đợi chờ
Người ta gieo tạo từng giờ
Phước lành cho quả tình cờ mà ra
Cầu xin thành khẩn thiết tha
Mỗi món ao ước thật là đáng thương
Tạo ra phước mới cứu trường

Tự mình tạo tác con đường an vui
Tham lam sân hận chôn vùi
Tạo ra ác nghiệp ngậm ngùi bi ai
Thiện tâm trí tuệ trái dài
Làm nhiều thiện nghiệp tương lai an lành
Xưa nay nghiệp quả vận hành
Cầu xin vô ích thực hành chánh chân
Phước lành phải tạo ra dần
Sau này mình hưởng phước ân của mình.

31. CẦU SIÊU

Cầu cho người chết được siêu
Là điều người sống còn nhiều vô tri
Hai đường tử biệt sinh ly
Ai hay người chết đã đi đường nào
Cho hai cái lọ bình vào
Một đây sỏi đá – kia là dầu phao
Rồi mang ra đứng bờ ao
Quẳng hai xuống nước lọ nào nổi lên
Lọ kia sỏi đá thì chìm
Dầu phao tự nổi sự tình hiểu ra
Người gây tội lỗi như là

Lọ kia sỏi đá ắt là đọa sâu
Dù cho lễ bái kêu cầu
Cũng như lọ ấy ngọc đầu không lên
Người nào thiện nghiệp vững bền
Như bình phao nổi tự lên cõi lành
Dù cho lễ bái thực hành
Cũng không cần thiết nghiệp lành tự siêu
Sinh làm ngạ quỷ tiêu điều
Mới nhờ người sống cầu siêu phước lành
Trước tiên phải có lòng thành
Kính tin Tam Bảo phước lành tạo ra
Cúng dàng Tam Bảo Phật Đà
Hương về người mất mong qua khổ này
Nếu như phước quả sâu dày
Nghiệp nhân đã cạn đến ngày siêu sanh
Thiện tâm hợp trí thì thành
Mê tâm mờ trí thì sanh tội tình
Dù cho lễ bái linh đình
Không tạo ra phước không sinh cõi lành
Phước lành sinh bởi tâm lành
Tâm lành là bởi thực hành tu tâm
Tu tâm hồi hướng phước âm

Cho người đã mất hưởng phần an vui.

32. CẦU XIN VỚI CẦU MONG

Cũng là một cái tâm cầu
Cầu xin mà được thì đâu phải làm
Cầu mong không phải lòng tham
Mà đang hưởng đến việc làm tương lai
Cầu xin là hưởng về ai
Ban cho mình cái mà mình muốn xin
Cầu mong là nguyện cho mình
Hoặc cho người được như mình cầu mong
Cầu xin tăng trưởng vô minh
Xin mà không được bực mình nhiều khi
Cầu mong chân chánh tuệ tri
Thì cầu mong ấy là đi Niết Bàn
Mong cho tất cả lạc an
Tâm từ đã rải muôn ngàn chúng sinh
Mong cho dứt sạch vô minh
Cũng là động lực tử sinh sớm lìa.

33. CẦU XIN

Ai xin gì cầu xin sao lắm thế
Cứ xin hoài sao thoát khỏi lầm mê
Ai xin gì cầu xin cho ai
Cầu xin đến khi nào thì đủ
Một ngày cầu xin một ngày ảo não
Một đời cầu xin một đời giả tạo
Hãy quay về nuôi dưỡng thiện tâm
Giữ tâm ấy không cầu gì cả
Giữ cho lòng thanh tịnh bao la
Sẽ thấy rằng mọi thứ đâu xa
Mà tất cả trong tâm này vậy
Hãy quay về cầu xin tự tâm
Xin tâm ấy thanh tịnh an nhiên
Xin tâm ấy nào phiền đừng khởi
Biết đủ rồi dấu ở nơi nơi
Không cầu cạnh nào phiền không khởi
Biết đủ rồi đâu phải xin ai
Tâm biết đủ là tâm tự tại.

34. CẦU

Cầu là cái tánh mong cầu
Lòng tham càng lớn mong cầu càng cao
Cầu rồi sẽ được hay sao
Cầu mà không được thì sao phải cầu
Bao nhiêu khổ não u sầu
Nguyên nhân từ nỗi mong cầu mà ra
Tham lam dục vọng quá đà
Si mê không hiểu nhân là từ đâu
Vô minh chỉ biết mong cầu
Càng mong càng khổ càng cầu càng tham
Phật Đà thuyết pháp ly tham
Ly tham diệt hết muôn ngàn khổ đau
Ai chưa tỉnh ngộ thì mau
Tâm cầu Giáo Pháp đoạn đau khổ này.

35. CHÁN ĐỜI

Đã ai thất vọng vì đời
Đã ai ngao ngán sự đời hay chưa
Đã ai sống kiếp dư thừa
Đã ai sầu khổ hay chưa hờ đời
Đã ai hiểu được chán đời

Là đang thức tỉnh sự đời hay chưa
Đời bao nhiêu thứ cho vừa
Bao nhiêu là thứ khó ưa ở đời
Làm sao thỏa mãn sự đời
Làm sao tránh khỏi sự đời tang thương
Sinh ra trong kiếp vô thường
Tử sinh ập đến không đường thoát thân
Luân hồi bao kiếp xoay vần
Hỏi ai đã hiểu thật chân sự đời
Hiểu đời mà thấy chán đời
Chán trò thế tục sự đời rối ren
Chán đời vì thích bon chen
Chán vì nhân thế đê hèn hơn thua
Chán vì được mất hơn thua
Chán vì yêu ghét phân bua sự đời
Chán cho thế sự rối bời
Không phân tốt xấu không thời thật chân
Chán đời nhiều đũa bất nhân
Gian tham dối trá hận sân hại đời
Chán đời say đắm sự đời
Tham lam hưởng thụ sự đời tham lam
Chán đời vì nổi điêu tàn

Hợp tan xây dựng điều tàn quần quanh
Chán đời vì lẽ tử sinh
Trầm luân khổ não vô minh mịt mù
Chán đời tìm chốn công phu
Lìa xa thế sự ẩn tu cõi thiên
Hiểu ra thế sự hiện tiền
Chỉ là sự thế an nhiên giữa đời.

36. CHÁNH KIẾN

Chánh kiến là tâm sáng tỏ ra
Tuệ tri sự thật khác mê tà
Hai đường sự thật là chân - tục
Chánh kiến phơi bày hiểu rõ ra
Một là sự thật ở trần gian
Gọi là tục đế rộng muôn ngàn
Một là sự thật xuất trần gian
Gọi là chân đế vượt nghĩ bàn
Tuệ tri sự thật nơi trần thế
Hiểu đúng đường đi trong thế gian
Tuệ tri chân đế vượt trần gian
Là thấy đường đi đến Niết Bàn
Thấy cả hai đường chân-tục ấy

Thì là chánh kiến đã tỏa lan.

37. CHÁNH TƯ DUY

Tư duy chân chánh suy tâm
Là không hướng đến lạc lã thế gian
Tư duy hướng đến Niết Bàn
Tìm đường giải thoát thế gian khổ sầu
Cũng nhờ trí tuệ đi đầu
Tư duy thẩm sát thâm sâu pháp lành
Tư duy pháp học pháp hành
Pháp tu giải thoát tử sanh tục trần
Tư duy những pháp chánh chân
Ngộ ra chân lý cõi trần chẳng vương
Tư duy hiểu lẽ vô thường
Ngộ ra mọi thứ trên đường diệt sinh
Tư duy xóa bỏ vô minh
Ngộ ra cuộc sống thật tình khổ thay
Tư duy thấy cõi đời này
Rõng không vô ngã tỏ bày thật chân
Tư duy thấy quả thấy nhân
Thấy sinh thấy diệt thấy chân thấy tà
Nhờ nương theo Pháp Phật Đà

Chánh tâm sinh khởi để mà tư duy
Cũng nhờ chân chánh xét suy
Đã thành chân chánh tư duy nơi mình
Con đường đi đến vô sinh
Nhờ tâm chân chánh nơi mình tư duy.

38. CHÁNH NGŨ

Chánh ngữ lời nói chánh chân
Là không dối trá ác nhân hại người
Mỗi khi nói nói cười cười
Lựa lời chân thật lợi người lợi ta
Mỗi điều sự thật nói ra
Đi kèm trí tuệ mới là chánh chân
Nói lời mà hại bản thân
Hại cho người khác thì cần tránh đi
Nói lời thì phải xét suy
Thiện hay bất thiện nói gì thiện nhân
Nói gì mà tạo phước ân
Nói lên sự thật chánh chân thiện lành
Nói lời lợi ích chúng sinh
Nói lời chánh ngữ thiện lành an vui.

39. CHÁNH NGHIỆP

Mỗi khi cố ý làm gì
Ở thân khẩu ý thực thi pháp lành
Đó là chánh nghiệp đã sanh
Do thân khẩu ý thiện lành mà ra
Mỗi khi khởi một tâm tà
Thì liền ngăn chặn ấy là chánh tâm
Khi thân định tạo lỗi lầm
Kịp thời ngăn chặn nghiệp thân thiện lành
Mỗi khi lời nói khởi sanh
Hương về bất thiện ý hành cản ngăn
Làm cho khẩu nghiệp trong lành
Ấy là chánh nghiệp đã sanh nơi mình
Muốn cho chánh nghiệp khởi sinh
Thì nên cố gắng hết mình tu tâm
Đoạn trừ phiền não ngủ ngâm
Cũng là chánh nghiệp âm thầm phát sinh
Từ thân khẩu ý của mình
Thấy đều thanh tịnh vô sinh đã thành
Giữ thân khẩu ý thiện lành
Là đang giải thoát tử sanh từng ngày.

40. CHÁNH MẠNG

Chánh mạng nuôi thân pháp thiện lành
Làm nghề lương thiện không hại sanh
Nuôi thân bằng những nghề chân chánh
Vậy là chánh mạng đã khởi sanh
Chánh mạng là không sống gian tà
Sát sinh trộm cắp phải tránh xa
Buôn bán tạo ra chất độc say
Tạo ra khí giới là tiếp tay
Cho người sát hại đều mang tội
Những nghề bất thiện phải tránh ngay
Nuôi sống bằng nghề xướng kỹ ca
Kịch phim múa hát ấy ba hoa
Tán loạn tâm tư và phóng dật
Khiến cho nhân thế phải đọa sa
Xem bói họa tai sắp xảy ra
Xem ngày tốt xấu phán người ta
Cúng bái cầu xin đuổi tà ma
Gieo rắc mê lầm nơi trần thế
Như vậy nuôi thân sẽ mạng tà
Hại sinh trực tiếp phải tránh xa
Hại sinh gián tiếp chớ tạo ra

Gieo nhân tà kiến tội bao la
Tránh xa hết thủy nhân tà ấy
Tránh mạng nuôi thân sống thật thà
Xuất gia xả tục không làm lỗi
Khất thực xin ăn đến từng nhà
Tri túc đủ dùng không tích trữ
Ấy là chánh mạng đã sinh ra
Chánh mạng nuôi thân không làm lỗi
Là không đắc tội với gần xa.

41. CHÁNH TINH TẤN

Siêng năng nỗ lực làm lành
Siêng năng tinh tấn tu hành thoát ly
Siêng năng giới luật thọ trì
Siêng năng học pháp tuệ tri sáng dần
Siêng năng thiền định chánh chân
Siêng năng tu tuệ đoạn dần vô minh
Chánh chân giải thoát tử sinh
Đó là tinh tấn từ mình khởi lên
Vì lòng kiên cố vững bền
Như hoa sen nở vươn lên khỏi bùn
Gian nan không quản không chùn

Chánh chân ra khỏi vũng bùn thế gian
Chánh chân chứng ngộ Niết Bàn
Chánh chân giải thoát thế gian từng ngày
Siêng năng tu tập tâm này
Chánh chân giác ngộ tỏ bày nơi tâm.

42. CHÁNH NIỆM

Chánh là hướng chánh trong tâm
Niệm là ghi nhớ pháp tâm thọ trì
Thân thọ tâm pháp chánh tri
Thọ trì một pháp niệm ghi nhớ hoài
Niệm thân thì nhớ đến thân
Khi nào niệm Phật thì nhớ Phật ân
Niệm tâm thì phải biết tâm
Tham sân si rõ đó là niệm tâm
Niệm là nhớ rõ pháp tu
Góp phần tăng trưởng công phu thọ trì
Chánh tâm trong mọi oai nghi
Công phu thiền tập thọ trì chánh chân
Vậy là chánh niệm góp phần
Pháp môn tu tập tiến dần không lui.

43. CHÁNH ĐỊNH

Thực hành thiền định thâm sâu
Gọi là chánh định nhiệm mầu tu tâm
Trú trên hơi thở âm thầm
Vào ra nhận biết thì tâm định dần
Vì không hướng đến cảnh trần
Các căn thu thúc thêm phần định sâu
Thực hành dù có bao lâu
Cũng không nản chí định sâu tăng dần
Niềm tin tinh tấn là nhân
Nhất tâm chánh niệm góp phần định sâu
Xả buông tạp niệm đâu đâu
Không rời đối tượng định sâu tịnh lành
Khi tâm giải đãi thì hành
Tuệ, tinh tấn, hỷ định sanh lên dần
Khi tâm căng thẳng thì cần
Xả, khinh an, định tâm dần lặng yên
Giữ tâm bình thản an nhiên
Hành theo trung đạo thì liền định sâu
Giữ gìn chánh niệm dài lâu
Phát sinh tự tướng định sâu hiện tiền
Trú trên hơi thở an nhiên

Duy trì tợ tướng hiện tiền dài lâu
Mỗi ngày định lại thêm sâu
Mỗi ngày tợ tướng bền lâu vững vàng
Trú trên định tướng nhẹ nhàng
Giữ gìn chánh niệm thì càng định sâu
Năm chi thiền khởi nhiệm mầu
Chế năm triền cái định sâu thiền lành
Tu thêm năm pháp thuận thành
Trên thiền sắc giới tịnh lành thâm sâu
Đó là những bước khởi đầu
Trên đường tu định thâm sâu vô cùng.

44. CHÁNH TÀ

Chánh là sự thật chánh tri
Tà là sai trái là đi lạc lầm
Chánh tà đều tự nơi tâm
Hiểu sai hiểu đúng thành tâm chánh tà
Chánh là trí tuệ sâu xa
Thấy ra sự thật khác xa sự đời
Tà là chấp thủ một nơi
Chấp thường mãi mãi liền rơi vào tà
Chấp đoạn chấm dứt đời ta

Không còn đời khác là tà chẳng sai
Chánh thì không chấp cả hai
Luân hồi sinh tử kéo dài từ lâu
Vô minh phiền não đứng đầu
Tạo ra sinh tử từ lâu chánh tà
Nguyên nhân nào đã sinh ra
Khổ vui sai khác chánh tà luận phân
Thế gian không rõ nguyên nhân
Chỉ nhìn thấy quả đa phần hiểu sai
Người tin số phận an bài
Bề trên sắp đặt miệt mài cầu xin
Người tin tất cả sự tình
Là do hên rủi mặc tình vô can
Từ khi Giáo Pháp truyền ban
Con đường chân lý xóa màn vô minh
Trí nhân thấy rõ sự tình
Khổ vui nhân quả do mình tạo ra
Chánh là sự thật sâu xa
Chánh là trí tuệ hiểu ra sự tình
Tà là tâm tối vô minh
Tà là ngu dốt sự tình hiểu sai.

45. CHÁNH TÂM

Chánh tâm là sự thẳng ngay
Là tâm chánh trực tỏ bày nghiêm trang
Những điều bất chánh chẳng màng
Vì tâm chân chánh nghiêm trang giữ gìn
Không cho tà hạnh khởi sinh
Không cho tâm ác trong mình dấy lên
Vì tâm chánh hạnh vững bền
Không cho tà dục khởi lên dễ dàng
Vì tâm giữ đạo nghiêm trang
Không cho sân hận dễ dàng khởi lên
Vì tâm tu tập vững bền
Không cho phiền não khởi lên quấy rầy
Vì tâm chánh niệm sâu dày
Vì tâm định tĩnh dựng xây bao ngày
Vì tâm giác ngộ hiện bày
Vì tâm giải thoát ở ngay trong mình
Vì tâm chân chánh khởi sinh
Khiến tâm bất thiện vô minh lụy tà
Vì tâm chân chánh tỏa lan
Khiến cho nhân thế lạc an thiện lành.

46. CHẤP ĐOẠN

Thế gian chấp đoạn cho rằng
Sinh rồi sẽ tử vĩnh hằng dài lâu
Tội to tà kiến thâm sâu
Không tin nhân quả ngập đầu vô minh
Không tin thiện ác tội tình
Không tin thiện phước do mình tạo ra
Thiên đường địa ngục cao xa
Vì không nhìn thấy nên là không tin
Đó là chấp đoạn thực tình
Cực đoạn bất tận vô minh tội cùng
Luân hồi vô thủy vô chung
Chìm trong đọa xứ tận cùng u mê
Muôn đời sau vẫn thảm thê
Tận cùng tội lỗi u mê chấp này
Không mau tỉnh ngộ đổi thay
Giữ tâm chấp đoạn đắng cay trường kỳ.

47. CHẤP THƯỜNG

Thế gian tà kiến chấp thường
Nghĩ rằng có cõi sống trường cửu lâu
Đó là chấp trước thâm sâu

Khiến cho nhân thế khổ sầu si mê
Trần gian vui khổ não nề
Thiên đường lạc thú đam mê cũng tàn
Lẽ thường có hợp có tan
Có sinh có tử muôn ngàn đổi thay
Từ cao đến thấp xưa nay
Luôn trong trạng thái đổi thay điều tàn
Thân tâm vạn vật chẳng an
Tại sao lại chấp thế gian là thường
Si mê nên chẳng tỏ tường
Thấy ra chân lý vô thường diệt sinh
Tu tâm cho hết vô minh
Ngộ ra sự thật chúng sinh vô thường
Nào đâu có cõi cửu trường
Chỉ là tà kiến chấp thường mà thôi.

48. CHẾT

Mạng sống thì rất mong manh
Cái chết song hành đi sát ở bên
Dù cho tuổi thọ vững bền
Đến ngày tận số cũng lên quan tài
Ai cũng muốn được sống dai

Mà không hiểu được sống dài làm chi
Tham lam hưởng thụ vô nghì
Mai này chết đến biết đi đường nào
Say mê thế sự tào lao
Chết trong lưu luyến thì sao thoát trần
Luân hồi nghiệp báo xoay vần
Sinh rồi lại tử muôn phần khổ đau
Còn không tỉnh ngộ mau mau
Tu tâm giải thoát để sau an nhàn
Hành thiền chẳng quản gian nan
Niết Bàn bất tử lạc an hưởng về.

49. CHIẾN TRANH

Sinh ra cùng kiếp con người
Hình hài thân thể của người như ta
Anh em đang sống một nhà
Bầu trời mặt đất ấy là ở chung
Tại sao không thể bao dung
Dùng tình bác ái sống cùng cho vui
Chiến tranh tẩm máu chôn vùi
Nổi da xáo thịt thì vui thú gì
Chìm trong khổ nạn sâu bi

Sao không kết bạn thay vì đánh nhau
Sao không hỗ trợ lẫn nhau
Sao không hòa hợp trước sau an lành
Sao không giữ giới sát sanh
Sao không học đạo thực hành tu tâm
Sao không từ bỏ lỗi lầm
Sao không bác ái cho tâm thiện lành
Sao không thương hại chúng sinh
Sao không hỷ xả lòng lành bao la
Sao không học Pháp Phật Đà
Sao không giác ngộ để mà an vui
Tại sao cứ phải chôn vùi
Oan oan tương báo để rồi cùng đau
Tại sao cứ phải đánh nhau
Chiến tranh nhân thế thâm sâu thiết tha.

50. CHỦ TẶNG

Chủ Tặng chào đón khách Tặng
Với tâm hoan hỷ với lòng từ bi
Khách Tặng lớn hạ hơn thì
Tiến ra đón rước lễ nghi bái chào
Vấn an sức khỏe ra sao

Hỏi xem có được dồi dào lạc an
Sau khi đàm đạo hỏi han
Chỉ cho phòng xá địa bàn mọi phương
Chỉ cho Tăng khách biết đường
Ở lâu thì phải tỏ tường nội quy
Giờ ăn giờ nghỉ hành trì
Thời gian tu tập lễ nghi hằng ngày
Khi đi rời khỏi nơi này
Hỏi xem Tăng khách tỏ bày đi đâu
Ăn cần từ biệt nói câu
Lên đường tốt đẹp đến đâu an lành.

51. CHƯ THIÊN

Chư Thiên Tứ Đại Thiên Vương
Năm trăm tuổi thọ là thường thọ thiên
Cũng bằng chín triệu năm trường
Nhân gian tuổi thọ một đường kém xa
Đạo Lợi thiên giới ba ba
Ba mươi sáu triệu năm vẫn chẳng già
Dạ Ma là cõi thứ ba
Một trăm bốn bảy triệu mùa an vui
Đâu Suất cõi Tu Si Ta

Năm trăm bảy sáu triệu năm an hòa
Hóa Lạc cõi tự hóa ra
Hai tỷ ba lẻ bốn năm xa hoa
Tha Hóa do người khác hóa ra
Dục lạc hơn là chín tỉ năm
Còn cao hơn nữa cõi Phạm thiên
Sống bằng năng lực của tâm thiền
Không ăn không uống không sâu muộn
Chứng nào thiền lực vẫn chưa nguôi
Xả tham bố thí sinh thiên
Xả tham bố thí hành thiền viễn ly
Hạnh nhân trì giới sinh thiên
Hạnh nhân trì giới hành thiền định tâm
Đức tin cung kính sinh thiên
Đức tin cung kính hành thiền thoát ly
Lắng nghe Phật Pháp sinh thiên
Lắng nghe Phật Pháp hành thiền tuệ tri
Chánh tri chánh trí sinh thiên
Chánh tri chánh trí hành thiền vô sinh.

52. CHÙA LÀNG

Chùa làng ở cạnh làng tôi
Ngày rằm mồng một làng tôi lễ chùa
Vào chùa bỏ hết hơn thua
Làng tôi lễ Phật yêu chùa kính sư
Lên chùa thanh tịnh tâm tư
Trang nghiêm cõi Phật tâm từ bao la
Không phân cao thấp gần xa
Đều là con Phật hiền hoà an vui
Chắp tay đánh lễ Phật rồi
Phước lành cung kính con thời nguyện cho:
Dân an quốc thái ấm no
Thanh bình thế giới nguyện cho thanh bình
Chúng sinh hết thảm hữu tình
An vui hạnh phúc như mình an vui
Nguyện cho con được an lành
Đời này tạo phước để dành đời sau
Nguyện cho nghiệp ác qua mau
Phước lành sớm trở trước sau an lành
Nguyện cho phước thiện đã hành
Tam quy ngũ giới cúng dàng tri ân
Thân nhân quá vãng siêu sanh

Người còn hiện tại tâm thành
Kính tin Tam bảo thiện lành an vui
Ngày rằm mồng một vun bồi
Tích thêm công đức làng tôi lễ chùa

53. CON ĐI XUẤT GIA

Con đi đầu Phật xuất gia
Mẹ cha hoan hỷ phước là vô biên
Con đi học đạo Thánh Hiền
Mẹ cha ủng hộ tăng thiên phước lành
Con đi thế phát tu hành
Mẹ cha được hưởng phước lành từ tâm
Nhân duyên tiền kiếp dư âm
Đời này con mới phát tâm tu hành
Để cho ước nguyện viên thành
Đoạn dòng lưu luyến thực hành tu tâm
Đã bao nhiêu kiếp nguyện thâm
Đời này mới dứt bụi trần ra đi
Đoạn trừ tham ái sâu bi
Phát tâm học đạo chánh tri thiện lành
Tu cho Đạo Quả viên thành
Mở đường giải thoát tịnh thanh bồ đề

Mai sau giác ngộ trở về
Độ cha mẹ khỏi bến mê lạc lầm
Mẹ cha hiểu pháp tu tâm
Cùng về bến giác mê lằm tránh xa
Con đi đầu Phật xuất gia
Mẹ cha hoan hỷ cả nhà an vui.

54. CON ĐƯỜNG LÀNH

Con đường lành đã có từ ngàn xưa
Từ ngàn xưa Phật ra đời cứu thế
Chỉ con đường giải thoát khỏi lằm mê
Khỏi lằm mê đường đi về bến giác
Đường xa lìa tạo tác những điều sai
Từ ngàn xưa con đường lành Phật dạy
Thân làm lành không làm ác với ai
Khẩu lời lành không nói những điều sai
Ý nghĩ lành không ác không hại ai
Từ ngàn xưa Phật ra đời đã dạy
Tạo phước lành tạo phước báu không sai
Tạo nhân lành cho hạnh phúc tương lai
Tạo cho mình hưởng phước báu lâu dài
Phật dạy đường giải thoát khỏi tử sinh

Khởi tử sinh đường tu hành chân chính
Phải tu thiền cho trí tuệ sinh
Phải đoạn trừ phiền não vô minh
Tu tập dần sẽ chứng đắc vô sinh.

55. CÔNG QUẢ

Những ai công quả trong chùa
Là đang tạo phước hơn thua chẳng hề
Tâm thành chẳng ngại khen chê
Vui bồi công đức chẳng hề lợi danh
Làm nhanh cho phước trở nhanh
Làm lành phước báu song hành cùng ta
Tâm từ ban rải bao la
An vui chánh niệm nói ra dịu dàng
Không nên kể chuyện xóm làng
Chuyện vui chuyện ghét chớ mang trong này
Lắng tai nghe pháp tỏ bày
Tin sâu nhân quả tháng ngày an vui
Mình là con Đức Phật rồi
Hộ trì Tam Bảo vui bồi thiện nhân
Chẳng phân cao thấp xa gần
Đến đây tạo phước góp phần dựng xây

Ngôi nhà Chánh Pháp nơi đây
Môi trường tu tập dựng xây vững bền.

56. CỬA CHÙA

Cửa chùa rộng mở cửa từ bi
Cửa chùa tu tập pháp chánh tri
Cửa chùa thanh tịnh xa trần thế
Cửa chùa không tạo pháp lầm mê
Vào chùa học đạo pháp tu tâm
Vào chùa buông xả những mê lầm
Vào chùa tu tập tầm công đức
Vào chùa tâm thức mở dần khai
Vào chùa học đạo Pháp Như Lai
Mong cho tránh khỏi nạn tai ở đời
Mong cho phiền não sớm với
Mong cho trí sáng tâm thời tịnh thanh
Mong cho trí tuệ viên thành
Mong cho giải thoát tử sanh luân hồi.

57. CÚNG DÀNG

Cúng dàng Tam Bảo phước lành thay
Phật Pháp lưu truyền xưa đến nay
Cũng bởi tín tâm hàng Phật tử
Cúng dàng tạo dựng phước lâu dài
Hộ trì Giáo Pháp khỏi mờ phai
Cúng dàng hợp trí nguyện tương lai
Diệt trừ phiền não hết bi ai
Thoát ly Tam Giới luân hồi khổ
Ngưỡng mong Giáo Pháp trụ lâu dài
Cúng dàng chia phước đến cả hai
Thân nhân quá vãng và hiện tại
Hưởng phần phước ấy đến muôn mai
Mong cho tất cả người vui hưởng
Phước phần công đức cúng dâng này.

58. CUNG KÍNH

Những người cao quý trên đời
Là xưa kính trọng những người đức cao
Nếu không kính trọng người nào
Thì người ấy đã thuộc vào tiện nhân
Sinh ra muôn kiếp ngu đần

Thấp hèn hạ liệt kính chê nhiều đời
Trí nhân kính trọng đúng nơi
Kính người đáng kính trên đời là ai
Một là kính trọng Như Lai
Vì Ngài cao thượng không ai sánh bằng
Hai là kính Pháp kính Tăng
Kính ngôi Tam Bảo hiện đang ở đời
Kính thầy tổ kính mẹ cha
Kính bề trên ấy cũng là đạo nhân
Kính ai đã tạo phước ân
Kính ai đức hạnh chánh chân ở đời
Kính người là đã kính ta
Có lòng cung kính mới là hiền nhân.

59. ĐẠO - ĐỜI

Thế nào là đạo là đời
Đạo đời hai ngã có thời khác nhau
Ở đời vui trước khổ sau
Đạo tu khổ trước vui sau thoát đời
Đạo vì muốn bước chân qua
Dòng đời khổ hải thành ra khác đời
Đời không hiểu được vì sao

Khổ đau phiền não luân bao phủ đời
Đời không hiểu họa từ đâu
Phước từ đâu đến nên cầu ơn trên
Đạo tri nghiệp chướng tạo nên
Ác tâm tạo ác, gây nên khổ sâu
Tâm lành tạo thiện làm lành
Phước lành cho quả tâm lành tạo ra
Ở đời thích hưởng vinh hoa
Thích ăn trái ngọt biết là từ đâu
Nhân lành không tạo cho sâu
Gieo nhân sâu khổ lại cầu an vui
Đạo tri nhân quả ba đời
Nhân lành dẫu tạo chẳng cầu vinh hoa
Chỉ mong sớm vượt thoát ra
Luân hồi khổ não vượt qua dòng đời
Đời vì chỉ biết đời này
Trước sau đời khác chẳng hay biết gì
Vô minh không có đường đi
Luân hồi các nẻo vậy thì đi đâu
Não phiền thì lại thâm sâu
Không tu tâm lại mong cầu thiết tha
Vì đời đạo pháp truyền ra

Bỏ mê theo ngộ bỏ tà theo chân
Vô minh phiền não đoạn dần
Ngộ ra chân lý rõ phân chánh tà
Tu là cội phúc bao la
Đạo là đường chánh dẫn qua khổ sầu.

60. ĐẠO ANH EM

Làm anh thì phải hiền lành
Không nên tranh chấp giết giành với em
Làm anh thì phải bao dung
Không nên chấp vặt nổi khùng với em
Làm anh thì phải nêu gương
Xông pha đi trước mở đường cho em
Làm anh thì phải tinh nhanh
Thấy đàn em đại thì ngăn chặn liền
Làm anh thì phải chân thành
Nói làm thì phải đồng hành nhất ngôn
Làm em thì phải trọng tôn
Kính đàn anh lớn chớ khôn lỏi mình
Làm em thì phải nghĩa tình
Làm gì thì cũng tỏ trình thưa lên
Kính anh là bậc bề trên

Tỏ lòng tôn trọng cho lên nghĩa tình
Làm em phải biết phận mình
Kính nhường anh trước rồi mình mới sau
Nhiều khi khúc mắc với nhau
Em nhường nhịn trước để sau tỏ bày
Anh em tình nghĩa vui thay
Anh em đánh lộn tao may thì đau
Anh em có trước có sau
Có trên có dưới cùng nhau hợp hòa
Anh em dù ở một nhà
Phước lành trí đức lại là khác nhau
Sinh ra cao thấp chẳng đồng
Người thì đầy đủ kẻ không có gì
Người ngu kẻ trí nhiều khi
Người lành kẻ dữ khó bì khó phân
Đó là nhân quả phước phần
Nghiệp nhân cho quả dữ lành khác nhau
Lòng tin nhân quả trước sau
Thì nên hỗ trợ giúp nhau lúc cần
Xa xôi hay ở sát gần
Anh em giữ vững tình thân suốt đời.

61. ĐẠO VỢ CHỒNG

Vợ chồng thì phải tương đồng
Ba điều hòa hợp sẽ không đối đầu
Nhân duyên dù có thâm sâu
Hai dòng tư tưởng đối đầu cũng tan
Một là cùng có đức tin
Chung dòng tín ngưỡng tâm linh đạo mẫu
Cả hai có đức tin sâu
Đức tin gắn kết tâm đầu thủy chung
Hai là giới hạnh phải cùng
Chồng lành vợ dữ khó cùng dài lâu
Vợ lành chồng dữ cũng sầu
Cả hai cùng dữ đối đầu chiến tranh
Cả hai giới đức thiện lành
An vui hòa hợp đồng hành thủy chung
Ba là học thức phải cùng
Tương đồng tri kiến mới cùng hiểu nhau
Hiểu rồi không luận thấp cao
Không ai ngã mạn người nào cũng vui
Tương đồng ba cái ấy rồi
Vợ chồng hòa hợp hợp rồi cũng tan
Thế gian chẳng thể nghĩ bàn

Nhân duyên là lẽ hợp tan vô thường
Tu tâm thì mới cứu trường
Những ngày trai giới phải thường tịnh tu
Giữ gìn thời khóa công phu
Gieo nhân giải thoát cho dù tại gia
Hộ trì Giáo Pháp Phật Đà
Mai này phước trí thật là an vui.

62. ĐẠO VỢ HIỀN

Vợ hiền như thể nàng tiên
Gia đình hạnh phúc bình yên cả nhà
Có khi như thể mẹ già
Thương chồng nên phải gắng mà đảm đang
Có khi như chị với em
Bao dung đùm bọc vì em đại khờ
Có khi như thể bạn bè
Tâm tình thổ lộ không che giấu gì
Có khi như đứa em thơ
Ngây ngơ yếu đuối cậy nhờ đàn anh
Cuối cùng như thể đứa hầu
Tận tâm như lúc nàng dâu mới về
Dù cho cố gắng trọn bề

Cũng không tránh khỏi nã nề khởi lên
Vì đời vui ít khổ nhiều
Sống chung thì phải biết điều với nhau
Muốn cho an ổn trước sau
Phải quy chánh đạo phải mau làm lành
Phải trừ phiền não phát sanh
Sống đời đức hạnh phước lành an vui.

63. ĐẠO LÀM CHA

Đạo làm cha đối với con
Tình thương nhân cách sẽ còn nặng sâu
Tình thương dù lớn đến đâu
Nhân cách không có con nào nó nghe
Dù dùng quyền lực răn đe
Không bằng gương sáng chở che ân cần
Tâm tình con trẻ dần dần
Lớn theo năm tháng cha cần hiểu ra
Khi con ngộ nghịch rầy la
Bằng tình thương chứ không là hận sân
Dùng lời giải thích biện phân
Tỏ lòng tôn trọng là phần tốt hơn
Trẻ con nhiều thứ mong cầu

Xin gì không được thì sầu thiết tha
Tình cha rộng lượng bao la
Cho gì thiết thực để mà phát huy
Tài năng trí đức đúng kỳ
Tuổi nào học tập những gì đáng nên
Gia phong kỷ luật vững bền
Tấm gương đạo đức cha nên thực hành
Tu thân rồi mới trị gia
Trụ cột trong nhà thì phải trang nghiêm
Cha nên học đạo Thánh Hiền
Kính tôn Tam Bảo thiện hiền sâu xa
Rồi sau hướng đạo cả nhà
Tu tâm tích đức để mà an vui.

64. ĐẠO HIẾU

Phận làm con hiếu mẹ cha
Dưỡng nuôi cha mẹ lúc già ốm đau
Đỡ đần hôm sớm mau mau
Kẻ mai khuất bóng lại sầu với thương
Mẹ cha đâu có cứu trường
Một mai rồi sẽ lên đường về nơi
Nhưng khi còn sống trên đời

Niềm vui lớn nhất nghe lời thành công
Con mình sự nghiệp hanh thông
Thì cha mẹ cũng thỏa lòng an tâm
Chẳng may con phạm lỗi lầm
Làm điều trái đạo thì lòng quặn đau
Ai thương cha mẹ mau mau
Dựng xây sự nghiệp để sau được nhờ
Tham lam công việc lu mờ
Quên đi cha mẹ thờ ơ tội tình
Nhớ công người đã thân sinh
Dưỡng nuôi từ lúc hình hài ấu thơ
Hiếu là đền đáp bây giờ
Chứ đâu phải đợi bàn thờ cúng dâng
Khi sống tạo được phước ân
Khi chết phước phần ở chốn nhân thiên
Sống mà tạo tội liên miên
Chết vào đọa xứ chịu liên khổ đau
Hiếu ân quan sát trước sau
Xét suy tội phước mà mau kịp thời
Khuyên cha mẹ hướng về nơi
Quy y Tam Bảo kịp thời tu tâm
Tránh xa tội nghiệp lỗi lầm

Siêng năng làm phước tu tâm thiện lành
Phận làm con hiếu viên thành
Khi cha mẹ thoát tử sinh luân hồi.

65. ĐẠO CHỈ ĐƯỜNG

Đạo chỉ cho ta được thấy đường
Con đường hạnh phúc với tai ương
Con đường hai ngã do mình lựa
Tự mình cất bước đến muôn phương
Đường vào đọa xứ khổ bao la
Nghiệp ác do mình đã tạo ra
Bỏ ác đi theo đường chánh đạo
Là cũng tự mình đã thoát ra
Đường lên thiên giới chẳng cao xa
Thiện nghiệp gieo ra cũng dễ mà
Bố thí làm lành tu trì giới
Là đường thiên giới đã mở ra
Phạm thiên đường ấy tu thiền định
Đắc định sau rồi tự hóa sinh
Hạnh phúc an vui cũng tự mình
Tạo ra phước thiện ở nhân sinh
Khổ đau sầu muộn do mình tạo

Ác nghiệp chín mùi tự phát sinh
 Từ khi đạo pháp được khai minh
Đức Phật chỉ đường cho chúng sinh
Con đường thoát khổ đoạn vô minh
 Niết Bàn bất tử đường chân lạc
 Con đường tu tập chứng vô sanh
Tu theo Bát Chánh con đường chánh
Giữ giới hành thiền tuệ phát sanh
Tuệ sanh phiền não đoạn trừ nhanh
Vô minh chấm dứt luân hồi đoạn
Con đường bất tử chứng vô sanh.

66. ĐẠO ĐỘ ĐỜI

 Vì đời phiền não khổ đau
Con đường giải thoát đạo mầu mở ra
 Chỉ cho đời biết chánh tà
 Bỏ mê theo ngộ bỏ tà theo chân
 Vì đời không biết nguyên nhân
Làm gì để được phước phần an vui
 Si mê cầu cạnh ngậm ngùi
 Mà sao chưa hết vẫn vùi khổ đau
 Phật Đà giảng giải trước sau

Làm lành lánh ác sẽ mau an lành
Từ bi chớ hại chúng sanh
Thì mình được hưởng phước lành lạc an
Tránh xa trộm cắp dối gian
Thì sau tài sản chứa chan lo gì
Dâm tà chẳng lụy vậy thì
Gia đình hạnh phúc đến khi tuổi già
Tránh xa dối trá điêu ngoa
Nói lời thành thật người ta trọng mình
Chớ nên nghiện ngập tội tình
Tránh xa trí sáng tâm minh mạnh lành
Thiền môn là chốn tu hành
Ta nên gieo tạc phước lành tương lai
Chấp tay kính lễ Phật đài
Tâm cung kính tạc tương lai phước lành
Cúng dàng Tam Bảo tịnh thanh
Nhân thiên hưởng phước an lành dài lâu
Lắng nghe Giáo Pháp nhiệm màu
Thiện tâm trí sáng mai sau thoát trần
Tu tâm giác ngộ dần dần
Đoạn trừ phiền não hết phần tử sinh
Đạo là đường sáng khai minh

Độ đời thoát khỏi tử sinh não phiền.

67. ĐẠO KHÁC ĐỜI

Đạo là giải thoát thói đời

Mới đi tâm đạo mới rời nhân gian

Vì đời phiền não ngút ngàn

Đạo lia nhân thế vén màn vô minh

Vì đời sinh tử tử sinh

Đạo tìm chân lý vô sinh thoát trần

Vì đời thiện ác chẳng phân

Đạo khai đường chánh đoạn dần khổ đau

Vì đời vui trước khổ sau

Đạo lia tham dục trước sau an lành

Vì đời tranh chấp giết giành

Đạo buông xả hết trở thành bản Tăng

Vì đời bạn rộ lãng xăng

Đạo xa trần thế chỉ hằng tu tâm

Vì đời tạo tác lỗi lầm

Đạo trì giới hạnh giữ tâm thiện lành

Vì đời gian ác lưu manh

Đạo lia sân hận thực hành từ bi

Vì đời tà kiến ngu si

Đạo khai chánh trí trừ si diệt tà
Vì đời mà đạo mở ra
Con đường giải thoát để mà độ nhân
Đạo xa mà cũng rất gần
Đời gần có lúc cũng cần phải xa
Muốn lìa sinh tử ái hà
Lánh xa nhân thế để mà tu tâm.

68. ĐẠO ĐỨC

Đạo là đường sống chánh chân
Đức là tâm tính hiền nhân thiện lành
Đạo thì phải học chuyên cần
Đức do tu dưỡng tinh thần mà ra
Đạo thì vô số bao la
Đức là những cái mà ta đã hành
Đạo do người khác khởi sanh
Đức do mình tự thực hành thiện tâm
Thế gian sẽ bớt lỗi lầm
Nếu không có đạo thì tâm chẳng lành
Con đường ai đã khởi sanh
Đường lành đường dữ thực hành ra sao
Đạo thì có thấp có cao

Có chân có tục đường nào nên đi
Đường nào mà diệt sân si
Đoạn trừ tham đắm là đi đúng đường
Đường nào tục lụy vẫn vương
Tham lam sân hận là đường xấu xa
Đường nào bất chánh thoát ra
Đường nào chân chánh thì ta thực hành
Đã là đạo đức nhân sanh
Thì người ấy phải thiện lành thẳng ngay
Nói năng hành động tỏ bày
Từ bi hỷ xả người này chánh chân
Sống đời đạo đức thiện nhân
Thế gian hạnh phúc bớt phần khổ đau.

69. ĐẠO PHẬT

Đạo Phật từ khi Đức Phật thành
Truyền trao Giáo Pháp ở nhân sanh
Chỉ dạy đường lành đường thoát khổ
Chỉ đường tu tập thoát lầm mê
Chỉ cho nhân thế xa lìa ác
Chỉ cho người ác đổi sang hiền
Chỉ cho người lành làm việc thiện

Chỉ cho nhân loại hết ưu phiền
Đạo Phật dạy ta hiểu về ta
Việc lành việc ác đã tạo ra
Theo dòng nghiệp báo luân hồi khổ
Địa ngục nhân thiên cũng đó mà
Đường vào địa ngục bởi do tâm
Tâm ác sinh ra mọi lỗi lầm
Nhân gian thiên giới theo đường thiện
Tâm lành làm thiện thiện liền sanh
Đạo Phật dạy ta pháp tu tâm
Tu cho tâm sạch khỏi lỗi lầm
Tham sân si đoạn luân hồi đoạn
Đoạn dòng sinh tử dứt vô minh.

70. ĐI BÁT XIN ĂN

Xin ăn đi bát trang nghiêm
Không nên nghiêng ngó láo liên mọi người
Không nên nói nói cười cười
Không nên nhìn mặt của người cúng dâng
Tay ôm bình bát vừa tầm
Thức ăn vừa vắn đủ phần không dư
Nhẹ nhàng thong thả từ từ

Trang nghiêm thọ thực tâm tư tưởng về
Thọ dùng vật thực chẳng mê
Chỉ vì nuôi mạng chẳng hề tham ăn
Nghĩ công thí chủ nhọc nhằn
Cúng dàng để tạo phước lành mai sau
Tấn tu giải thoát mau mau
Mình và thí chủ cùng nhau phước lành.

71. ĐỊA NGỤC

Địa ngục ở đâu có hay không
Mà sao nhân thế cứ lông bông
Tín nghi lay động không hề biết
Địa ngục như nào có hay không
Nung nấu tội nhân phải đọa đày
Tám tầng địa ngục khổ đau thay
Quý sứ hành hình người có tội
Chết đi sống lại khổ đau hoài
Ý mình sức lớn hại người ta
Khi chết vào địa ngục kêu la
Chứng nào ác nghiệp còn chưa hết
Thì tội nhân còn phải xót xa
Khi nào hết nghiệp được thoát ra

Đầu thai nhân thế đã phôi pha
Lãng quên ngày trước từng trong ngục
 Trả quả do nhân ác đó mà
Người nào tham sân hận xấu xa
Ngu si chẳng phân biệt chánh tà
Không hành thiện nghiệp nơi nhân thế
 Chết vào địa ngục lại kêu la.

72. ĐỌA XỬ

Bốn đường đọa xứ khổ thâm sâu
 Tội đã gieo rồi trốn ở đâu
Nghiệp ác chín mùi cho quả báo
 Chết vào đọa xứ ấy thật lâu
Địa ngục thâm sâu khổ thiết tha
 Vô minh tà kiến cũng do ta
Ác nghiệp làm nhân vào đọa xứ
 Kêu gào ai biết khổ bao la
 Súc sinh si ám cũng do ta
Không đi đường chánh lại theo tà
 Không lòng hổ thẹn mà gieo tội
Nhiều loài muông thú đã sinh ra
 Ngạ quỷ khổ đau lại xấu xa

Tham lam bòn xẻn quá đi mà
Lang thang tìm kiếm lòng không thỏa
Vì còn nghiệp quả đã gây ra
Tu-la sân hận cũng do ta
Phước lành một chút hận sâu xa
Chiến tranh thiên giới vẫn chưa qua
Hận sân gieo trước nên cho quả
Chiến tranh dai dẳng A Tu La
Bốn đường đọa xứ khổ thiết tha
Cũng do tâm tánh nhiễm trần sa
Ngu si tạo tội nên sâu khổ
Đã lỡ đọa rồi thật khó ra.

73. ĐOẠN ÁI

Ái là cội gốc khổ đau
Vô minh đen tối dẫn đầu tử sinh
Tham làm tăng trưởng vô minh
Dục làm tăng ái tử sinh khổ hoài
Ái sâu thì chấp thủ sâu
Mai này ly biệt khổ sâu thiết tha
Khổ đau do ái dẫn đầu
Nếu không đoạn ái khổ sâu chẳng với

Tu tâm học đạo đúng thời
Đoạn trừ tham ái muôn đời an vui.

74. DÒNG ĐỜI

Ai đã đi qua dòng đời khốn khổ
Biển trầm luân ấy nhấn chìm thế gian
Bao kiếp lang thang mơ màng khó hiểu
Đời dài hay ngắn nên làm cái chi
Ai đã tư duy sao mình có mặt
Mình từ đâu đến sẽ về chốn nao
Ai phát tâm đi đi tìm chánh đạo
Tìm đường giải thoát muôn ngàn khổ đau
Phiền não còn sâu sao ta không hiểu
Biển trầm luân ấy bắt nguồn từ đâu
Ai đã tu tâm hoa lòng đã mở
Tĩnh ra nhân thế cõi đời mộng mơ
Bao kiếp lang thang luân hồi bất tận
Vì tâm say đắm cõi đời bợn nhơ
Ai đã công phu luân hồi sẽ đoạn
Dập tan phiền não thoát ngàn nỗi đau.

75. DỤC

Dục là vị ngọt của trần gian
Đắm say vị ngọt sẽ mê man
Không còn tự chủ mờ tâm trí
Muôn kiếp đi theo một lối mòn
Dục là vị ngọt chẳng hề ngon
Đắng nhiều ngọt ít lại hao mòn
Vui trước khổ sau sâu sâu khổ
Khổ vị dục đắng đắng còn lâu
Dục là vị ngọt có móc câu
Miếng mồi thơm nức dưới ao sâu
Thế gian nháo nhác như đàn cá
Lỡ ngậm câu rồi ai thoát ra
Dục là quý sứ dưới Diêm La
Dẫn đường nhân thế đến đọa xa
Trí nhân vì thế không màng dục
Tỉnh giác khuyên người nên tránh xa.

76. ĐÚNG VÀ SAI

Thế nào là đúng là sai
Xưa nay nhân thế miệt mài phân bua
Sinh ra cao, thấp, thắng, thua

Đúng, sai, phải, trái, phân bua sự đời
Đúng là sự thật chẳng rời
Sai là giả tạm đầy vơi héo tàn
Xưa nay các pháp thế gian
Sinh rồi lại diệt bất an chẳng thường
Đúng là nó vốn vô thường
Sai là cứ tưởng nó trường tồn lâu
Cuộc đời bể khổ thâm sâu
Đúng là tìm kiếm đạo mầu tu tâm
Sai là tạo tác lỗi lầm
Say sưa hưởng thụ để tâm nhiễm trần
Thế gian tham đắm hận sân
Đúng là từ ái niệm ân Phật Đà
Đoạn trừ phiền não trong ta
Tu tâm giải thoát vượt qua luân hồi
Sai là chấp trước cái tôi
Hận thêm oán hận tham rồi lại tham
Mai này quả báo phải kham
Những điều tội lỗi đã làm khi xưa.

77. ĐƯỢC MẮT

Người ta sống ở trên đời
Chỉ mong được những thứ hời mà thôi
Được thì thỏa mãn cái tôi
Mất thì buồn bã một hồi cũng xong
Kiếp người vất vả long đong
Quẩn quanh được mất từ trong ra ngoài
Thân này đâu thể sống hoài
Được rồi lại mất loay hoay làm gì
Gia tài đâu có trường kỳ
Làm ra rồi lại mất đi thôi mà
Thân nhân quyến thuộc gần xa
Sinh sinh tử tử vui mà buồn thay
Công danh sự nghiệp xưa nay
Có rồi lại mất đổi thay vô thường
Ngày nào tuổi trẻ sắc hương
Ngày nào già cõi bên đường quạnh hiu
Ngày nào vui thú thật nhiều
Ngày nào ủ rũ bấy nhiêu lụi tàn
Ngày nào hạnh phúc ngập tràn
Ngày nào thất vọng hợp tan xa lìa
Trần gian được nọ mất kia

Được thì vui thú lìa thì sầu bi
Tham lam, sân hận, ngu si
Mất đi ba cái này thì tốt thay
Được ngay trí tuệ tỏ bày
Được ngay giải thoát từng ngày lạc an
Được ngay Đạo Quả Niết Bàn
Được ngay giải thoát muôn ngàn khổ đau.

78. ĐỨC PHẬT THÍCH CA

Từ trời Đâu Suất hạ sinh
Lâm Tỳ Ni buổi bình minh khác thường
Vô ưu nở rộ tỏa hương
Ma Da thánh mẫu trên đường nghỉ ngơi
Nơi đây Bồ Tát ra đời
Hoa sen bảy bước mở lời ban ra
Nhân gian thiên giới kính ta
Đây là kiếp cuối sinh ra sau cùng
Ba hai tướng hảo oai hùng
Điềm lành của Đấng tốt cùng tối cao
Ở đời thống lĩnh bốn châu
Xuất gia thành Phật đạo mầu truyền ban
Hai chín năm ở thế gian

Ba tòa cung điện muôn ngàn thú vui
 Nghệp xưa đến lúc chín mùi
Đạo xem trần thế ngậm ngùi thiết tha
 Khi trông thấy một người già
 Sau rồi người bệnh rồi là chết đi
 Làm sao không khỏi ưu bi
 Thế gian giả tạm có gì thật đâu
 Sa Môn thiền định thâm sâu
Con đường giải thoát đạo mầu là đây
 Vợ con là cái sợi dây
 Buộc ràng khó thoát khỏi bầy tử sinh
 Vượt dòng tục lụy do mình
 Quyết đi tìm đạo vô minh đoạn trừ
 Sáu năm khổ hạnh chẳng từ
Pháp môn khổ hạnh thấu như thịt da
 Con đường trung đạo ngộ ra
 Không nên khổ hạnh quá mà làm chi
 Cũng không hưởng thụ li bì
 Vừa tầm tu tập sẽ đi đúng đường
 Sau khi thọ nhận cúng dường
 Bát cơm sữa ấy lên đường tịnh tu
 Cội Bồ Đề hạ công phu

Nếu không đắc đạo cho dù thịt da
Nát tan cả tẩm thân ta
Cũng không đứng dậy rời xa chỗ này
Ác ma tiến đến bao vây
Dùng thần thông lực nhằm gây khó Ngài
Mười ba la mật sâu dày
Là nơi che chở lúc này không sai
Trú trong hơi thở lâu dài
Định tâm trí sáng đạo khai ngộ dần
Hướng về quá khứ lần lần
Túc mạng mình thấy bao lần tử sinh
Thiên nhãn mình thấy hữu tình
Tùy theo nghiệp tạo tái sinh muôn loài
Lậu tận mình đã vượt ngoài
Tử sinh giải thoát ra ngoài thế gian
Vô minh phiền não tiêu tan
Lục thông Đại Giác Phật Đà toàn tri
Bảy ngày liên tục thọ trì
Trú trong Đạo Quả vô vi an lành
Bảy ngày nhìn cội cây xanh
Bảy ngày đi dạo thiền hành bên cây
Bảy ngày an định gần đây

Bảy ngày quán sát nhân duyên đạo mầu
Phạm thiên đã xuống thỉnh cầu
Vì nhân gian nói pháp mầu độ sinh
Như hoa sen nở bùn sinh
Có người giác ngộ tử sinh kiếp này
Hoa sen ngập nước sâu dày
Có người ngộ đạo đời này đời sau
Hoa sen vùi dưới bùn sâu
Chúng sinh nhiều kẻ cứng đầu không theo
Vì người cao thấp khác nhau
Tùy duyên giáo hóa trước sau cũng lành
Hương về Lộc Uyển đi nhanh
Kiều Trần Như nhóm bạn lành cùng tu
Pháp luân vận chuyển công phu
Khổ là sự thật cho dù ở đâu
Tập là ái dục thâm sâu
Diệt là phiền não khổ sâu tiêu tan
Đạo là từng bước thực hành
Tu theo chánh đạo tử sanh đoạn trừ
Ngộ ngay Chánh Pháp Trần Như
Những người bạn khác từ từ ngộ ra
Từ đây đạo pháp lan xa

Bốn lăm năm ấy nói ra pháp lành
Tùy duyên hóa độ chúng sanh
Như Lai thuyết giảng thiện lành trước sau
Có người giác ngộ thật mau
Có người tu đến kiếp sau mới thành
Có người ngộ chậm ngộ nhanh
Có người tạo được phước lành tùy duyên
Mấy ngàn năm đã lưu truyền
Đạo mầu lan tỏa khắp miền gần xa
Đời này may mắn sinh ra
Vẫn còn Giáo Pháp cho ta thực hành
Cuộc đời ngắn ngủi phải nhanh
Thọ trì Giáo Pháp thực hành tu tâm
Diệt trừ phiền não ngủ ngầm
Ngộ ra sự thật tu tâm an lành.

79. GIẢ TẠM

Cuộc đời giả tạm có như không
Tạm bợ chút thôi cõi bụi hồng
Nương tấm thân tàn khi chữa rụi
Như làn mây nhẹ thoáng bỗng trôi
Mọi thứ trên đời đều giả tạm

Có mà không có có mà không
Ai hiểu thế gian này cõi tạm
Thì lòng thư thái nhẹ như bông
Bay bổng rộng không đời giả tạm
Đến đi được mất tợ lông hồng
Tỉnh giấc say nồng mơ giả tạm
Nhắm hai con mắt thấy đời không
Cũng vậy trần gian này cõi tạm
Cuộc đời tuy có có như không.

80. GIÀ

Già nua vì có sinh ra
Cái thân tứ đại phải già đi thôi
Răng long tóc cũng bạc rồi
Lưng còng thân kẹo mấy hồi nữa đầu
Chân tay nhức mỗi âu sầu
Trăm ngâm hồi tưởng mấy câu chuyện đời
Hào hoa oanh liệt một thời
Hoa tàn rơi rụng hết thời là đây
Bao nhiêu tật xấu đã xây
Bao nhiêu nghiệp chướng đã gây nên rồi
Phải mau tu tỉnh ngay thôi

Tu cho giải thoát luân hồi tử sinh
Thân già nhưng trí không già
Thân già trí phải sáng ra từng ngày
Có thân thì phải có già
Càng già càng phải ráng mà chuyên tu.

81. GIÁC NGỘ

Giác ngộ là thấy thật chân
Đúng sai thật giả tự phân rõ ràng
Không nghe Giáo Pháp mơ màng
Nhờ nghe Giáo Pháp rõ ràng thật chân
Ngộ ra sự thật dần dần
Mỗi phần giác ngộ mỗi phần an vui
Chìm trong sinh tử lâu rồi
Cũng vì tham dục làm mỗi tử sinh
Cũng vì phiền não vô minh
Nhấn chìm đời đã tử sinh lâu dài
Tu tâm giác ngộ không sai
Tu tâm tỏ ngộ đúng sai chánh tà
Khổ là sự thật ngộ ra
Vì đời sinh diệt nên là khổ đau
Dục tham đứng ở đằng sau

Là nhân sinh khổ hãy mau đoạn trừ
Niết Bàn tịch diệt vô dư
An nhiên bất động do trừ dục tham
Tu tâm giác ngộ siêu phàm
Lộ trình tu tập phải làm chu viên
Tu tâm giải thoát não phiền
Tu tâm giác ngộ muôn phiền tiêu tan
Tu tâm chứng ngộ Niết Bàn
Tu tâm giải thoát muôn ngàn khổ đau.

82. GIẢI THOÁT

Giải thoát là thoát não phiền
Thoát tâm tà kiến đảo điên mê lầm
Lắng lòng nghe diệu pháp âm
Hiểu ra sự thật mê lầm tiêu tan
Khi xưa phiền não ngập tràn
Tu tâm phiền não muôn ngàn vơi đi
Khi xưa tràn ngập sầu bi
Tu tâm vơi bớt sầu bi não phiền
Khi xưa tâm trí đảo điên
Giả cho là thật não phiền sinh ra
Tham lam sân hận bao la

Tu tâm giải thoát bao la khổ sầu
 Khi xưa tội lỗi thâm sâu
Chết vào địa ngục mà châu Diêm Vương
 Chìm trong khổ não miên trường
Tu tâm giải thoát khỏi đường tử sinh
 Tu tâm xóa sạch vô minh
Tu tâm giải thoát tử sinh luân hồi.

83. GIẢI THOÁT HƯƠNG

Hương thơm giải thoát tử sinh
Là hương bất tử vô sinh siêu phàm
 Thoát tham sân hận ngu si
 Bao la phiền não ưu bi thoát rồi
 Chỉ còn an tịnh mà thôi
Chỉ còn trí tuệ sáng soi cứu trường
 Chỉ còn chân lý tỏa hương
Chỉ còn giác ngộ biết đường lạc an
 Hương thơm giải thoát tỏa lan
Không lưu dấu vết trần gian không màng.

84. GIẢI THOÁT TRI KIẾN HƯƠNG

Tri kiến giác ngộ tỏa lan
Tuệ tri Thánh Đế thoát ngàn tử sinh
Đoạn trừ phiền não vô minh
Ngộ ra sự thật về mình xưa nay
Vô thường vô ngã thân này
Cái thân năm uẩn khổ thay muộn phiền
Xưa nay tri kiến đảo điên
Khổ cho là lạc giả thì tướng chân
Tu tâm giác ngộ dần dần
Thoát tâm tà kiến lạc lăm tiêu tan
Giải thoát tri kiến tỏa lan
Là hương chánh giác xóa tan mê tà.

85. GIỮ GIỚI

Giữ giới là nhân các hạnh lành
Cội nguồn phúc lạc của quần sanh
Bỏ ác tu tâm là đức hạnh
Chúng sinh hưởng phước bởi nhân lành
Giữ giới theo lời Phật dạy răn
Làm lành lánh ác ác không sinh
Tránh xa ác đạo không sầu não

Thân tâm khẩu ý được tịnh thanh
Giữ giới hộ trì ở các căn
Tham sân phiền não mới không sinh
Lục căn thu thúc thì thanh tịnh
Chớ để lục căn nhiễm lục trần
Giữ giới nuôi thân chánh mạng cần
Tránh xa nghiệp ác tránh tham sân
Không gây khổ não cho người khác
Làm lành thanh tịnh để nuôi thân
Giữ giới đủ dùng trong vật dụng
Không nên đắm nhiễm chẳng dư thừa
Tri túc đủ dùng đâu hưởng dục
Đâu cần tích trữ để thừa dư
Giữ giới hành thiền tâm nhập định
Định tâm trí sáng tịnh tâm liền
Trí sáng hành thiền tâm thể nhập
Ngộ ra chân lý giới đầu tiên.

86. GIỚI ĂN PHI THỜI

Không ăn vào lúc phi thời
Là không bận rộn suốt đời lo ăn
Tham ăn thân thể nhọc nhằn

Tinh thần mụ mẫm vì ăn suốt ngày
Còn đâu tâm trí tỏ bày
Hành trì Giáo Pháp suốt ngày lo ăn
Vì không đảm lụy vào ăn
Không chiều thân thể lo ăn suốt ngày
Phật Đà khuyên dạy giới này
Tu tâm thiếu dục phi thời không ăn.

87. HẬN SÂN

Sân là thuốc độc hại người
Sân là lửa bỏng đốt người hận sân
Hận sân thì phải bỏ dần
Nếu không tai họa khổ thân thánng ngày
Vì lòng tự ái xưa nay
Nghĩ rằng người đó trước này hại ta
Cho nên sân hận sinh ra
Nghĩ rằng hiện tại người ta hại mình
Cũng làm sân hận phát sinh
Nghĩ rằng họ sẽ hại mình tương lai
Đó là những cứ không sai
Khiến cho sân hận càng dài thêm ra
Nghĩ rằng họ đã và đang

Sẽ làm hại đến họ hàng của ta
Cũng là nguyên cơ sinh ra
Oán thù sân hận mà ta khó lường
Những người ta chẳng mến thương
Họ làm lợi ích ta thường hận sân
Đó đều là những nguyên nhân
Làm cho sân hận lớn dần trong ta
Đổi thay suy nghĩ thì là
Người này lợi ích cho ta thật nhiều
Đã đang hoặc sẽ làm điều
Lợi mình nên họ đáng yêu lắm mà
Hoặc không lợi ích cho ta
Nhưng làm lợi ích người mà ta thương
Hoặc trong sinh tử nhiều đường
Bà con quyến thuộc người thương với mình
Thì lòng từ ái phát sinh
Xua tan sân hận trong mình từ lâu
Xưa nay thù hận thâm sâu
Là do mình nghĩ xấu về người ta
Tình thương mở rộng bao la
Là do suy nghĩ người ta tốt lành
Tìm ra nguyên cơ phát sanh

Hận sân dứt bỏ thiện lành khởi lên.

88. HẠNH ĐẦU ĐÀ

Mười ba pháp hạnh đầu đà
Cho người tinh tấn thiết tha thực hành
Đoạn trừ phiền não thật nhanh
Thiểu dục tri túc thực hành là đây
Một là nhật vãi từ thân
Hoặc từ hố rác may y đầu đà
Hai là chỉ mặc tam y
Không hơn không kém thọ trì chánh chân
Ba là khát thực nuôi thân
Hằng ngày ôm bát chánh chân thọ trì
Bốn là chẳng được suy bì
Từng nhà khát thực chỉ vì nuôi thân
Năm là ăn chỉ một lần
Ngồi rồi đứng dậy một lần bữa ăn
Sáu là chỉ thọ trong bình
Những gì trong bát thì mình mới ăn
Bảy là vật thực đã ngăn
Dù sau nhận nữa không ăn đầu đà
Tám là ở chốn rừng già

Tĩnh tu thì phải tránh xa xóm làng
Chín là ở dưới gốc cây
Ngày đêm trú ngụ ở đây tu hành
Mười là ở chỗ tịnh thanh
Ở nơi trống vắng thực hành tĩnh tu
Mười một nghĩa địa vắng thanh
Nơi đây thích hợp hành thiền tử thi
Mười hai được chỉ ở đâu
Vui lòng ở đấy không cầu cạnh chi
Mười ba là pháp thọ trì
Không nằm mà chỉ đứng đi hoặc ngồi
Đó là những pháp tô bồi
Cho người tinh tấn hành rồi làm gương
Niềm tin Giáo Pháp cứu trường
Từ người tri túc tấm gương đầu đà.

89. HIẾU SAI

Những ai tà kiến hiểu sai
Là người đã tạo tương lai chẳng lành
Mê lầm trí tuệ chẳng sanh
Phước lành chẳng tạo ác hành thì sâu
Hiếu sai chỉ biết mong cầu

Nhân lành không tạo lấy đâu quả lành
Hiểu sai về kiếp nhân sanh
Nghĩ rằng người chết sẽ thành con ma
Cho nên cúng bái rườm rà
Cho người ấy hưởng như là trần gian
Khiến cho tâm trí mê man
Tín nghi không rõ luận bàn viển vông
Hiểu sai chết sẽ thành không
Thiện lành độc ác cũng đồng như nhau
Không tin nhân quả trước sau
Chỉ mong hưởng thụ cho mau đời này
Là nhân tà kiến đọa đày
Muôn đời đọa xứ biết ngày nào ra
Hiểu sai về chính thân ta
An vui hạnh phúc tưởng là ngẫu nhiên
Tưởng là có đáng thần tiên
Ban vui giáng họa cho miền trần gian
Sinh ra tín ngưỡng mê man
Xưa nay trần thế ngập tràn hiểu sai
Không nghe Chánh Pháp Như Lai
Không tin nhân quả hiểu sai còn nhiều.

90. HỘ TĂNG

Thiện nhân cư sĩ hộ trì
Chư Tăng tu tập luật nghi phải rành
Chư Tăng giữ giới tịnh thanh
Là nhờ cư sĩ thực hành hộ Tăng
Tự mình tác bạch thưa rằng
Con xin tình nguyện hộ Tăng cho Ngài
Nếu như có việc cần sai
Hộ Tăng kapi¹ thì Ngài bảo ban
Có ai thí chủ cúng dàng
Nhờ mình cất giữ rõ ràng trình thưa
Những gì đã nhận hay chưa
Cũng đều tác bạch trình thưa đủ đầy
Khi nào dùng đến vật này
Thì Ngài cho biết để bày dâng lên
Thường xuyên thân cận ở bên
Hộ Tăng thì phải vững bền luật nghi
Vị Tăng muốn thọ dụng gì
Sai đi kapi rồi thì dâng lên
Bao nhiêu việc khác như trên

¹Kapi: làm cho vật dụng thành hợp luật, được phép sử dụng.

Hộ Tăng thưa hỏi mình nên làm gì
Để cho giới luật duy trì
Giúp chư Tăng giữ luật nghi tu hành
Thiện nhân cư sĩ tịnh thanh
Làm kappiya² trở thành Hộ Tăng.

91. HOA TÂM

Hoa sen mọc giữa bùn tanh
Tỏa hương thơm ngát chẳng tanh mùi bùn
Hoa tâm mọc giữa bụi trần
Tỏa hương tuệ giác bụi trần chẳng vương
Muốn hoa tâm nở phải thường
Tẩy trừ cấu uế trên đường tu tâm
Mỗi khi sân hận lỗi lầm
Mở lòng từ mẫn hoa tâm tỏ bày
Mỗi khi ác ý hại ai
Bi tâm cứu khổ khỏi phai hoa lòng
Ghét ghen đố kỵ ở trong
Hỷ tâm sinh khởi hoa lòng đẹp tươi
Hận sân tham ái với người

² Kappiya: Người hộ Tăng, hỗ trợ cho các vị sư.

Xả tâm dính mắc hoa tươi tốt liền
Dục tham tâm trí đảo điên
Quán thân bất tịnh tâm liền nở hoa
Đức tin tưởng niệm Phật Đà
Tịnh tâm hoan hỷ khai hoa tín thành
Buông lung tội lỗi phát sanh
Thực hành giữ giới thiện lành nở hoa
Xan tham không biết cho ra
Mở lòng bố thí khai hoa phước lành
Tán tâm loạn ý thường sanh
Trú trên hơi thở an lành tâm hoa
Vô minh tà kiến chưa qua
Thực hành thiền tuệ nở hoa đạo mầu
Diệt trừ phiền não thâm sâu
Nở hoa giác ngộ đạo mầu tỏa lan
Tu tâm chứng đắc Niết Bàn
Khai hoa tuệ giác muôn ngàn tỏa hương.

92. HOÀI NGHI

Cuộc đời có những hoài nghi
Khi nào giải tỏa được thì ngộ ra
Nhiều đời quá khứ đã qua

Có hay không có vậy ta thế nào
Từ đây lúc chết đi đâu
Tương lai ta sẽ khổ sâu hay vui
Tại sao cùng ở cõi đời
Khổ vui sai khác đây với chẳng đồng
Thiên đường địa ngục có không
Việc lành việc ác chất chồng ra sao
Hoài nghi từ thấp đến cao
Thế gian có pháp môn nào ngộ ra
Tu tâm học Pháp Phật Đà
Ngộ ra chân lý thì ta tỏ tường
Xưa nay phiền não miên trường
Vô minh bao phủ nên thường si mê
Chìm trong sinh tử tái tê
Chúng sinh nào biết đường về từ đâu
Phật Đà Giáo Pháp thâm sâu
Công phu tu tập đạo mầu mở khai
Tuệ tri quá khứ tương lai
Nghiệp nhân quả báo không sai rõ ràng
Tâm này tự tạo thiên đàng
Tạo ra địa ngục rõ ràng từ tâm
Tuệ tri đoạn diệt mê lầm

Tuệ tri hiểu rõ về tâm chánh tà
Tu tâm sự thật hiểu ra
Hoài nghi đoạn diệt mê tà tiêu tan.

93. HỔ THEN

Người ta biết hổ then mình
Lỡ làm một lỗi thấy mình xấu xa
Giống như tấm vải trắng xoa
Một khi tỳ vết là ta thấy liền
Những người nhân đức hiền hòa
Vì lòng tự trọng vượt qua lỗi lầm
Ai còn hổ then trong tâm
Thì còn xuất hiện hiền nhân ở đời.

94. HỌC HÀNH

Học pháp đa văn gìn giữ kho tàng chánh tạng
Hành thiền tu tuệ truyền trì diệu đế chánh chân
Pháp học ôn cố tri tân
Học cho trí sáng để phân chánh tà
Pháp hành bát chánh trung hòa
Hành cho tuệ giác khai hoa Niết Bàn
Người xưa học pháp để hành

Người nay học pháp để dành đi thi
Người nay học pháp đi thi
Người xưa học pháp thọ trì chánh chân
Học hành hai pháp đều cần
Hành là cốt yếu của phần tu tâm
Pháp học dù có uyên thâm
Không hành phiền não ngấm ngấm không vơi
Trí nhân thì phải biết thời
Khi nào nên học học thời cần chuyên
Khi nào miên mật hành thiền
Tạm ngưng pháp học hành thiền nhất tâm
Học hành hai pháp uyên thâm
Lưu truyền diệu pháp chánh chân ở đời.

95. HỌC

Người xưa học đạo Thánh Hiền
Người nay học cách kiếm tiền khôn lanh
Người nay học để cầu danh
Người xưa học để trở thành chân nhân
Người xưa học đức học ân
Người nay học tánh hận sân so tài
Người xưa học thuộc từng bài

Người nay học lỗi một vài câu văn
Người nay học để kiếm ăn
Người xưa học tánh nhân văn thật thà
Học gì để hiểu về ta
Vui buồn sướng khổ nhân là từ đâu
Nhân duyên quả báo thâm sâu
Con đường giải thoát khổ sâu bi ai
Con đường hạnh phúc tương lai
Con đường giác ngộ đúng sai chánh tà
Học rồi sẽ hiểu về ta
Ngu si diệt tận mới ra học hành.

96. HƠN THUA

Thế gian thích được hơn người
Thua ai ảm ức trong người thật lâu
Vì lòng đố kỵ thâm sâu
Hơn thua là thói đối đầu hại nhau
Vì đời không ngộ trước sau
Hơn thua thì cũng khổ sâu mà thôi
Chỉ vì bản ngã cái tôi
Mà phân cao thấp để rồi cùng đau
Hơn thì tự mãn cống cao

Thua thì oán hận thế nào cũng sinh
Sao không nhìn lại chính mình
Ngộ ra chân lý đáng hình phù du
Hơn thua thật sự là ngu
Si mê tự ngã phù du được gì
Trở về tu tập tâm đi
Hơn thua giả tạm có gì thật đâu.

97. HỮU VI

Hữu vi các pháp ấy vô thường
Sinh rồi lại diệt rất tang thương
Khổ thay cái pháp vô thường ấy
Không ngừng thay đổi khó mà nương
Đắm tham cái pháp vô thường ấy
Để rồi đau khổ thấy mà thương
Xả ly cái pháp vô thường ấy
Ngộ ra chân lý cứu miên trường
Đoạn dòng tục lụy vô thường khổ
Đoạn dòng sinh tử hết tang thương.

98. HUYNH ĐỆ TRONG CHÙA

Cùng là huynh đệ xuất gia
Ở chung trong chốn thiền gia tu hành
Mỗi người mỗi chốn thân sanh
Nhưng cùng tư tưởng thực hành tu tâm
Cùng chung giới luật pháp âm
Lục hòa cùng ở tu tâm thiện lành
Khi ai lầm lỗi phát sanh
Thì người nhắc nhở phải hành từ tâm
Tình thương xóa bỏ lỗi lầm
Giúp nhau thanh tịnh tu tâm hiền hòa
Không nên cười nói ba hoa
Chuyện trò thế sự để mà tán tâm
Không nên chỉ trích lỗi lầm
Không nên đổ kỵ như tâm người đời
Không nên đùa giỡn chơi bời
Siêng năng tu học như thời khóa nghị
Không nên thân thiết với ni
Sinh ra ái nhiễm tâm thì bợn nhơ
Việc chung chẳng được thờ ơ
Cùng nhau lao tác ngoài giờ học tu
Cùng nhau hòa hợp công phu

Cùng nhau chia sẻ tiến tu dần dần
Hòa thân hòa khẩu hòa tâm
Giới hòa tri kiến hợp hòa cùng tu
Lợi hòa chia sẻ đắp bù
Hỗ tương giúp đỡ cùng tu lục hòa
Thân nhân quyến thuộc cách xa
Mỗi khi đau ốm hợp hòa giúp nhau
Xuất gia kẻ trước người sau
Dắt dìu hướng dẫn cùng nhau tu hành
Tu cho Đạo Quả viên thành
Giữ gìn Giáo Pháp tịnh thanh ở đời.

99. HỖ TÂM

Hỷ tâm vui với muôn loài
Thấy người thành tựu vui hoài trong tâm
Hướng vào thành tựu của người
Mong cho người ấy không lìa thành công
Mở lòng hoan hỷ rộng ra
Gần xa ai cũng như là thành công
Niềm vui hướng khắp đại đồng
Không hề ganh tỵ thành công của người
Hỷ tâm mở rộng nơi nơi

Sẽ thấy cõi đời tràn ngập niềm vui.

100. IM LẶNG

Đã là đệ tử Như Lai
Gặp nhau thì chỉ có hai việc làm
Một là luận Pháp Phật Đà
Hai là im lặng để mà tu tâm
Mỗi người mỗi pháp suy tầm
Mỗi người chánh niệm định tâm pháp thiền
Lặng yên tâm trí an nhiên
Nói nhiều tâm loạn não phiền cũng tăng
Nói nhiều tâm ý lãng xãng
Khó khăn giữ vững thẳng bằng nội tâm
Lặng im tâm định dễ thiền
Giữ gìn chánh niệm hành thiền lặng im.

101. KHÁCH TẶNG

Khách Tặng đi đến chùa người
Dù ô giầy dép để ngoài trước khi
Vào trong tham vấn trụ trì
Hỏi xem hạ lạp bái chào lễ nghi
Vấn an trao đổi việc gì

Định ngày ở lại rời đi lúc nào
Hỏi han nơi chốn ra sao
Nội quy giờ giấc thế nào cho hay
Hợp hòa tùy thuận thẳng ngay
Oai nghi tề chỉnh những ngày khách Tăng
Chẳng nên tùy tiện lãng xăng
Vô duyên vào chốn Tăng phòng người ta
Khi nào rời khỏi đi xa
Vệ sinh chỗ ở để mà trả trao
Trang nghiêm lịch sự bái chào
Từ đây đi đến phương nào cho hay.

102. KHÁT THỰC

Sa Môn khát thực nuôi thân
Là đang sống hạnh thoát trần tu tâm
Cũng vì muốn tạo phước âm
Sa Môn khát thực tu tâm tháng ngày
Đến giờ ôm bát trên tay
Chỉ xin vừa đủ trong ngày không dư
Giữ gìn giới hạnh nhà sư
Đầu trần chân đất ẩn cư xa nhà
Học tu Giáo Pháp Phật Đà

Mỗi ngày khát thực để mà nuôi thân
Để mà giải thoát tục trần
Để mà gieo tạo phước ân với đời.

103. KHEN CHÊ

Người ta sống ở trên đời
Chỉ mong người khác nói lời ngợi khen
Chê thì phiền não nhóm nhen
Không ai muốn bị thấp hèn khinh chê
Được khen vui thích hả hê
Làm cho người khác mẩn mê tương bưng
Bị chê tức tối hận hừng
Trong lòng ấm ức quá chừng là sao
Khen nhiều tự mãn cống cao
Sinh ra chấp trước tự hào bản thân
Chê nhiều ấm ức hận sân
Sinh ra oán trách người gần người xa
Cả hai phiền não sinh ra
Khen chê vứt bỏ mới là thật chân
Tu tâm giác ngộ hiểu dần
Khen chê đều giả không cần bận tâm.

104. KHI NÀO

Khi nào hiểu rõ về ta
Chỉ là danh sắc vậy là chánh tri
Khi nào quá khứ tuệ tri
Rõ thông nhân quả hoài nghi đoạn trừ
Khi nào thấy rõ diệt sinh
Vô thường biến hoại vô minh sẽ mờ
Khi nào thấy khổ vô bờ
Lòng ham dục lạc lơ mơ hoại dần
Khi nào hiểu rõ thật chân
Tuệ tri vô ngã thoát dần tử sinh
Khi nào diệt tận vô minh
Niết Bàn chứng ngộ vô sinh thoát trần.

105. KHINH TÂM

Khinh tâm là sự nhẹ nhàng
Vì không ô nhiễm buộc ràng thế gian
Vì không tà kiến mê man
Vì không sân hận ngập tràn ưu bi
Vì không phóng dật ngu si
Vì không có sự hoài nghi pháp lành
Vì tâm hiền thiện tịnh thanh

Vì tâm tu pháp thiện lành thường xuyên
Vì tâm chánh niệm cần chuyên
Vì tâm định tĩnh không duyên dục trần
Khinh tâm sẽ khởi lên dần
Nhẹ nhàng thanh thoát dục trần không vương
Vì tâm giác ngộ vô thường
Thoát ly tà kiến nên thường khinh tâm
Đoạn trừ phiền não ngủ ngầm
Thoát ly sinh tử nên tâm nhẹ nhàng
Vì không xao xuyên rộn ràng
Cho nên thư thái nhẹ nhàng khinh tâm.

106. KHỔ

Khổ là thọ khổ của thân tâm
Già đau bệnh chết khổ vô ngần
Nóng lạnh đói ăn là thọ khổ
Chiến tranh dịch bệnh khổ thiên tai
Mong cầu không được khổ lai rai
Yêu mà xa cách khổ bi ai
Ghét nhau hội ngộ khổ càng dai
Chấp thân năm uẩn muôn đời khổ
Quẩn quanh Tam Giới khổ lâu dài.

107. KHÔNG HẬN SÂN

Không nên oán hận người ta
Dù cho người đó thật là ác nhân
Lòng mình có chút hận sân
Mình như người đó oán ân sâu dày
Hận sân làm khổ tâm này
Chìm trong lửa hận suốt ngày ưu bi
Chi bằng buông xả nó đi
Lòng từ khơi dậy có khi lại lành
Đã bao nhiêu kiếp tử sanh
Oan oan tương báo trở thành oan gia
Từ lòng sân hận mà ra
Cuộc đời bể khổ cũng là từ đây
Sao không cố gắng dựng xây
Duyên lành rộng mở từ đây an lành
Bỏ đi tranh chấp giạt giành
Bỏ đi thù hận làm lành với nhau
Bỏ đi oan trái thâm sâu
Bỏ đi phiền não đối đầu hại nhau
Bỏ đi lời nói thâm đau
Ác ngôn sẽ tạo oán sâu hận thù
Bỏ đi ác ý cho dù

Người ta độc ác không thù hận sân
Tu tâm học đạo dần dần
Đoạn trừ sân hận thoát trần vô sinh.

108. KHÔNG THAM

Tham lam cầu cạnh làm chi
Được rồi tham có với đi đâu mà
Đắm say ngũ dục thiết tha
Càng tham cầu lắm càng sa đọa nhiều
Tham lam tâm trí tiêu điều
Cạnh tranh đấu đá càng nhiều lo âu
Mất thì lòng dạ thảm sâu
Được thì lo giữ lo cầu được thêm
Không tham, cuộc sống êm đềm
Lo tu tạo phước làm nên an vui
Không tham, không phải đập vùi
Trong dòng tục lụy ngậm ngùi bi ai
Không tham, không bị họa tai
Do người ganh tỵ họ cài bẫy ta
Không tham, học Pháp Phật Đà
Thanh tâm trí sáng ngộ ra đạo mầu
Không tham, trí tuệ thâm sâu

Đoạn trừ phiền não khổ sầu tiêu tan
Không tham, chứng đắc Niết Bàn
Thoát dòng tục lụy lạc an hiện tiền.

109. KIẾP NGƯỜI

Sinh ra làm kiếp con người
Khi khóc khi cười khi ghét khi yêu
Trí ngu thiện ác đủ điều
Khổ vui vinh nhục muôn chiều thấp cao
Có ai tự hỏi vì sao
Kiếp người mà lại khác nhau nhiều bề
Cõi nào ta đã đi về
Mai này quá vãng bốn bề đi đâu
Còn nhiều bí ẩn thâm sâu
Ai đi học đạo tìm câu trả lời
Kiếp người sống chết chơi với
Long đong cũng khổ thành thơi cũng sầu
Kiếp người nhiều thứ mong cầu
Hơn thua tranh chấp đối đầu hại nhau
Kiếp người nhân trước quả sau
Quả thì thấy quả nhân nào thấy nhân
Vì đời thiện ác chẳng phân

Lại tham cái lợi nên thân chóng tàn
Cái thân tứ đại hợp tan
Kiếp sống điêu tàn không thể đổi thay
Người đời chỉ biết đời này
Còn bao đời khác chẳng hay biết gì
Vậy nên mới gọi ngu si
Vô minh không biết cái gì thiệt hơn
Ai người học đạo chánh chơn
Mượn đời giả tạm mà tầm đạo tu
Có tu thì mới hết ngu
Hiểu ra nhân thế phù du kiếp người
Tu tâm trí tuệ rạng ngời
Ngộ ra nhân thế kiếp người phù du.

110. KIẾT HẠ AN CƯ

An cư là phép từ xưa
Mỗi năm ba tháng mùa mưa phải hành
Ở yên một chỗ tịnh thanh
An cư ba tháng thực hành chuyên tu
Để cho tăng trưởng công phu
Để cho đạo hạnh người tu thoát trần
Mỗi năm phải tiến bộ dần

Mỗi năm ba tháng ẩn thân chốn lành
Có hàng Phật tử thuần thành
Hộ trì vật dụng phước lành tạo ra
Duy trì Giáo Pháp Phật Đà
Cần lao tận tụy để mà tu tâm
Phan duyên trần thế lỗi lầm
An cư ba tháng tu tâm tịnh lành
Mong cho Đạo Quả viên thành
Để cho Giáo Pháp thịnh hành dài lâu
Để cho đạo hạnh thâm sâu
Mỗi năm ba tháng đạo mầu an cư.

III. LẠC

Lạc do hưởng dục lạc đam mê
Mê man dục lạc chẳng muốn về
Tán loạn thân tâm còn say đắm
Đắm chìm dục lạc lắm đam mê
Lạc do ly dục lạc ly tham
Ly tham định tĩnh lạc không nhàm
Tĩnh tâm trí sáng tâm định tĩnh
Lạc trong thiền định lạc ly tham
Vượt trên tất cả lạc siêu phàm

Siêu phàm thoát tục lạc vô biên
Lạc không phiền não siêu tam giới
Tối thượng vô vi lạc Niết Bàn.

112. LẦM MÊ

Từ ngàn xưa ở cõi đời nhân thế
Tạo ra nhiều tội lỗi bởi lầm mê
Bởi lầm mê không làm lành lánh dữ
Tạo ác rồi khi chết phải khổ đau
Bởi lầm mê người cõi đời nhân thế
Không hiểu rằng có kiếp trước đời sau
Bởi lầm mê nên ác ý hại nhau
Không hiểu rằng nhân trước có quả sau
Từ ngàn xưa người mê thường vẫn thế
Tạo ác rồi không biết sẽ khổ đau
Tạo nhân lành là hạnh phúc về sau
Phật ra đời cũng vì người nhân thế
Giảng pháp mầu dập tắt mọi lầm mê
Sạch mê lầm thì cũng hết khổ đau
Sống trên đời đừng ác ý hại nhau
Cùng tu hành cho hạnh phúc mai sau.

113. LẦM TƯỞNG

Nếu ai đã lầm tưởng nhân thế này
Là vui thì hãy nói vui vì sao
Vì sao ta vẫn khát khao niềm vui
Niềm vui đâu có sinh cùng với ta
Nếu ai lỡ lầm chạy theo dục trần
Tìm vui thì mãi khát khao hoài thôi
Trần gian như bóng nước trôi bọt sôi
Trần gian trôi mãi luân hồi tử sinh
Người lỡ lầm sao vô minh hoài vậy
Đường an vui có sao đành bỏ qua
Cầu mãi mà sao không sao cầu được
Tưởng lầm như thế cứ lầm mãi thôi
Trần gian khổ đau vô minh lầm tưởng
Đời là vui thú nên càng khổ đau
Vì cõi trần gian vô minh trùm phủ
Tưởng lầm sâu quá bao đời khó phai
Phật Pháp truyền ra vô minh đoạn diệt
Tưởng lầm tan biến lối lầm lạng yên.

114. LỄ PHẬT

Lễ Phật là lễ thiện tâm
Vì tâm của Phật là tâm thiện lành
Lễ Phật là lễ vô sanh
Vì Phật giải thoát tử sinh luân hồi
Lễ Phật là lễ chánh tri
Vì Phật giác ngộ đường đi Niết Bàn
Lễ Phật là lễ vô tham
Tham là gốc khổ nguyện làm cho vơi
Lễ Phật là lễ vô sân
Sân là tội lỗi nguyện dần bỏ đi
Lễ Phật là lễ vô si
Mong cầu trí tuệ chánh tri với mình
Lễ Phật mong thoát tử sinh
Nguyện theo Chánh Pháp vô minh dứt trừ.

115. LÊN CHÙA LỄ PHẬT

Lên chùa lễ Phật làm chi
Lễ rồi Phật có độ trì hay không
Thế nào là lễ viễn vông
Thế nào là tạo phước hồng an vui
Lên chùa là lễ Phật ân

Vì Ngài là Bạc chánh chân thiện lành
Lễ rồi thiện nghiệp phát sinh
Độ trì là tạo phước lành từ tâm
Tà tâm là lễ viên vông
Làm điều vô phước lại mong quả lành
Chánh tâm thì phước mới sanh
Chấp tay lễ Phật phước lành an vui
Phước lành là bởi lòng lành
Tâm thành kính tạo phước lành vô biên
Thiện tâm lấy trí làm duyên
Tụng kinh nghe pháp hành thiền tu tâm
Mong cho đoạn hết lỗi lầm
Mong cho thiện nghiệp nảy mầm an vui
Phước lành đã tạo được rồi
Nguyện cầu giải thoát lại cầu độ tha
Mong cho hết thủy ông bà
Người đã quá vãng thiết tha phước lành
Mong cho tất cả chúng sanh
Tùy hỷ công đức phước lành tạo ra
Lên chùa lễ Phật hương hoa
Hương là giới hạnh hoa là tịnh tâm
Lễ là thành kính ân thâm

Phật là ruộng phước thể nhân phụng thờ
Từ xưa cho đến bây giờ
Thế nhân lễ Phật mong chờ được ban
Cầu siêu cho chú cầu an
Chánh tâm là phước Phật ban thiện lành
Lên chùa lễ Phật thực hành
Những lời Phật dạy thực hành tu tâm
Thế gian còn lắm lỗi lầm
Lắng nghe Phật Pháp lỗi lầm nhẹ đi
Thế gian còn lắm sâu bi
Tu tâm giải thoát vô vi hết sầu.

116. LỢI HẠI

Người ta sống ở trên đời
Hai đường lợi hại biết thời lành thay
Cái gì có hại tránh ngay
Cái gì có lợi ra tay mà làm
Lợi là nhân hại chớ ham
Hại là nhân lợi thì làm tận tâm
Sát sinh trộm cắp tà dâm
Dối gian say xỉn mê lầm hại thay
Dù cho có lợi đời này

Nhưng là nhân khổ bỏ ngay chớ làm
Mở lòng bố thí ly tham
Tránh xa tội lỗi nên làm thiện nhân
Cúng dàng tạo phước ban ân
Là nhân lợi ích chuyên cần làm đi
Sắc trần lạc thú mê li
Là nhân đọa xứ tránh đi chớ gần
Tu tâm học đạo dần dần
Là nhân hạnh phúc thì cần làm ngay
Đoạn trừ phiền não sâu dày
Thoát dòng tục lụy từng ngày an vui.

117. LỜI NÓI

Lời nói không thật không chân
Không phần lợi ích không cần nói ra
Lời nói tuy có thật thà
Nhưng không lợi ích nói ra làm gì
Lời nói vô ích nhưng vì
Người nghe thích thú chớ vì nói ra
Nói gì mà khiến người ta
Bực mình vô ích thì là ác ngôn
Nói lời lợi ích thật thà

Người nghe không thích nói ra đúng thời
Nói lời lợi ích đúng thời
Người nghe thích thú là lời thiện ngôn
Nói lời chân chánh thiện lành
Nói lời ý nghĩa cũng thành thiện ngôn
Nói lời vô nghĩa vô hồn
Nói lời bất chánh ác ngôn làm gì.

118. LÒNG NGƯỜI

Có ai hiểu được lòng người
Nông sâu tốt xấu lòng người là sao
Lòng người muôn dạng thấp cao
Trắng đen tốt xấu biết bao nhiêu lòng
Lòng người có đục có trong
Có yêu có ghét có lòng đổi thay
Khổ đau cũng tự cõi lòng
An vui hạnh phúc từ lòng mà ra
Trí ngu lòng dạ khác xa
Thánh phàm lòng ấy còn xa hơn nhiều
Dù lòng sai khác bao nhiêu
Hai điều thiện ác bấy nhiêu cõi lòng
Ai mà chứa ác ở trong

Lâu ngày ác ấy thành lòng ác nhân
Ai tâm hướng thiện chuyên cần
Lòng lành người ấy có phần hiện ra
Thiện lành độc ác do ta
Hướng tà hướng chánh tạo ra cõi lòng.

119. MẶC Y

Mặc y thì phải chỉnh tề
Trang nghiêm trên dưới bốn bề chỉnh chu
Lôi thôi nhếch nhác lu bu
Lỗ lỗ khêu gợi là đồ xấu xa
Cái thân là bãi tha ma
Chứa bao xác chết muôn là chúng sinh
Cái thân bãi rác bản kinh
Chứa bao phế thải trướng sinh thối tha
Xấu xa thì chớ khoe ra
Mặc y kín đáo vậy là biết thân.

120. MẠN PHẬT KHINH TẶNG

Thế gian lắm kẻ cang cường
Không tôn kính Phật khinh thường chư Tăng
Vì lòng ngạo mạn kiêu căng

Tự cao tự đại không hằng kính tin
Cũng vì phiền não vô minh
Đã bao phủ mất tâm linh thiện lành
Không tin tội phước vận hành
Không tin nhân quả kết thành tương lai
Không hề tôn kính một ai
Sinh tâm ngạo mạn Như Lai tội tình
Buông lời phỉ báng người tu
Mai sau ắt chịu âm u cực hình
Gây nên tội lỗi do mình
Ác tâm ngã mạn cực hình tội to.

121. MẮT MẮT

Năm điều mất mát lo âu
Không tu tạo phước khổ sâu khó qua
Một là tài sản tạo ra
Chẳng may bị mất thật là tiếc thay
Hai là thân quyến xưa nay
Sinh ly tử biệt từng ngày nhớ thương
Ba là sức khỏe bất thường
Ốm đau bệnh tật tai ương nó hành
Bốn là chẳng biết làm lành

Thường làm việc ác tái sanh đọa đày
Năm là ngu dốt chẳng hay
Tà cho là chánh từng ngày vô minh
Gia tài quyến thuộc thân mình
Dù cho mất mát thực tình chưa to
Mất đi giới hạnh đáng lo
Mất đi chánh kiến tội to vô cùng
Trí nhân thì phải tận chung
Giữ gìn giới hạnh tận cùng không sai
Mở mang tri kiến rộng dài
Giữ gìn chánh kiến tương lai mới lành.

122. MẸ HIỀN

Mẹ hiền tình mẹ vô biên
Thâm tình mẫu tử thiêng liêng vô bờ
Thương con phải biết làm ngơ
Cho con tự lập tuổi thơ can trường
Hướng con đi đúng đạo đường
Dựng xây tuổi trẻ kiên cường tiêu dao
Gửi con đi đến nơi nào
Có thầy bạn tốt truyền trao pháp lành
Để con tu trí học hành

Luyện rèn nhân cách thiện lành thẳng ngay
Thương con nên mẹ chỉ bày
Tâm sư học đạo từ ngày con thơ
Cho con thỏa những ước mơ
Bay cao nhưng phải đúng bờ thanh cao
Dù cho con ở phương nào
Thì tình mẫu tử vẫn cao vô cùng
Mẹ như biển nước bao dung
Đưa con đi khắp tận cùng xa khơi
Cho con hiểu lẽ đạo đời
Cho con trí tuệ tuyệt vời sâu xa
Đó là tình mẹ bao la
Thâm tình mẫu tử bao la mẹ hiền.

123. MÊ NGỘ

Mê thì thấy giả là chân
Thấy chân là giả không phân mơ màng
Ngộ là thấy rõ hai đàng
Chánh tà thật giả rõ ràng không sai
Mê thì tham đắm vẻ ngoài
Tưởng là nó đẹp loay hoay kiếm về
Ngộ thì thấy rõ bốn bề

Trong ngoài bất tịnh thấy ghê muốn lìa
Mê cho rằng nó chẳng tà
Đẹp thì đẹp mãi mê man muốn gần
Ngộ thì thấy rõ thật chân
Nó luôn biến hoại dù gần chẳng mê
Mê cho rằng nó lạc an
Chạy theo cảnh dục nồng nàn tưởng vui
Ngộ thì thấy rõ cuộc đời
Đắng nhiều ngọt ít chẳng rời khổ đau
Mê thì vui trước khổ sau
Vì ham cái lợi thi nhau giết giành
Ngộ thì thấy rõ tử sanh
Tham là gốc khổ giết giành tránh xa
Mê thì phiền não bao la
Nguyên nhân tội lỗi tạo ra khổ sâu
Ngộ thì trí tuệ đi đầu
Thấy nhân thấy quả khổ sâu chẳng gieo
Mê là cội gốc khổ đau
Muôn đời sinh tử khởi đầu từ mê
Ngộ là cửa ngõ đi về
Niết Bàn thoát khổ trừ mê muôn đời.

124. MÊ TÍN

Mê tín là cái lòng mình
Tin điều không thật sự tình tin sai
Tin sai hành động cũng sai
Việc làm vô nghĩa lợi ai mà làm
Thế gian lấy cái tâm phàm
Mà suy tâm Thánh nên làm việc sai
Vì không học Pháp Như Lai
Không tin nhân quả hiểu sai sự tình
Thế gian chìm đắm vô minh
Che mờ tâm trí nên tin đường tà
Ai không nghe Pháp Phật Đà
Đường mê khó tránh đường tà dễ đi
Tin gì tăng trưởng sân si
Tham lam chìm đắm là vì tin sai
Để tâm học Pháp Như Lai
Học rồi trí sáng đúng sai tỏ tường
Niềm tin lấy tuệ soi đường
Những điều vô nghĩa không tường không tin
Những điều không có mà tin
Tin điều không thật thực tình là mê.

125. MONG MANH

Mong manh mọi thứ rất mong manh
Vì cõi trần gian luôn diệt sanh
Mọi pháp hữu vi thường vẫn vậy
Sinh rồi lại diệt rất mong manh
Vì không hiểu rõ pháp diệt sanh
Trần gian tham đắm cái mong manh
Như bong bóng nước không bền chắc
Đau lòng vỡ mộng nó tan nhanh
Trần thế mong manh khó tựa nương
Sao không học pháp cứu miền trường
Đoạn dòng tục lụy vô thường khổ
Chứng đạt chân thường hết mong manh.

126. MÚA HÁT

Đàn ca múa hát được chi
Người ta thích thú cũng vì cái tâm
Mê say phóng dật âm âm
Tán tâm loạn ý không cầm được vui
Làm cho ý thức chôn vùi
Du dương điệu nhạc ham vui suốt ngày
Cũng là một thứ mê say

Khiến cho tâm trí tung bay ngược trời
Người tu khác với người đời
Tĩnh tâm giải thoát phải rời hát ca
Những ngày trai giới Phật Đà
Khuyên hàng Phật tử hát ca chớ màng.

127. MUỐN ĐI XUẤT GIA

Trong lòng khởi ý xuất gia
Là nhân quá khứ tạo ra thiện lành
Khi xưa phát nguyện tu hành
Giờ đây mới muốn thực hành nguyện xưa
Nhân duyên từ trước đẩy đưa
Gặp thầy gặp pháp nguyện xưa vận hành
Dù lòng muốn thoát thật nhanh
Nhân duyên thế sự vận hành cản ngăn
Sợi dây tham ái giật giành
Làm sao rũ bỏ tu hành thoát ra
Khi nào kinh cảm thiết tha
Cuộc đời giả tạm thật là thương đau
Dục tham vui trước khổ sau
Tu hành khổ trước vui sau an lành
Xuất gia giải thoát tử sanh

Xả ly thế sự thực hành tu tâm
Cởi dây tham ái lỗi lầm
Thiền môn ở chốn non ngàn tịnh thanh
Vân du học đạo tu hành
Trau dồi pháp học pháp hành công phu
Kiếp người giả tạm phù du
Xuất gia học đạo vân du cửa thiền.

128. NĂM CĂN

Tín căn là có đức tin
Tin đường bát chánh khai minh Niết Bàn
Tấn căn là đức siêng năng
Muốn khai chánh trí phải hằng tu tâm
Niệm căn ghi nhớ âm thầm
Giữ gìn chánh niệm cho tâm tịnh lành
Định căn chánh định viên thành
Nhất tâm trên pháp thực hành định tâm
Tuệ căn rõ pháp suy tầm
Tịnh tâm sáng tỏ pháp tâm thực hành
Khéo quân bình được năm căn
Pháp tu mới dễ viên thành tự tâm
Đức tin thì phải vừa tầm

Quân bình tín tuệ tránh lầm tin sai
Tấn quân bình định cả hai
Định quân bình tấn không sai pháp thiên
Tuệ quân với định tâm yên
Tuệ mà mạnh quá tâm thiên lại căng
Niệm luôn ở mức thăng bằng
Niệm cần có mặt không tăng giảm gì
Năm căn tu tập chánh tri
Thì mau thành tựu đường đi Niết Bàn.

129. NĂM THIÊN CHI

Tâm là trạng thái hướng tâm
Hướng tâm đoạn diệt hôn trầm thụy miên
Tứ là giữ lấy duy trì
Duy trì đoạn diệt hoài nghi hết liền
Hỷ là vui thích hiện tiền
Vì vui nên hết sạch liên hận sân
Lạc là thoải mái an lành
Trị tâm trạo hối mà thành lạc an
Nhất tâm lặng lẽ nhẹ nhàng
Đoạn trừ tham đắm hết mong dục trần
Tu tâm định tướng sáng dần

Trú trên định tướng hữu phần lặng đi
Ý môn tỉnh giác duy trì
Năm thiền chi khởi năm triển cái tan
Tâm thiền định tĩnh lạc an
Thực hành thiện xảo định càng mạnh lên
Sơ thiền đã được vững bền
Là tâm tịnh chỉ khởi lên hoà hoà.

130. NÊN TRÁNH XA

Những gì có hại tránh xa
Không thì khổ não thiết tha lâu dài
Trí nhân phải biết đúng sai
Giữ cho hiện tại tương lai an lành
Tránh xa sát hại chúng sanh
Tránh xa trộm cắp với hành tà dâm
Tránh xa nghiện ngập say mê
Năm điều ác ấy phải cần tránh xa
Chính là đã bảo vệ ta
Tránh xa đọa xứ thiết tha khổ sầu
Cho dù sống ở nơi đâu
Bạn bè hư đốn ngộ hầu tránh xa
Ác nhân muốn hại người ta

Tà nhân sai trái tránh xa chẳng gần
Dục tham đắm nhiễm hại thân
Sắc tài ảo mộng cũng cần tránh xa
Gần gì mà khiến cho ta
Sinh ra phiền não tránh xa chẳng gần
Việc gì tổn hại đến thân
Đời này đời khác thì cần tránh xa
Tránh xa kẻ ghét người yêu
Tránh xa thế sự tiêu điều tang thương
Dấn thân học pháp cứu trường
Tránh xa sinh tử lên đường tu tâm.

131. NGÀY TRAI GIỚI

Bốn ngày trai giới tịnh thanh
Cho người Phật tử thực hành tu tâm
Cũng vì muốn tránh lỗi lầm
Thế gian phiền phức tu tâm bốn ngày
Ngày rằm cuối tháng ba mươi
Hai ngày đại giới người người phải tu
Vua trời hạ thế vân du
Nhân gian tu tập thiên thu phước trời
Ngày tám cùng với hai ba

Hai ngày tiểu giới ráng mà tịnh tu
Các hàng thiên tử vân du
Coi xem nhân thế đã tu thế nào
Trở về thiên giới truyền trao
Nhân gian tu tập trời cao thịnh hành
Mai này thiện nghiệp tái sanh
Ở trên thiên giới phước lành dài lâu
Bốn ngày trai giới phước mầu
Thọ trì tám giới khởi đầu luật nghi
Về chùa học pháp thọ trì
Hoặc nơi tịnh thất tu trì cần chuyên
Noi theo hạnh đức Thánh Hiền
Tám phần trai giới gieo duyên thoát trần
Công phu chỉ quán tập dần
Góp phần tích lũy thâm ân phước lành
Cũng vì muốn thoát tử sanh
Bốn ngày trai giới tịnh lành tu tâm.

132. NGHỀ NGHIỆP

Mỗi người nuôi sống thân mình
Bằng nghề kiếm sống tự mình nuôi thân
Nghề lành thì mạng cũng lành

Nghề mà bất chánh thì sanh mạng tà
Nghề gì tổn hại người ta
Sát sinh thì tránh kéo tà mạng sinh
Tạo ra chất độc chất say
Tạo ra khí giới tiếp tay hại đời
Nghề làm tâm trí rối bời
Mê say truy lạc vì lời tấu ca
Truyện phim nhăng nhít ba hoa
Tán tâm loạn ý cũng tà mạng sinh
Cúng cầu lễ bái van xin
Xem ngày tốt xấu u minh được gì
Những nghề bất chánh bỏ đi
Những nghề nuôi mạng chánh tri nên làm
Nghề lành tạo được phước lành
Tạo ra văn hóa thực hành điều hay
Tạo ra dân trí thẳng ngay
Lan truyền đạo đức nghề này thì nên
Nghề lành nuôi mạng mới bền
Làm nghề chân chánh tạo nên phước lành.

133. NGHE PHÁP

Muốn cho trí tuệ cao vời
Lắng nghe giảng pháp đúng thời tịnh tâm
Không nghe Giáo Pháp mê lầm
Suốt đời tà kiến mê tâm bụi trần
Nhờ nghe giảng pháp ngộ dần
Đâu là tội lỗi chánh chân là gì
Không nghe chẳng hiểu cái chi
Thật cho là giả tà thì nói chân
Nghe rồi thiện ác mới phân
Chánh tà mới hiểu thật chân rõ ràng
Không nghe Giáo Pháp ngang tàng
Không tin nhân quả dọc ngang tội tình
Nghe rồi tâm thiện khởi sinh
Làm lành bỏ ác thấy mình thiện nhân
Không nghe giảng pháp hận sân
Chỉ ham hưởng thụ chẳng ngần ngại ai
Pháp mầu chỉ dạy đúng sai
Gieo nhân lành để tương lai phước lành
Không nghe pháp sống giết giành
Tham lam đố kỵ cạnh tranh với đời
Nghe rồi tâm trí thanh thơi

Sống trong chánh niệm sự đời chẳng ham
Không nghe không hiểu không làm
Không tu phước trí chỉ ham bụi trần
Mỗi ngày tội lỗi lớn dần
Chết rồi phải chịu muôn phần khổ đau
Nhờ nghe pháp trí thâm sâu
Tránh xa nhân ác tầm cầu phước ân
Mỗi ngày phiền não giảm dần
Thành người trí tuệ chánh chân ở đời.

134. NGHIỆP CHƯỚNG

Có khi mình muốn làm gì
Gặp duyên trở ngại cực kỳ khó khăn
Đó là nghiệp chướng vận hành
Gây ra trở ngại khó khăn bực mình
Có khi là quả ác sinh
Ngăn nhân lành thiện của mình khó gieo
Có khi quả thiện đi theo
Ngăn ngừa nhân ác khó gieo tạo thành
Nghiệp theo quy luật vận hành
Ác nhân quả khổ - thiện hành an vui
Ác xưa đã mạnh quá rồi

Ngày nay tu thiện ác trời lên ngăn
 Khi xưa nỗ lực làm lành
Nay muốn làm ác lành ngăn chặn liền
 Đó là nghiệp chướng nhân duyên
Theo mình đi khắp mọi miền gần xa
 Nghiệp gì mình đã tạo ra
Như bạn chí thiết theo ta lâu dài
 Bạn lành thì thích làm lành
Không ưa làm ác nên lành cản ngăn
 Ác thì ngăn chặn việc lành
Ưa làm việc ác trở thành ác to
 Người nào tỉnh ngộ thì lo
Làm lành lánh ác chớ cho ác hành
 Làm lành thì được bạn lành
Đi theo bảo vệ gặp lành lánh tai
 Nhân nào quả đấy không sai
Tự mình tạo tác không ai ngoài mình.

135. NGHIỆP DUY TRÌ

Mạng sống này được duy trì
Từ khi sinh đến tận khi lìa đời
Luôn luôn có nghiệp quả thời

Gặp lành hay dữ trên đời tùy duyên
Mắt tai mũi lưỡi thân tâm
Mỗi khi thấy cảnh sáu trần lạc an
Là do thiện nghiệp chứa chan
Đủ duyên cho quả lạc an tốt lành
Nếu như gặp cảnh chẳng lành
Là do nghiệp dữ vận hành bất an
Sinh ra ở cõi thế gian
Khi lành khi dữ khi an khi sầu
Thăng trầm bất định đầu đầu
Do nhân nghiệp lực từ lâu vận hành
Sinh thiên giới hưởng phước lành
Là do thiện nghiệp vận hành thường xuyên
Sinh vào ngục khổ liên miên
Là do nghiệp dữ thường xuyên vận hành
Nhân gian có dữ có lành
Hai dòng thiện ác vận hành đối trao
Vui buồn sướng khổ thấp cao
Nghiệp xưa đã tạo rước vào tự thân
Thì nay nghiệp ác bỏ dần
Nghiệp lành cố tạo phước phần về sau
Tu tâm cho trí thanh cao

Thoát dòng nghiệp lực thì vào vô sinh.

136. NGÔI THIÊN

Ngôi thiên tâm định thân yên
Giữ lưng thẳng đứng ngôi thiên thẳng thơi
Chú tâm lặng lẽ đúng nơi
Tự nhiên ghi nhận được hơi thở vào
Thở ra xúc chạm chỗ nào
Đầu môi chóp mũi thở vào thở ra
Nhẹ nhàng nhận biết sâu xa
Quên đi vọng tưởng để mà định tâm
Giữ gìn chánh niệm uyên thâm
Ngày qua ngày vẫn định tâm an bình
Siêng năng tu tập quân bình
Không nên thái quá trung bình mà tu
Để tâm nhẹ nhẹ công phu
Tin rằng kết quả sẽ bù lại sau
Nhất tâm định tĩnh hướng vào
Tuệ tri hơi thở đi vào đi ra
Tâm an thì trí sáng ra
Giữ gìn tâm định an hòa tự nhiên
Để cho ánh sáng hiện tiền

Hợp cùng hơi thở an nhiên lâu dài
Cho dù ngồi một hoặc hai
Ba, bốn giờ vẫn sáng hoải không thôi
Lúc này định đã mạnh rồi
Trú vào ánh sáng những thời về sau
Định tâm mỗi lúc một sâu
Năm thiền chi cũng bắt đầu hiện ra
Không nên tự ý kiểm thêm
Nhờ thầy hướng dẫn phải nên làm gì
Là khi phân biệt thiền chi
Lúc nào định rất mạnh thì mới phân
Thoáng nhìn bên trái hữu phần
Để xem tợ tướng có chìm xuống sâu
Tâm là hướng đến đi đầu
Theo sau là tứ bám lâu duy trì
Hỷ là thích thú vui vì
Lạc là thoải mái cũng vì thành thời
Nhất tâm định tĩnh một nơi
Năm chi thiền ấy đúng thời phân ra
Định tâm mỗi lúc sâu xa
Công phu thuần thực để mà tu lên.

137. NGŨ DỤC

Ngũ dục đi vào năm giác quan
Sinh ra tham đắm với hân hoan
Mắt ưa nhìn sắc rồi tham sắc
Tham sắc đi đâu trong các tham
Tai nghe thấy tiếng thì tham tiếng
Tham tiếng hay rồi say tiếng nghe
Mũi ngửi mùi hương say đắm hương
Hương trần thoang thoảng thế mà vương
Lưỡi hay nếm vị ngon tham vị
Tham vị ngon rồi lụy món ngon
Thâm tham xúc chạm êm mê chạm
Êm ái mê rồi mê thiết tha
Bao đời bi lụy đã đi qua
Vì tham ngũ dục chẳng rời xa
Như con đòi bọ đùn thây xác
Ngũ dục đắm say cũng thế mà.

138. NGŨ UẨN

Chấp thân ngũ uẩn thâm sâu
Thân này tứ đại nó đâu phải mình
Tứ đại biến tướng đổi hình

Khi xinh khi xấu vậy mình là ai
Đất nước lửa gió không sai
Cái thân tứ đại hiểu sai tưởng mình
Thọ là căn xúc cảnh trần
Hy, ưu, khổ, lạc tự mình cảm ra
Tưởng lầm thọ ấy là ta
Hy, ưu, lạc, xả, vậy ta thọ gì
Thọ thì thoáng đến thoáng đi
Ta không phải thọ thọ gì cũng không
Tưởng là tưởng đến cảnh trần
Nhớ này nhớ nợ là phần tưởng ra
Chấp rằng tưởng ấy là ta
Vậy khi không nhớ thì ta mất rồi
Tưởng như ảo ảnh mà thôi
Tưởng này tưởng nợ chút rồi tự tan
Hành là thực hiện ý đồ
Đang làm gì đó vậy ai đó làm
Chấp rằng ta đó đã làm
Là đang chấp thủ việc làm của tôi
Hành thì tạo tác liên hồi
Làm này làm nợ tôi là ở đâu
Thức là nhận thức thức tri

Vô vàn cái biết còn tùy vào tâm
Sinh ra cái biết hiểu lầm
Ta là thức ấy thức gì là ta
Thức luôn biến đổi bao la
Như phim màn ảnh ấy là thức tri
Đó là chấp thủ hữu vi
Bấy lâu ngũ uẩn chấp vì tưởng ta
Bao nhiêu nghiệp tạo tác ra
Dẫn đi sinh tử thật là vô minh
Khi nào thấy pháp diệt sinh
Vô thường vô ngã thì mình ở đâu
Không còn chấp thủ thâm sâu
Tức là giải thoát biển sâu tử sinh.

139. NGƯỜI CHẾT

Người chết họ đã đi đâu
Thân nhân lễ bái kêu cầu được chi
Luân hồi các nẻo ra đi
Lễ cho người sống ưu bi bớt sầu
Người đi thì đã đi rồi
Người còn ở lại hãy hồi tỉnh mau
Đời người sinh trước tử sau

Ai ham thế sự thì đau khổ dài
Nghệp nhân quả báo không sai
Tự mình tạo tác tương lai của mình
Sau này khi chết tái sinh
Đớn đau địa ngục cực hình tội to
Sinh làm ngựa quý co ro
Xan tham đói khát chẳng no bao giờ
Súc sinh sống chết vật vờ
Ngu si tăm tối lơ mơ biết gì
Tu-la phước có nhưng vì
Nghệp sân còn nặng vậy thì đấu tranh
Làm người nhờ có nhân lành
Làm người sống chết mong manh khó lường
Sinh thiên phước lớn phi thường
Sinh thiên hưởng phước trên đường tử sinh
Ngày nào chưa hết vô minh
Luân hồi còn đắm tử sinh còn dài
Trí nhân học Pháp Như Lai
Hành thiền chỉ quán đoạn dài vô minh
Hành thiền trí tuệ phát sinh
Hành thiền để dứt tử sinh luân hồi.

140. NHÂN DUYÊN

Nhân duyên các pháp có nhân duyên
Mọi thứ trên đời chẳng ngẫu nhiên
Vật chất tinh thần này cũng vậy
Vui buồn sướng khổ có nhân duyên
Khổ vui vinh nhục do mình tạo
Duyên trần vô số tựa trời sao
Chiến tranh dịch bệnh với thiên tai
Ác duyên tích tụ đã lâu ngày
Mưa thuận gió hoà thiên thế lợi
Duyên lành tụ hội lại vẫn xoay
Thiện ác xưa nay là cội gốc
Gieo nhân tốt xấu tự mình hay
Bởi vậy có nhân thì có quả
Nhân duyên quả báo đã phơi bày.

141. NHÃN NHỤC

Nhãn điều sỉ nhục người ta
Nhãn ba la mật người ta sỉ hoại
Nhãn như đất ở bên ngoài
Bao nhiêu cấu uế đổ hoại không chê
Nhãn như nước ở bờ đê

Người ta tẩy rửa vật ghê chẳng nhàm
Nhẫn như lửa đốt vô kham
Bất kỳ uế tịnh chẳng than thở gì
Nhẫn như gió cuốn mùi đi
Không chừa thơm thối mùi gì cũng mang
Nay người học đạo muốn sang
Bến bờ giải thoát chớ màng nhục vinh
Có khi người trọng người khinh
Khi yêu khi ghét tâm mình chớ lao
Nhẫn là Pháp Phật truyền trao
Nhẫn là sức mạnh tối cao ở đời.

142. NHÂN QUẢ

Sát sinh từ bỏ mau mau
Nhân này cho quả khổ đau đọa đày
Độ sinh phước lớn sâu dày
Nhân này cho quả nhiều ngày lạc an
Xan tham trộm cắp dối gian
Nhân này cho quả nát tan gia tài
Xả tâm bố thí rộng dài
Nhân này cho quả tương lai sang giàu
Tà dâm chìm đắm ngục sâu

Đời này đời khác khổ sầu bi ai
Xa lìa tham dục sắc tài
Đời này đời khác không ai ghét mình
Dối gian lừa gạt hữu tình
Niềm tin mất hết mình thành tiện nhân
Nói lời đúng đắn thật chân
Người người tin tưởng đức ân thiện lành
Say sưa mất hết thanh danh
Mọi người chê trách trở thành ngu si
Bạn bè bất thiện tránh đi
Gần người tri thức được thì thanh cao
Không tin Pháp Phật truyền trao
Nói lời phỉ báng thì vào ngục sâu
Kính tin Phật Pháp nhiệm mầu
Thọ trì Giáo Pháp phước sâu hải hà
Hận sân tội ác tạo ra
Chết vào địa ngục thật là khổ đau
Từ bi mở rộng trước sau
Thương người thương lại cùng nhau an lành
Nhỏ nòi ghen ghét cạnh tranh
Hại người người hại trở thành oan gia
Hân hoan lợi ích người ta

Vui người vui lại thành ra chí tình
Làm gì có lợi cho mình
Hại cho người khác là sinh lỗi lầm
An vui sâu khổ do tâm
Thiện lành cho quả từ tâm thiện lành.

143. NHÂN SINH CHẾT

Cái chết có bốn nguyên nhân
Tử sinh là lẽ không phân trẻ già
Một là nghiệp trước tạo ra
Đến khi nghiệp hết trẻ gì cũng đi
Hai là tuổi thọ đến kỳ
Dù còn nghiệp vẫn phải đi đổi đời
Ba là nghiệp tuổi đến thời
Cả hai cùng hết phải rời nhân gian
Bốn là cuộc sống bất an
Họa tai ập đến cắt ngang mạng lành
Bốn nhân cái chết tạo thành
Mấy ai thoát khỏi tử sanh vô thường
Thân này đâu có cứu trường
Sống thì phải biết chọn đường mà đi
Chết rồi không thể mang gì

Gia tài quyến thuộc không đi theo mình
Nghệp lành nghiệp ác bình sinh
Tạo rồi nó sẽ theo mình mà thôi
Sống thì phải biết vun bồi
Tu tâm tạo phước để rồi mang theo.

144. NHÂN SINH ĐỊNH TĨNH

Muốn tâm định tĩnh phát sinh
Khéo dùng thiện xảo tâm linh đúng thời
Vệ sinh thân thể tịnh thanh
Trong ngoài sạch sẽ dễ hành định tâm
Khéo làm cho định tướng sinh
Giữ gìn định tướng tâm minh tịnh lành
Khéo quân bình được năm căn
Căn quyền ổn định dễ hành định sâu
Khi tâm mạnh mẽ quá lâu
Chế tâm đúng lúc lắng sâu nhẹ nhàng
Khi tâm trì trệ lơ là
Khởi lên tinh tấn để mà nâng lên
Khi tâm chán nản không bền
Tự mình khích lệ khởi lên chuyên cần
Khi tâm vừa phải đúng phần

Không tăng không giảm thì cần nhẫn nại
Xa người hiếu động luyện huyên
Gần người định tĩnh tâm liền tịnh thanh
Nhất tâm tập định viên thành
Muốn tu giải thoát nên hành định tâm.

145. NHÂN SINH HOAN HỖ

Muốn cho hoan hỷ phát sinh
Làm cho tâm trí tịnh minh an lành
Niệm ân Đức Phật thực hành
Tâm hoan hỷ đức thiện lành vô biên
Niệm ân Giáo Pháp hoằng truyền
Tâm hoan hỷ pháp diệu huyền sâu xa
Niệm ân Thánh Đức Tăng già
Tâm hoan hỷ hạnh thật thà chánh chân
Thọ trì niệm giới chuyên cần
Tâm hoan hỷ với giới phần tịnh thanh
Mở lòng bố thí làm lành
Tâm hoan hỷ với phước lành ly tham
Niệm thiên đức hạnh đã làm
Tâm hoan hỷ hạnh thiện lành trong ta
Niết Bàn thanh tịnh cũng là

Ly tham tưởng niệm để mà an vui
Tránh người lỗ mãng hận sân
Gần người hòa nhã thêm phần hỷ an
Học điều sách tấn truyền ban
Sinh tâm hoan hỷ chứa chan tịnh lành
Nhẹ nhàng hoan hỷ thực hành
Công phu thiền tập định sanh dần dần
Tuệ tri sự thật từng phần
Niết Bàn chứng ngộ thoát trần vô sinh.

146. NHÂN SINH NHẸ NHÀNG

Muốn tâm thư thái khinh an
Thực hành theo pháp nhẹ nhàng thanh thơi
Thức ăn phù hợp đúng thời
Không nhiều không ít nghỉ ngơi nhẹ nhàng
Không gian thoáng mát dịu dàng
Không lạnh nóng quá nhẹ nhàng khinh an
Thân tâm không quá rộn ràng
An nhiên thoải mái nhẹ nhàng thân tâm
Thực hành trung đạo vừa tầm
Không mạnh yếu quá thân tâm nhẹ nhàng
Tránh xa người thích lăng xăng

Gần người an tịnh thì hằng khinh an
Giữ tâm thư giãn nhẹ nhàng
Khắc trừ thái quá rộn ràng khởi lên
Công phu thiền tập vững bền
Thành thói tu tập tạo nên Niết Bàn.

147. NHÂN SINH TINH TẤN

Muốn cho tinh tấn khởi lên
Phải luôn gấp rút vững bền tu tâm
Xét suy đọa xứ lỗi lầm
Để mà kinh cảm tu tâm chẳng nhầm
Xét suy nghiệp thiện cần làm
Phước lành phải gắng thực hành tạo ra
Xét suy Phật hạnh bao la
Khổ công tu luyện để mà độ sinh
Xét suy thí chủ vì mình
Xẻ chia cúng thí tận tình công lao
Xét suy Giáo Pháp truyền trao
Khó khăn mới gặp lẽ nào không tin
Xét suy bốn phạm giữ gìn
Truyền trì Giáo Pháp đến ngàn đời sau
Xét suy giải đãi bỏ mau

Tránh xa kẻ biếng nên gần người siêng
Chánh cần bốn pháp học liền
Quyết tâm tinh tấn hành thiền tu tâm.

148. NHÂN SINH TUỆ

Muốn có trí tuệ sâu xa
Thường xuyên tham vấn để mà đổi trao
Hỏi thưa những pháp thâm cao
Nhờ người giải đáp truyền trao giúp mình
Trong ngoài thanh tịnh tâm mình
Năm căn quyền phải quân bình tự nhiên
Gần người trí tuệ thiện hiền
Không nên thân cận những người vô tri
Ôn sâu kiến thức thọ trì
Quyết tâm tu tập tuệ thì sẽ tăng.

149. NHÂN SINH XẢ

Không yêu không ghét hữu tình
Giữ tâm hành xả trung bình thản nhiên
Vô tư tâm trạng hiện tiền
Không quan trọng quá an nhiên các hành
Tránh người tâm biến đổi nhanh

Giận hờn yêu ghét dễ sinh muộn phiền
Gần người tâm trạng an nhiên
Không yêu không ghét muộn phiền không sinh
Công phu thiền tập trung bình
Không nên thái quá tâm tình tự nhiên
Đó là trung đạo hiện tiền
Con đường giải thoát não phiền trong tâm.

150. NHẤT HÀNH

Nhất hành là sự nhất tâm
Chú trên một cảnh âm thầm dài lâu
Cho tâm an trú thâm sâu
Giữ trên đối tượng thật lâu chẳng rời
Nếu tâm trú ở cảnh đời
Dục tham sân hận khó rời thoát ra
Nếu tâm trú Pháp Phật Đà
Đoạn trừ phiền não thật là thiện nhân
Trú trên một cảnh chánh chân
Tâm ly dục giới nhập dần định sâu
Là thiền sắc giới nhiệm mầu
Thì tâm an tịnh dài lâu đã thành
Nhất tâm trên pháp diệt sanh

Giúp cho trí tuệ trưởng thành thoát ly
Ngộ ra chân lý diệu kỳ
Thoát dòng sinh tử thực thi nhất hành.

151. NHU TÂM

Nhu tâm mềm mại tịnh thanh
Tâm này sinh khởi do hành thiện nhân
Vì không cứng rắn hận sân
Hài hòa giữ được đức ân thiện tình
Dục tham cũng chẳng cùng sinh
Nhu mềm giữ được lòng mình thanh cao
Nhu tâm tiếp nhận truyền trao
Thọ trì thiện pháp nơi nào cũng an
Nhu tâm chẳng quản gian nan
Hành trì Giáo Pháp Niết Bàn ngộ ra
Nhu tâm tiến hóa sâu xa
Ở trong Giáo Pháp Phật Đà tu tâm.

152. NIỆM

Niệm là nhớ đến điều gì
Luôn luôn nhớ đến niệm ghi chẳng rời
Ví như niệm Phật đúng thời

Nhớ về ân Phật chẳng rời niệm ghi
Nhớ về Giáo Pháp xét suy
Cũng là niệm pháp luôn ghi chẳng rời
Nhớ về ân đức Tăng thời
Xét suy ân đức chẳng rời khỏi tâm
Nhớ về giới khỏi lỗi lầm
Nhớ về bố thí khỏi tâm tham cầu
Niệm Thiên đức hạnh nhiệm mầu
Niệm về sự chết khổ sầu tiêu tan
Niệm về thanh tịnh Niết Bàn
Ly tham tưởng niệm tâm an hiện tiền
Niệm mà kết hợp hành thiền
Thì tâm nhập định an nhiên tịnh lành
Niệm về chân đế diệt sanh
Thì mau giác ngộ an lành thoát ly
Niệm là diệt tận sân si
Niệm là đường chánh để đi Niết Bàn.

153. NIỆM PHẬT

Niệm Phật tưởng nhớ Phật ân
Chín ân cao thượng chánh chân Phật Đà
Phật là Bạc đáng cúng dàng

Vì Ngài giải thoát buộc ràng thế gian
Chánh tri tuệ giác muôn ngàn
Vì Ngài hiểu rõ chánh tà đúng sai
Hạnh lành trí đức đủ đầy
Phước lành trí tuệ tạo gây nhiều đời
Nói ra chân chánh đúng thời
Thiện ngôn giảng giải là lời pháp ban
Tận tường ba cõi thế gian
Thấp cao tốt xấu muôn ngàn khác sai
Điều phục tất cả những ai
Có duyên ngộ đạo Như Lai độ trì
Nhân gian thiên giới quy y
Bậc thầy hai cõi chánh tri Phật Đà
Tự mình đã giác ngộ ra
Chỉ đường nhân thế thoát qua khổ sầu
Thế Tôn đức hạnh thâm sâu
Mười ba la mật từ lâu đã hành
Chín ân Đức Phật thiện lành
Nhớ ghi tưởng niệm thì thành niệm ân.

154. NIỆM PHÁP

Niệm ân Giáo Pháp thiện lành
Như Lai thuyết giảng độ sinh pháp mẫu
Thiết thực Giáo Pháp thâm sâu
Ngay trong hiện tại nhiệm mẫu an vui
Thời gian cho quả tức thì
Đến đây để thấy thọ trì ngộ ra
Pháp lành hướng thượng sâu xa
Được người có trí ngộ ra pháp lành
Pháp gồm pháp học pháp hành
Pháp thành chánh quả thiện lành trước sau
Như Lai thuyết pháp đoạn đầu
Đoạn trung đoạn cuối trước sau thiện lành.

155. NIỆM TĂNG

Niệm ân hạnh đức chư Tăng
Đệ tử thiện lành của đức Thế Tôn
Trang nghiêm tề chỉnh thẳng ngay
Chánh chân tu tập từng ngày công phu
Tiến tu đoạn dứt não phiền
Cho thành Đạo Quả thiện lành đức ân
Bốn đôi tám chúng xuất trần

Đáng được tỏ phần cung kính chấp tay
Phước điền ở thế gian này
Đáng cho nhân thế chấp tay cúng dàng.

156. NIỆM GIỚI

Thọ trì niệm giới pháp tu
Tưởng về giới hạnh công phu của mình
Quả là các giới thực hành
Đã không vi phạm thực hành tịnh thanh
Giới không bị lũng giới lành
Giới không bị đứt đã hành cần chuyên
Giới không lổm đổm y nguyên
Giới không vụn nát cần chuyên giữ gìn
Thực hành niệm giới của mình
Làm cho giới hạnh của mình thanh cao
Sẽ không vi phạm giới nào
Thọ trì giới luật truyền trao đời đời.

157. NIỆM THÍ

Tự mình bố thí phát ban
Xong rồi tưởng niệm phước lành tạo ra
Thật là lợi lạc cho ta

Thật là lợi ích thật là vui thay
Vì trong cõi thế gian này
Xan tham đắm nhiễm từng ngày xan tham
Ta nay an trú vô tham
Xả ly bố thí ta làm ta vui
Bàn tay rộng rãi phát ban
Vui mừng chia sẻ phát ban hợp thời
Vui thay sống ở trên đời
Hảo tâm bố thí đúng nơi người cần
Bố thí là tạo phước ân
Đời này đời khác hưởng phần an vui.

158. NIỆM THIÊN

Niệm Thiên đức hạnh chư Thiên
Cũng là đức hạnh có liền trong ta
Niềm tin nên đã sinh thiên
Niềm tin ấy cũng có liền trong ta
Khi xưa giới hạnh sinh thiên
Ngày nay giới hạnh cũng liền trong ta
Vì nghe Pháp Phật sinh thiên
Lắng nghe Pháp Phật cũng liền trong ta
Vì xưa bố thí sinh thiên

Hạnh lành bố thí cũng liền trong ta
 Vì xưa trí tuệ sinh thiên
Thì nay trí tuệ cũng liền trong ta
 Chư thiên khắp cõi gần xa
Hạnh nhân cao quý sinh ra phước lành
 Niệm thiên đức hạnh viên thành
Tuệ tri đức ấy đồng hành trong ta.

159. NIỆM CHẾT

Thân này sẽ chẳng bền lâu
Ai ai rồi cũng chôn sâu dưới bùn
 Sinh ra cái chết đã chờ
Là điều chắc chắn hẹn giờ ra đi
 Nhìn sâu vào tấm tử thi
Giòi bu lúc nhúc vậy thì hiểu ra
 Đó là sự thật của ta
Thân này rồi sẽ thối tha rã rời
 Mai này cái chết đến nơi
Thân này là vậy có thời như không
 Sự đời mọi thứ viễn vông
Chết là sự thật sẽ không gì bằng
 Tại sao cứ phải lãng xãng

Mai này cũng chết chi bằng tỉnh ra
Chết là sự thật với ta
Thân này phải chết thật là không sai
Tỉnh rồi thì hết bi ai
Nó là sự thật tương lai cận kề
Mong manh mạng sống ê chề
Chết là sự thật cận kề ở bên
Thân này không thể vững bền
Mỗi ngày chết đến ở bên một gần
Cho dù chăm chút cái thân
Nhưng không tránh khỏi thân dần chết đi
Tỉnh ra giấc mộng trường kỳ
Mau tu giải thoát sớm đi Niết Bàn.

160. NIỆM NIẾT BÀN

Niết Bàn tịch diệt vô vi
Ly tham tối thượng pháp đi Niết Bàn
Niết Bàn tịch tĩnh lạc an
Đoạn trừ ngã mạn thì sang Niết Bàn
Niết Bàn không diệt không sinh
Nhỏ lên khát ái lặng thình Niết Bàn
Niết Bàn tịch lặng chân thường

Nhổ lên tham ái là phương Niết Bàn
Niết Bàn lặng lẽ tịnh minh
Viễn ly tham dục vô sinh Niết Bàn
Niết Bàn giải thoát tử sinh
Đoạn trừ phiền não vô minh Niết Bàn.

161. NIỆM SẮC THÂN TỬ ĐẠI

Cái thân tứ đại con người
Đất, nước, lửa, gió niệm thời tuệ tri
Đất có sáu tính để ghi
Cứng, thô, nặng, cùng với mềm, mịn, nhẹ
Nước có hai tính xét suy
Tan chảy – kết dính nhận ghi trên mình
Nóng lạnh nhiệt độ thường tình
Tuệ tri thời tiết tỏ tướng ở thân
Đẩy nâng gió thổi phập phồng
Hai phần của gió tự phân rõ ràng
Niệm lui niệm tới niệm sang
Lâu ngày tứ đại rõ ràng trong tâm
Không nhanh không chậm vừa tầm
Mười hai đặc tính trong tâm rõ ràng
Toàn thân thành khối sáng trong

Dần dần khối sáng vỡ tan nhỏ dần
Thấy ra hạt sắc thật chân
Tận cùng sự thật vi trần Rūpa³
Sắc này mới đúng thân ta
Hạt thô thì sáng sâu xa hạt mờ
Sắc nghiệp có tự bao giờ
Nghiệp nhân quá khứ bây giờ sắc thân
Sắc tâm vi tế tâm sinh
Sinh nhanh diệt cũng thật nhanh vô cùng
Sắc từ thời tiết sinh ra
Hai phần nóng lạnh tạo ra sắc này
Sắc sinh từ ở dạ dày
Chính là vật thực sắc này tỏa lan
Mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, tâm
Thấy ra sắc pháp khi tâm hành thiền
Phá đi cái tướng khối nguyên
Thấy ra ranh giới không liền tám thân
Tuệ tri chân đế sắc thân
Cái thân tứ đại thật chân sắc này
Sắc sinh sắc diệt hoài hoài

³ Rūpa: sắc chân đế.

Bỏ đi cái tướng thân này của ta.

162. NIỆM XÁC CHẾT

Cái thân lúc sống đáng yêu
Nhưng khi nó chết thành điều đáng ghê
Muốn trừ tham dục não nề
Tưởng về xác chết làm đề mục tu
Phình trương xác chết ruồi bu
Nhất tâm tưởng niệm công phu thọ trì
Ai tham hình dáng thân thì
Niệm về xác ấy tức thì đoạn ngay
Bầm xanh xác chết ghê thay
Trị tâm tham đắm da này mịn trơn
Hôi tanh mủ máu nhờn gồm
Trị lòng tham dục về mùi của thân
Vỡ tan nứt nẻ nhiều phần
Đắm tham cơ bắp cũng dần tỉnh ra
Thú hoang ăn xác tả tơi
Tham thân béo mập nay thời tỉnh chưa
Rã rời thân xác bộn bừa
Tưởng thân kiều diễm dễ ưa đâu còn
Nát tan thân xác hao mòn

Dáng hình cân đối giờ còn nữa không
Máu me be bết trên thân
Dung nhan yếu điệu giờ đây hãi hùng
Bọ giòi lúc nhúc vấy vùng
Đắm tham sở hữu tận cùng là đây
Bộ xương trơ trọi phơi bày
Hàm răng yêu dấu giờ này nhe ra
Cái thân lúc sống mượt mà
Bây giờ cái chết thành ra thế này
Tham thân thì sẽ tỉnh ngay
Một mai ai cũng như này mà thôi.

163. NÓI DỐI

Nói lời dối trá gạt người ta
Là thói gian tà thật xấu xa
Còn ai tin tưởng lời người nữa
Thế gian ai cũng thích thật thà
Nói dối người ta bởi thói tà
Gian manh lừa đảo nói ba hoa
Ai ai cũng ghét người nói dối
Sự thật phơi bày kẻ xấu xa
Đời này không được lòng nhân thế

Sau này đọa xứ dưới Diêm La
Uống nước đồng sôi ăn sắt nóng
Tại sao không sống hạnh thật thà
Vì vậy Phật Đà quy định giới
Tránh xa nói dối tránh gian tà.

164. OAI NGHI

Oai nghi đi đứng nằm ngồi
Nói năng cư xử phải thời oai nghi
Đứng đi hợp luật hợp nghi
Không nên nhún nhảy không thì vầy vung
Khi ngồi dáng vẻ ung dung
Trang nghiêm tề chỉnh không rung lắc mình
Khi nằm giữ thẳng dáng hình
Thân nghiêng bên hữu tự mình lạc an
Nói lời trầm lắng nghiêm trang
Không cười toe toét không bàn thể duyên
Không nghiêng ngó không láo liên
Hộ trì căn cảnh không thiên dục trần
Không đùa không giỡn không nhờn
Không châm chọc tức giận hờn mua vui
Chánh tâm chánh ý chánh tri

Duy trì chánh niệm oai nghi chẳng rời
Mọi nơi mọi lúc mọi thời
Trang nghiêm tề chỉnh chẳng rời oai nghi.

165. OAN GIA

Vì mình đã hại người ta
Nên giờ trả quả người ta hại mình
Oan gia nào tự phát sinh
Mà do nhân quả của mình đã gieo
Đời này oan trái đi theo
Làm sao tránh khỏi hiểm nghèo tai ương
Cầu xin lễ bái đủ đường
Cũng không tránh khỏi nghiệp trường oan gia
Khi xưa nghiệp ác gây ra
Bây giờ thiện nghiệp vậy mà tạo nên
Khi xưa thù hận vững bền
Bây giờ hỷ xả tạo nên lòng từ
Khi xưa trộm cắp sát sinh
Bây giờ bố thí độ sinh thiện lành
Khi xưa dối trá tà dâm
Bây giờ chân thật chánh tâm chẳng tà
Say sưa nghiện ngập tránh xa

Lắng nghe Phật Pháp để mà tu tâm
Tu tâm cho hết lỗi lầm
Oan gia nhiều kiếp tu tâm đoạn trừ.

166. OÁN

Oán là oan trái ở đời
Không ưa mà gặp thời làm khổ nhau
Oán do oan trái chất chồng
Đời này đời trước mà không giải hòa
Xưa mình lỡ hại người ta
Nay người hại lại sau ta hại người
Oan oan tương báo nhiều đời
Oán mà báo oán oán thời thâm sâu
Thế gian chìm đắm khổ sầu
Cũng vì oan trái đối đầu lẫn nhau
Chiến tranh tàn sát khổ đau
Nguyên nhân cũng bởi oán sâu ngập trời
Tâm từ tu tập đúng nơi
Trái lòng từ mẫn oán thời tiêu tan
Lấy ân báo oán oán tàn
Lòng từ tu tập tiêu tan oán thù.

167. PHÁP

Pháp lời Phật dạy truyền trao
Những điều chân thật tối cao thiện lành
Pháp gồm pháp học pháp hành
Chuyển mê thành ngộ chuyển tà thành chân
Học kinh nghe pháp một phần
Hành thiền tu tuệ chuyên cần công phu
Không nghe Giáo Pháp như mù
Chánh tà không hiểu biết tu đường nào
Tôn thờ Đức Phật tối cao
Mà không biết pháp thì sao khỏi lầm
Thế Tôn ban diệu pháp âm
Nhân gian tỉnh ngộ lỗi lầm tiêu tan
Ngày nào Chánh Pháp còn ban
Thì đường chánh đạo lạc an vẫn còn
Ngày nào Chánh Pháp thọ trì
Thế gian còn có người đi Niết Bàn.

168. PHÁP THIỆN LÀNH

Thế Tôn thuyết pháp thiện lành
Chu viên hoàn hảo tịnh thanh vẹn toàn
Mở đầu hướng thiện từng câu

Trung gian hướng thiện đạo mầu chánh chân

Cuối bài cũng hướng thiện nhân

Làm lành lánh dữ thoát trần khổ đau

Thiện lành thuyết giảng trước sau

Dạy người bỏ ác hãy mau làm lành

Dạy người giải thoát tử sanh

Dạy người Giáo Pháp thực hành tu tâm

Dạy người xa lánh lỗi lầm

Dạy người từ bỏ hết tâm mê tà

Dạy người việc ác tránh xa

Dạy người bỏ hết thói tà si mê

Dạy người ta biết đường về

Tu tâm giải thoát trừ mê diệt tà

Tu tâm giác ngộ về ta

Đoạn trừ phiền não mới là thiện tâm

Thế Tôn nói pháp thậm thâm

Thiện lành khai mở ra tâm thiện lành

Thế Tôn dạy pháp học hành

Pháp tu giác ngộ thiện lành tối cao.

169. PHÁP THIẾT THỰC HIỆN TẠI

Pháp lành thiết thực ngay đây
Ở trong hiện tại dựng xây tâm mình
Khi nào phiền não khởi sinh
Hướng về Giáo Pháp tâm mình tịnh ngay
Lòng tham ngũ dục sâu dày
Quán thân bất tịnh đoạn ngay tức thì
Khởi lên sân hận ngu si
Từ tâm ban trả tức thì lạc an
Ác tâm não hại chứa chan
Bi tâm cứu khổ tâm an thiện lành
Khởi lên ghen ghét cạnh tranh
Hỷ tâm vui vẻ thiện lành tốt tươi
Xả tâm tự tại với người
Khen, chê, yêu, ghét, khóc, cười thân nhiên
Pháp là thiết thực hiện tiền
Khi mình giữ giới thì liền thanh cao
Khi tâm thiền định chẳng lao
Ngay trong hiện tại dồi dào lạc an
Khi tâm chứng ngộ Niết Bàn
Đoạn trừ phiền não an nhiên thánng ngày
Pháp lành thiết thực tỏ bày

Ngay trong hiện tại đời này đâu xa
Hành trì Giáo Pháp Phật Đà
Tự mình trải nghiệm ngộ ra pháp lành.

170. PHÁP VƯỢT THỜI GIAN

Pháp lành vượt khỏi thời gian
Pháp lành giác ngộ lạc an tức thì
Pháp lành trừ diệt sân si
Ngay trong hiện tại tức thì lạc an
Nội tâm phiền não ngập tràn
Khởi lên chánh niệm thì an tâm liền
Không tu tâm trí muộn phiền
Tu theo Giáo Pháp muộn phiền tiêu tan
Không tu phóng dật bất an
Tu theo Giáo Pháp chẳng phan tục trần
Không tu tham đắm hận sân
Tu theo Giáo Pháp tâm dần tịnh thanh
Không tu chẳng biết làm lành
Nhờ tu theo pháp trở thành thiện nhân
Không tu sinh tử xoay vần
Nhờ tu theo pháp thoát trần tử sinh
Không tu chìm đắm vô minh

Nhờ tu theo pháp tự mình tuệ tri
Không tu thì mãi ngu si
Nhờ tu theo pháp chánh tri tỏ bày
Không tu sâu khổ lắm thay
Nhờ tu theo pháp vui ngay trong mình
Không tu sinh tử tử sinh
Nhờ tu theo pháp tự mình thoát ly
Không tu khổ mãi trường kỳ
Nhờ tu theo pháp mà đi Niết Bàn
Pháp lành không có thời gian
Pháp lành cho quả lạc an tức thì.

171. PHÁP ĐẾN ĐỂ MÀ THẤY

Pháp lành vi diệu sâu xa
Đến để mà thấy thấy thì ngộ ra
Những lời thuyết giảng Phật Đà
Nói lên sự thật sâu xa tột cùng
Phải dùng trí tuệ viên dung
Để mà thấy pháp tột cùng sâu xa
Sắc danh chân đế trong ta
Thấy rồi sẽ hết tâm tà tưởng sai
Hướng về quá khứ tương lai

Thấy nhân thấy quả đúng sai tỏ tường
Nghiệp lành phước quả phi thường
Nhân gian thiên giới là đường lành vui
 Ác nhân đọa xứ dập vùi
Súc sinh địa ngục ngậm ngùi đau thương
 Thấy sinh thấy diệt vô thường
Ngộ ra chân lý chẳng nường chốn nào
 Tử sinh phiền não khổ lao
Thấy đều vô ngã nó nào phải ta
 Thấy rồi thì tự thoát ra
Niết Bàn tịch diệt mới là thật chân.

172. PHÁP HƯỚNG THƯỢNG

Phật Đà nói pháp thượng nhân
Người nào thấy pháp chánh chân hiện tiền
 Pháp lành gột rửa não phiền
Người không phiền não thì liền thượng nhân
 Pháp lành từ bỏ hận sân
Người không hiểm hận thượng nhân đã thành
 Xưa kia ác ý hại sanh
Nhờ nường Giáo Pháp tâm lành vị tha
 Khi xưa đối trá gian tà

Từ khi nghe pháp thật thà chánh chân
 Khi xưa tà dục bất nhân
Nhờ nghe Giáo Pháp dần dần ly tham
 Khi xưa vô quý vô tầm
Không hề hổ thẹn việc làm xấu xa
 Từ khi nương Pháp Phật Đà
Thì tâm tà quý xấu xa chẳng làm
 Khi xưa tán loạn rộn ràng
Từ khi nghe pháp nhẹ nhàng định tâm
 Khi xưa mê muội lỗi lầm
Từ khi nghe pháp chánh tâm hướng về
 Khi xưa sanh tử bốn bề
Nhờ nương Giáo Pháp trở về thoát ra
 Pháp lành hướng thượng Phật Đà
Đưa người từ chỗ mê tà đi lên
 Từ trong sinh tử vững bền
Đến nơi giải thoát là lên Niết Bàn.

173. PHÁP NGƯỜI TRÍ MỚI HIỂU

Pháp lành người trí hiểu ra
Người không có trí khó mà liễu thông
 Vì đời quen thói viển vông

Chỉ nhìn dáng vẻ mà không tận tường
Pháp là ánh sáng dẫn đường
Người nào có mắt thì thường thấy ngay
Mắt là trí tuệ hiển bày
Vậy người có trí thấy ngay pháp lành
Như hoa sen ở bùn tanh
Đã ra khỏi nước trở thành đẹp tươi
Thế gian ô nhiễm tâm người
Người nào ít nhiễm là người tuệ sinh
Người nào có ít vô minh
Thì nghe Giáo Pháp tự mình tuệ tri
Hiểu ra chân lý vô vi
Hiểu ra sự thật thoát ly sự đời
Phật Đà thuyết pháp hợp thời
Người nào có trí trên đời hiểu ra
Hiểu ngay hai nẻo chánh tà
Đường lành đường dữ để mà bước đi
Đường nào tham đắm sân si
Là đường ác đạo chớ đi hiểm nghèo
Đường nào thanh tịnh thì theo
Đi đường chánh đạo là gieo nhân lành
Phật Đà thuyết pháp độ sanh

Để người có trí trở thành chân nhân
Tu tâm từ bỏ hận sân
Dục tham mê muội thì dần thoát ra
Khổ đau phiền não vượt qua
Chứng thành Đạo Quả mới là trí nhân.

174. PHẬT

Phật là Đấng tối thượng lành
Đại bi độ thế nên thành Phật ân
Phật Đà không có tham sân
Si mê diệt hết Phật ân trọn lành
Chánh tri tuệ giác vô sanh
Hạnh minh viên mãn thiện lành vô song
Tùy duyên nói pháp lợi tha
Thế gian chân tục gần xa tỏ tường
Điều Ngự Bậc tối thượng vương
Nhân gian thiên giới tựa nương Phật Đà
Chánh tri giác ngộ cao xa
Phật Đà tự giác giác tha mở đường
Thế Tôn phước báu phi thường
Bậc đáng cúng dường phước quả vô biên.

175. PHẬT RA ĐỜI

Thế gian có Phật ra đời
Bậc thầy mở đạo đến nơi Niết Bàn
Bầu trời tắm tối ngút ngàn
Ánh bình minh chiếu tiêu tan mê tà
Hôm nay thế giới Ta Bà
Đón mừng Bồ Tát Phật Đà giáng sinh
Mở ra chân lý khai minh
Đoạn trừ phiền não tử sinh luân hồi
Thế gian tắm tối lâu rồi
Si mê tà kiến làm mỗi tử sinh
Phật Đà giác ngộ cao minh
Dẫn đường nhân thế tử sinh xa lìa
Chúng sinh cao thấp phân chia
Căn cơ thượng hạ khó lìa dục tham
Phật Đà thuyết pháp siêu phàm
Thoát ly phiền não phải nhàm thế gian
Con đường đi đến lạc an
Con đường đi đến Niết Bàn tịnh thanh
Con đường Bồ Tát đản sanh
Là đường Phật Đạo phước lành thế gian.

176. PHẬT ĐỘ SINH

Phật Đà giảng thể độ sinh
Phật Đà trí tuệ cao minh tốt cùng
Độ sinh mười lực viên dung
Căn cơ cao thấp chẳng cùng như nhau
Có người ngộ trước ngộ sau
Tùy duyên thuyết giảng pháp màu độ sinh
Thế gian tà kiến vô minh
Tưởng tri sai trái tâm linh mơ màng
Phật Đà thuyết giảng rõ ràng
Chỉ bày sự thật chỉ đàng tâm linh
Khổ đau phiền não phát sinh
Đều do tà kiến vô minh sâu dày
Con đường thoát khổ từng ngày
Bỏ tà theo chánh thẳng ngay tâm mình
Giữ gìn chánh niệm tâm minh
Tránh xa dao động tâm mình lặng yên
Định tâm trí sáng hiện tiền
Tuệ tri sự thật thì liền ngộ ra
Khổ do sinh diệt trong ta
Vô minh tham ái chính là nguyên nhân
Khi nào tâm hết nhiễm trần

Khi nào chánh đạo tập dần thoát ra
Độ sinh như thế Phật Đà
Dạy người giác ngộ hiểu ra chính mình
Đoạn trừ tham ái vô minh
Niết Bàn tịch diệt vô sinh thoát trần.

177. PHẬT TỬ TẠI GIA

Các hàng Phật tử tại gia
Lên chùa lễ Phật phải là nghe kinh
Nghe rồi trí tuệ khai minh
Chánh tà hai nẻo phân minh rõ ràng
Cầu xin là thứ hoang đàng
Tự mình làm phước mới mang được về
Cầu xin theo lối si mê
Chẳng phần công đức nào nề khổ thân
Hãy lên gắng sức tập dần
Nghe pháp hành thiền lễ Phật tụng kinh
Tâm từ thương mọi sinh linh
Không nên sát hại hữu tình từ nay
Của người vay trả trả vay
Không cho không lấy của ai vật gì
Tư tình tình tứ chi chi

Vợ chồng người khác chớ vì tà dâm
Nói lời chân chất thật thà
Chớ đừng dối trá lừa ta gạt người
Tránh xa bạn ác biếng lười
Say sưa chè chén thành người vô tri
Để tâm học đạo từ bi
Vun bồi phước tuệ vô vi thiện lành
Thiền môn là chốn tu hành
Hộ trì làm phước để dành mai sau
Thiền môn là chốn thanh cao
Chớ mang thế tục nhiễm vào thiền môn
Cửa thiền là ruộng phước điền
Để ta gieo hạt Thánh Hiền nơi tâm
Mong chết dứt hết mê lầm
Mong cho Phật tử đạo tâm sáng ngời.

178. PHẬT TỬ DÂNG Y

Hàng năm cứ đến mùa mưa
Là mùa kiết hạ từ xưa lưu hành
Chư Tăng ba tháng tịnh thanh
An cư một chỗ thực hành tĩn tu
Để cho tăng trưởng công phu

Để cho đạo hạnh người tu thoát trần
Vì mong được hưởng phước phần
Các hàng Phật tử từ gần đến xa
Có niềm tin Đức Phật Đà
Kính tin Giáo Pháp cùng là tin Tăng
Hôm nay hội đủ duyên lành
Về đây dự lễ cúng dàng dâng y
Mùa mưa ba tháng đến kỳ
Chư Tăng kiết hạ thực thi pháp hành
Các hàng Phật tử thuần thành
Cúng dàng vật dụng tịnh thanh gọi là
Hộ trì Tam Bảo Phật Đà
Hộ trì Tăng chúng tu ba tháng này
An cư kiết hạ lành thay
Chúng con tùy hỷ phước này từ trên
Chư Tăng tu tập vững bền
Công phu thiên tịnh tạo nên phước lành
Từ bi tế độ chúng sanh
Gieo duyên Phật tử phước lành bao la
Chúng con Phật tử gần xa
Ngưỡng mong Giáo Pháp Phật Đà bền lâu
Cúng dàng công quả phước mầu

Kính dâng Tam Bảo trên đầu trước tiên
Kính dâng thất tổ cứu huyền
Mong cho thân quyến mọi miền lạc an
Mong cho khắp cả thế gian
Cũng đều được hưởng lạc an phước lành
Mong cho thế giới chúng sanh
Xa lìa khổ não thiện lành an vui
Sādhu sādhu sādhu⁴.

179. PHIỀN NÃO LUÂN

Quần quanh sinh tử xưa nay
Do dòng phiền não luân này gây ra
Vô minh lầm tưởng về ta
Cái thân tứ đại ngỡ là bền lâu
Cái tâm vui thú khổ sầu
Lúc yêu lúc ghét bấy lâu tưởng mình
Vô minh nên mới ái tham
Ái tham năm uẩn ái tham dục trần
Ái tham cứ lớn dần dần
Tạo ra chấp thủ chấp phần của ta

⁴ Sādhu: Lành thay, tốt lành thay.

Chấp rồi say đắm thiết tha
Không sao rời được chết là lại sinh
Đứng đầu lâm tướng vô minh
Sinh ra tham ái ái sinh thủ trì
Cộng thêm nghiệp lực hữu vi
Năm nhân quá khứ duy trì tử sinh
Năm nhân hiện tại dáng hình
Là thân năm uẩn của mình ngày nay
Năm nhân hiện tại đời này
Kết thành năm quả tương lai vận hành
Đó là nguồn gốc tử sinh
Nếu như muốn thoát thực hành tu tâm
Đoạn trừ phiền não mê lầm
Tu tâm thì hết mê lầm quẩn quanh.

180. PHÚC MINH THIÊN TỰ

Phúc Minh Thiên Tự Tự tu thiên
Thiên Môn Lâm Tự Tự Phúc Minh
Phúc tạo minh tu tu tạo phúc
Phúc Minh tu tạo Phúc Minh thiên
Ở thôn La Nguyễn xã Minh Quang
Tại huyện Vũ Thư tỉnh Thái Bình

Thiền môn tiếp nhận các thiền sinh
Hảo chí tu tâm tầm Thiền Tự
Công phu ngày tháng trải tâm tư
Độc cư im lặng khởi tâm từ
Chánh niệm oai nghi chẳng động dư
Tu ngắn, tu lâu, tu tập thử
Thì về Thiền Viện Phúc Minh tu
Miên mật công phu chỉ quán thiền
Buông xả thế duyên tầm giải thoát
Nhất tâm hành đạo trí dần khai
Truyền trì Giáo Pháp Phật Như Lai
Thiền môn rộng mở chẳng từ ai
Hữu duyên nhập tự tu thiền tập
Tăng, tục tu tâm tất thiện tai
Ai mới tập tu thiền hơi thở
Nhận biết vào ra có ngắn dài
Định tĩnh thâm sâu sinh tự tướng
Tinh cần nỗ lực tướng không phai
Dứt bỏ nhiễm ô năm triền cái
Thiền chi sinh khởi sẽ bừng khai
Ly dục, ác ly, ly ác pháp
Chứng và an trú tướng lâu dài

Sơ, Nhị rồi Tam, lên thiền Tứ
Là thiền hơi thở của Như Lai
Làm nền tu tập thêm thiền khác
Làm nền tu trí tuệ lâu dài
Ai muốn tu tâm tâm Thiền Tự
Thực hành chỉ quán Pháp Như Lai
Ai muốn thoát ly miền tục lụy
Thì nên tu tập pháp lâu dài.

181. PHƯỚC LÀNH

Thế gian muốn hưởng phước lành
Nhưng không hiểu được phước lành từ đâu
Siêng năng lễ bái kêu cầu
Phước lành muốn hưởng nhưng cầu được chẳng
Trong kinh Phật đã dạy rằng
Phước lành mình tạo cố chẳng lại cầu
Thành tâm lễ Phật là đầu
Cúng dàng Tam Bảo phước sâu hải hà
Phước lành trì giới mà ra
Tụng kinh nghe pháp phước là tạo nên
Tu tâm phước báu vững bền
Lấy phước làm nền giải thoát tử sinh

Thế gian hưởng phước của mình
Sống lâu mạnh khỏe do mình tạo ra
Tiền tài sắc đẹp vinh hoa
Là do phước báu mà ta đã làm
Thánh Nhân thoát tục siêu phàm
Chuyên tu phước trí không ham dục trần
Mỗi người hãy tạo phước ân
Rồi mình lại hưởng phước phần tạo ra.

182. PHƯỚC LỚN

Thiện tâm kính lễ Phật Đà
Phước lành to lớn quả là không sai
Cúng dàng Tam Bảo Như Lai
Hộ trì Phật Pháp tương lai phước lành
Chánh tâm tưởng nhớ Phật ân
Thọ trì Phật Pháp phước ân sâu dày
Hiểu sâu Pháp Phật chỉ bày
Hành trì pháp ấy phước này vô biên
Ngộ ra chân lý hiện tiền
Đoạn trừ phiền não vô biên phước lành
Tu tâm giải thoát tử sanh
Độ người giác ngộ phước lành vô song.

183. QUAY ĐẦU LÀ BỜ

Đời là bể khổ khổ thì sâu
Khổ vì nhân thế chẳng quay đầu
Bờ là tỉnh ngộ ngộ cuộc đời
Đời là bể khổ khổ liền với
Đời là giả tạm chẳng tựa nương
Vì đời nhân thế chẳng miên trường
Tỉnh ra cái lẽ vô thường ấy
Là bờ giác ngộ ở ngay đây
Đời là dây trói khó ra thay
Ái luyến buộc ràng xưa đến nay
Đoạn nhân sâu khổ muôn đời ấy
Là bờ giải thoát đã phơi bày
Vào ra sinh tử chán chường thay
Chừng nào tỉnh ngộ thế gian này
Ngôi nhà Tam Giới đang bùng cháy
Đời là bể khổ thoát ra ngay.

184. QUÝ (GHÊ SỢ)

Quý là ghê sợ điều sai
Ngăn ngừa lầm lỗi với ai từ mình
Ngăn không cho tội phát sinh

Bởi vì ghê sợ khi mình làm sai
Xưa từng có lỗi với ai
Thì mình đã hiểu họa tai khó lường
Vì ghê tội lỗi nên thường
Làm lành lánh ác khỏi đường tội nhân
Vì nghe Phật Pháp chánh chân
Tin sâu nhân quả nên cần tránh xa
Những điều tội lỗi gian tà
Là nhân đọa xứ thật là sợ thay
Quý do thấy ở đời này
Chúng sinh đau khổ chẳng hay lỗi lầm
Cho nên phải ráng tu tâm
Quý là nhân để lỗi lầm không sinh.

185. QUY Y

Đã là đệ tử Phật Đà
Quy y là phép để mà nhập môn
Phật là Đấng tối thượng tôn
Quy y Đức Phật tâm hồn thanh cao
Pháp là lời Phật truyền trao
Quy y Giáo Pháp đường vào thiện nhân
Tăng là tu đạo thoát trần

Quy y Tăng chúng để phân chánh tà
Cửa thiền thanh tịnh gần xa
Hộ trì Tam Bảo tạo ra phước lành
Những ngày trai giới tịnh thanh
Đi chùa lễ Phật lòng thành hương hoa
Kính dâng đảnh lễ Phật Đà
Nguyện con trí sáng vượt qua não phiền
Kính dâng Giáo Pháp thiện hiền
Mong con sớm được đến miền lạc an
Kính Tăng già ở thế gian
Mong con được hưởng Niết Bàn lành thay
Giữ gìn năm giới hằng ngày
Đã là con Phật sửa ngay tâm tà
Những điều mê tín tránh xa
Lắng nghe Giáo Pháp Phật Đà tu tâm
Cửa thiền gieo tạo phước âm
Nhân duyên giải thoát mê lầm từ đây
Góp phần tạo tác dựng xây
Ngôi nhà Chánh Pháp nơi đây trường tồn.

186. RẪN ĐỘC TRONG TA

Ba con rắn độc mãng xà
Ẩn hình trong tám thân ta suốt ngày
Trí nhân thì sẽ biết ngay
Người ngu không biết đọa đày vì sao
Rắn tham là tính vợ vào
Càng nhiều càng ít chẳng bao giờ vừa
Rắn sân là tính khó ưa
Ghét ghen bực bội chẳng chừa hại ai
Rắn si không biết đúng sai
Xúi sao làm vậy họa tai khó lường
Chúng sinh có tính cang cường
Không nghe Phật Pháp không thường tu tâm
Để cho rắn độc ngủ ngầm
Tạo ra tội nghiệp lỗi lầm chẳng hay
Sau này nghiệp quả đắng cay
Chết rồi đọa khổ ai hay biết gì
Trí nhân thức tỉnh tuệ tri
Nó là rắn độc đuổi đi khỏi mình
Hành thiền cho trí tuệ sinh
Không còn rắn độc thì mình an vui.

187. RỒNG KHÔNG

Rỗng không các pháp vốn rỗng không
Chỉ nhìn hình tướng khó mà thông
Dáng vẻ muôn ngàn không phải vậy
Tận cùng chân lý rỗng và không
Sắc thân tứ đại có hay không
Có trong cái có không thường có
Không có cái có có thường không
Tứ đại hợp duyên nên tứ đại
Vô duyên tứ đại lại thành không
Vốn dĩ nhân duyên không tự chủ
Sắc là vô ngã thân rỗng không
Thọ tướng thức hành cùng như vậy
Danh này vô ngã ta rỗng không
Quá hiện vị lai trong ngoài ấy
Cả thế gian này thật rỗng không
Như bong bóng nước trông thì có
Tận cùng trong nó có mà không.

188. RỪNG

Rừng núi thâm sâu tu hành nơi thích hợp
Đã tu hành nên ở chốn thâm sâu
Không vướng bận trần gian u sầu như thế tục
Không nhiễm trần không loạn ý tán tâm
Chuyên chú hành thiền nơi rừng sâu tĩnh mịch
Để tu hành hơn ở chốn đông vui
Xa lánh trần gian bụi trần không nhiễm bận
Tâm ý an hoà chánh niệm mãi hằng ghi
Nơi chốn rừng sâu tu hành luôn thích hợp
Vì muốn hành thiền thanh tịnh chốn thâm sơn
Nơi cánh đồng không tu hành tâm dễ động
Nên phải trồng rừng gây tạo chốn thanh tu
Người hỡi cùng nhau chăm vườn cây tĩnh mịch
Ngăn bụi trần thanh tịnh để công phu
Ai muốn thoát trần gian nương rừng cây vắng vẻ
Tinh tấn tu hành sớm giải thoát khổ đau.

189. SÁT SINH

Cướp đi mạng sống của người ta
Sát sinh tội ấy đã gây ra
Nghiệp ác theo người đi khắp ngả
Tái sinh đọa xứ khổ thiết tha
Thân người cũng như thể thân ta
Muôn loài vạn vật đã sinh ra
Ai cũng yêu thân hơn tất cả
Sát sinh tội ác khó dung tha
Sát sinh là tự hại chính ta
Nhân nào quả ấy chớ kêu ca
Chiến tranh nhân thế luôn tàn khốc
Sát nghiệp gây ra quả đấy mà
Ai đã yêu thân thì chớ sát
Hành trì giới Pháp Phật ban ra
Sát sinh tuyệt đối phải lìa xa.

190. SÁU PHÁP HÒA

Đức Phật dạy sáu pháp hòa
Cho người ta sống hợp hòa với nhau
Thân hòa từ trước đến sau
Cùng dòng máu đỏ hại nhau làm gì

Nước mắt cùng mặn vậ thì
Thân này hòa hợp chớ vì đánh nhau
Khẩu hòa hễ nói lời gì
Dịu dàng nhân ái chớ vì cãi nhau
Lời lành có tổn hại đâu
Sao không nói được những câu hiền hòa
Ý hòa không oán hận thù
Từ, bi, hỷ, xả, cho dù là ai
Tình thương mở rộng trải dài
Thương người thì sẽ không ai hại mình
Kiến hòa nhận thức sự tình
Mỗi người mỗi ý tâm tình khác nhau
Bỏ qua tranh chấp thấp cao
Cùng chung Giáo Pháp Phật trao hiền hòa
Giới hòa thì phải thọ trì
Cùng chung giới pháp luật nghi hiền hòa
Phật Đà giới luật ban ra
Mọi người cùng giữ hiền hòa an vui
Lợi hòa thì phải chia ra
Có gì lợi ích của ta cho người
Có gì lợi ích đến người
Thì ta vui vẻ lợi người lợi ta

Sáu điều hòa hợp ban ra
Cho người ta sống hiền hòa với nhau
Cuộc đời sẽ bớt khổ đau
Khi người ta sống với nhau hợp hòa.

191. SI MÊ

Si là không hiểu biết gì
Mê là lầm tưởng đúng thì bảo sai
Si mê dẫn đến họa tai
Tham lam sân hận kéo dài xưa nay
Si mê không biết không hay
Vui buồn sướng khổ hằng ngày do đâu
Si mê chỉ thích mong cầu
Nhân lành không tạo phước đâu quả lành
Si mê tham đắm lợi danh
Nên làm việc ác việc lành chẳng ưa
Si mê chìm đắm say sưa
Chạy theo ngũ dục sao vừa lòng tham
Si mê lòng dạ hiểm nham
Cạnh tranh ghen ghét nên làm ác nhân
Si mê ác ý hận sân
Gây nên oan trái tạo nhân oán thù

Si mê lòng dạ rối mù
Không phân thật giả cho dù đúng sai
Vì không nghe Pháp Như Lai
Si mê chông chất kéo dài từ lâu
Tham lam thù hận thâm sâu
Si mê tăng trưởng ngục sâu sẽ vào
Súc sinh ngu xuẩn vì sao
Si mê là lối đi vào súc sinh
Si mê tăm tối vô minh
Đều do tâm trí của mình không tu
Sớm nghe Giáo Pháp công phu
Si mê sẽ hết do tu pháp lành
Ngày nào trí tuệ khởi sanh
Si mê sẽ diệt trở thành trí nhân
Không còn tham đắm hận sân
Trí nhân là Bạc chánh chân thiện lành.

192. SI TÂM

Si tâm là sự ngu si
Là không hiểu biết đường đi dữ lành
Do không nghe pháp thực hành
Nên không hiểu được phước lành từ đâu

Si mê tà kiến thâm sâu
Khổ đau không biết từ đâu đến mình
Ngu si tắm tối vô minh
Tham lam không biết hại mình vì tham
Hận sân vô quý vô tầm
Vì không hiểu biết nên làm tội nhân
Ngu si nên mới hận sân
Hại người không biết là nhân hại mình
Ngu si phiền não khởi sinh
Say mê phóng dật lòng mình lao xao
Tiếp thu những chuyện tào lao
Nói làm vô ích càng dao động lòng
Si tâm chẳng biết hộ phòng
Thân tâm khẩu ý chìm trong tội tình
Mai này nghiệp quả tái sinh
Ở trong đọa xứ thì mình khổ đau
Si tâm muốn hết thì mau
Lắng nghe Giáo Pháp nhiệm màu tu tâm
Tạo ra trí tuệ yên thâm
Tẩy trừ tà kiến mê lầm ngu si.

193. SINH TỬ

Người ta sống ở trên đời
Tử sinh là lẽ hợp thời tử sinh
Nghệp xưa đã tạo dáng hình
Cái thân tứ đại tử sinh vô thường
Sinh ra kẻ ghét người thương
Đến khi chết chóc thường thường bi ai
Hai đường sinh tử không sai
Cuộc đời ngắn ngủi có ai biết rằng
Tử sinh muôn kiếp đầy chằng
Sinh sinh tử tử chịt chằng vô biên
Có khi sinh khắp cõi thiên
Có khi đọa xứ khắp miền khổ lao
Đạo qua hết thủy thấp cao
Mịt mù sống chết sinh vào sinh ra
Chán chường khổ não bao la
Mệt nhòai vì đã hiểu ra sự đời
Vào sinh ra tử chơi với
Tìm đường giải thoát cõi đời vô minh
Hành thiền cho trí tuệ sinh
Con đường giải thoát tử sinh muôn đời.

194. SINH

Sinh ra trên cõi thế gian
Có thân ngũ uẩn có ngàn khổ đau
Vô minh ái thủ thâm sâu
Có hành có nghiệp dẫn đầu tục sinh
Từ khi có dáng có hình
Có căn có cảnh tâm tình khởi lên
Mắt tai mũi lưỡi thân tâm
Hương theo ngoại cảnh sáu trần bủa vây
Đắm theo dục cảnh từ đây
Cái tâm ô nhiễm tạo gây nghiệp trần
Cái thân đã khổ muôn phần
Cái tâm ô nhiễm nhiều lần khổ hơn
Bi ai sâu muộn giận hờn
Khen chê yêu ghét thiệt hơn đủ điều
Sinh sinh tử tử sớm chiều
Ai hay cái chết lúc nào xảy ra
Đôi khi một chút lơ là
Tạo nên cái chết thật là bi ai
Có sinh có tử không sai
Chỉ là kiếp sống tương lai thế nào
Sinh thiên tạo phước thanh cao

Ngục môn sâu thẳm tội nào đã gây
Niết Bàn giải thoát từ đây
Tu tâm học đạo từ đây thoát trần.

195. SƠ QUẢ

Thánh Nhân Sơ Quả Dự Lưu
Đoạn trừ thân kiến hoài nghi giới tà
Thân này không phải của ta
Ngộ ra sự thật chỉ là sắc danh
Niềm tin bất động viên thành
Thể nhập giới lành không tạo ác nhân
Chánh ngữ chỉ nói thật chân
Chánh nghiệp làm lành ưa tạo phước ân
Chánh mạng nuôi sống bản thân
Bằng nghề lương thiện tự phân chánh tà
Dù còn bảy kiếp sinh ra
Bốn đường ác đạo tránh xa không vào
Nhân gian thiên giới thanh cao
Chánh tri kiến vẫn dồi dào tăng lên
Chí tâm giải thoát vững bền
Dự Lưu Sơ Quả kế bên Niết Bàn.

196. SỐNG AN VUI

Ai mong được sống an vui
Tránh xa bất hạnh ngậm ngùi bi ai
Cuộc đời không có chông gai
Thân tâm tự tại tương lai tốt lành
Ngày nay phải ráng thực hành
Tu tâm tạo phước thiện lành cần chuyên
Dù cho có thể có quyền
Cũng không lấn át người hiền thế gian
Không nên tạo sự bất an
Cho người sợ hãi ngập tràn lo âu
Phước lành thì tạo cho sâu
Từ tâm rộng mở ở đâu cũng lành
Bi tâm thương mọi chúng sinh
Hỷ tâm vui vẻ tận tình vị tha
Xả tâm tự tại bao la
Không yêu không ghét thật là an vui.

197. SỐNG ĐỘC CƯ

Độc cư hạnh sống một mình
Ở nơi thanh vắng thật tình độc cư
Một nơi thiền thất riêng tư

Không người chung chạ độc cư một mình
Căn phòng trống trải lặng thính
Đồ dùng ít ỏi thật tình độc cư
Những gì náo loạn tâm tư
Ti vi điện thoại phải từ bỏ đi
Càng không tích trữ vật gì
Tâm càng thanh thản thì càng dễ tu
Dễ dàng hạ thủ công phu
Dễ dàng thành tựu pháp tu an lành
Dễ dàng thiền định thực hành
Dễ dàng phân biệt sắc danh trong ngoài
Tuệ tri Giáo Pháp duyên sinh
Ngộ ra ba tướng sinh là diệt ngay
Vô thường là tính đổi thay
Khổ là bức bách thân này diệt sinh
Vô ngã chẳng có dáng hình
Chỉ là giả tạm diệt sinh vô thường
Xả ly tham ái đoạn trường
Xả ly chấp thủ chấp thường bấy lâu
Xả ly chấp lạc tầm cầu
Xả ly chấp ngã từ lâu sai lầm
Vô minh diệt tận nơi tâm

Cũng nhờ hạnh sống âm thầm độc cư.

198. SỐNG HỢP HÒA

Sống trong hòa hợp vui biết bao
Hợp hòa an ổn sống vui sao
Thuận lòng theo ý không kinh chống
Cuộc sống an vui sống hợp hòa
Cuộc sống an hòa không trái nhau
Lòng từ ái kính trước và sau
Lỗi lầm buông xả lỗi lầm nhau
Không soi không mới không tìm lỗi
Cuộc sống an vui sống hợp hòa
Tâm tư tình ý mình buông xả
Thuận lòng thuận ý thuận tình chung
Sống trong Chánh Pháp cùng an ổn
Đại chúng bao dung sống hợp hòa.

199. SỐNG LÂU

Người ta muốn được sống lâu
Nhưng không biết được từ đâu sống dài
Nguyên nhân gì được sống dai
Nhân gì thọ mạng tương lai an lành

Nhân từ bố thí phóng sanh
Nhân từ giữ giới thiện lành mà ra
Nhân từ sát hại tránh xa
Nhân từ cứu giúp tạo ra phước lành
Vì xưa giúp đỡ quần sanh
Cho người sức khỏe mạnh lành sống lâu
Thấy người hoạn nạn khẩn cầu
Ra tay cứu giúp sống lâu nhân này
Vì không ác ý hại ai
Nhân này tuổi thọ thêm dài sống lâu
Vì không khổ não u sầu
Giữ lòng thanh tịnh sống lâu đến già
Hộ trì Giáo Pháp Phật Đà
Giúp người tu đạo cũng là sống lâu
Giữ tâm không động không sầu
Tu tâm giải thoát sống lâu thọ trường
Muốn sống lâu phải biết đường
Gieo nhân lành để thọ trường sống lâu.

200. SỰ THẬT

Có hai sự thật ở đời
Một là thật tạm hai thời thật chân
Tạm là sự thật ở gần
Gọi là tục đế thuộc phần thế gian
Chân là danh sắc Niết Bàn
Gọi là chân đế muôn ngàn thâm sâu
Lắng nghe Giáo Pháp nhiệm mầu
Hiểu ra sự thật từ đâu có mình
Nghiệp nhân chi phối chúng sinh
Khổ đau hạnh phúc do mình tạo ra
Luân hồi nhiều kiếp đã qua
Nghiệp nhân quả báo thật là không sai
Muốn cho hạnh phúc tương lai
Làm lành lánh dữ phước dài nhân thiên
Đó là sự thật hiện tiền
Ngộ ra sự thật an nhiên phước lành
Tuệ tri chân lý sắc danh
Ngộ ra sự thật phải hành thiền sâu
Khổ là sự thật đứng đầu
Sống đời sinh diệt thì đâu vui gì
Nguyên nhân tham ái ngu si

Khiến dòng sinh tử duy trì đã lâu
Niết Bàn tịch diệt nhiệm mầu
Khi nào phiền não tâm cầu tiêu tan
Tu tâm đi đến lạc an
Thực hành chánh đạo tiêu tan não phiền
Ngộ ra chân lý hiển nhiên
Khổ, Tập, Diệt, Đạo thoát miền trần lao
Đó là sự thật tối cao
Tuệ tri sự thật trần lao dứt liền.

201. SỨC KHỎE

Có người sức khỏe phi thường
Có người ốm yếu đau thương oặt èo
Chẳng may mắc bệnh hiểm nghèo
Thì đời vô nghĩa kéo theo u sầu
Có người to béo như trâu
Ăn nhiều ngủ lắm mà đâu khỏe gì
Theo như nhân quả xét suy
Nghệp theo quả báo nhiều khi vận hành
Xưa kia tạo phước làm lành
Cho người ăn uống mạnh lành là nhân
Từ bi xả bỏ hận sân

Thấy người đau ốm chuyên cần thuốc thang
Thấy người khổ nạn cứu mang
Tận tâm giúp đỡ không màng hại ai
Đó là nhân quả không sai
Ngày nay sức khỏe dẻo dai phi thường.

202. TÀ DÂM

Tham dục trong lòng nung nấu tâm
Người đời ưa thích thói tà dâm
Chạy theo dục vọng cuồng tâm trí
Rước họa vào thân bởi tình si
Thế gian chê trách thói tà dâm
Sự nghiệp tiêu tan bởi lỗi lầm
Dục vọng chưa nguôi lòng khốn khổ
Nợ danh muôn thuở tiếng tà dâm
Mai này địa ngục dưới hầm phân
Tà dâm như ướm tội muôn phần
Vì vậy Phật Đà răn dạy giới
Xa lìa tham dục chớ tà dâm.

203. TA LÀ AI?

Ta là ai thế ta ơi!

Tại sao sinh ở cõi đời trầm luân
Nếm mùi tục lụy gian truân
Ta là ai thế đáng buồn hay vui
Thế gian quanh quẩn chôn vùi
Trong vòng sinh tử ngậm ngùi chẳng ra
Cuộc đời đầy ắp phong ba
Kiếm tìm mà chẳng biết ta là gì
Cái thân tứ đại chi chi
Đất nước lửa gió cái gì là ta
Tóc, răng, lông, móng, thịt, da...
Bao nhiêu cái ấy ta là ở đâu
Xương, gân, tủy, thận, ruột, rà...
Hôi tanh máu mủ vậy ta là gì?
Đờm, phân, nước tiểu hôi sì
Xưa nay chấp trước cái gì là ta
Sắc trần sinh diệt phôi pha
Sinh già bệnh chết vậy ta là gì
Cuộc đời là vậy ngu si
Tỉnh ra mới biết không gì là ta
Lợi danh, tài sản, cửa nhà

Thân bằng quyền thuộc của ta nữa nào
Cuộc đời là giấc chiêm bao
Vô thường giả tạm ai nào có hay
Đắm chìm sinh tử xưa nay
Cũng vì ảo tưởng thân này là ta.

204. TÀI SẢN THẾ GIAN

Thế gian càng lắm gia tài
Càng nhiều kẻ trộm luôn gài ở bên
Mấy ai giữ được vững bền
Khi luôn có sẵn năm tên trộm này
Một là trộm cướp đêm ngày
Lơ là thì sẽ mất ngay tức thì
Hai là quan lại vô tri
Gian tham vợ vét biết thì làm sao
Ba là lửa cháy tuôn trào
Một giờ thiêu hủy biết bao cực hình
Bốn là nước lũ thành linh
Cuốn phăng tất cả của mình tiêu tan
Năm là con cái ngang tàng
Phá gia chi tử tiêu tan cửa nhà
Khó khăn mới tạo được ra

Mong manh dễ vỡ như là sương mai
Nếu như muốn giữ lâu dài
Mang ra làm phước tương lai mới còn.

205. TÂM (XẤU HỔ)

Tâm là xấu hổ điều gì
Mỗi khi làm trái vậy thì tâm sinh
Vì lòng tự trọng của mình
Cho nên tâm mới khởi sinh ngăn ngừa
Không cho sơ suất làm bừa
Thân tâm khẩu ý ngăn ngừa điều sai
Tâm luôn gìn giữ lâu dài
Sống đời thanh tịnh tương lai tốt lành
Tâm luôn hướng thiện tu lành
Tâm luôn tạo phước thiện lành tu tâm
Tâm ngăn ngừa khởi lỗi lầm
Tâm luôn hỗ trợ cho tâm thiện lành.

206. TÂM BỆNH

Bệnh nào chỉ có nơi thân
Tâm còn mắc bệnh muôn phần nặng hơn
Mỗi khi sầu muộn giận hờn

Mỗi khi lo lắng thiệt hơn nặng nề
Mỗi khi được mất khen chê
Khi yêu khi ghét não nề khổ tâm
Dục tham là bệnh cố thâm
Hận sân là bệnh khổ tâm nhiều đời
Si mê tãm tối rối bời
Đều là tâm bệnh ai thời có hay
Từ ngàn xưa đến ngày nay
Đã ai bốc thuốc nhờ thầy trị tâm
Bệnh từ muôn kiếp ngấm ngấm
Thuốc nào trị được bệnh tâm con người
Vui thay có Phật ra đời
Bậc Vương Y ấy kịp thời truyền trao
Thuyết ra diệu pháp thấp cao
Tùy theo tâm bệnh truyền trao pháp lành
Muốn lành thì phải thực hành
Nương vào Giáo Pháp thực hành tu tâm
Cửa thiền ban diệu pháp âm
Lắng nghe Giáo Pháp tu tâm làm lành
Pháp môn thiền định thực hành
Tẩy trừ cấu uế tạm lành bệnh tâm
Thọ trì thiền quán yên thâm

Đoạn trừ hết sạch bệnh tâm muôn đời
Vậy ai có bệnh kịp thời
Lo tu cho hết muôn đời bệnh tâm.

207. TÂM BUÔNG XẢ

Có lòng buông xả nhẹ nhàng thay
Ấp ủ làm chi mệt suốt ngày
Yêu ghét hơn thua đều xả hết
Thì lòng thư thái nhẹ như bay
Xả đi danh lợi khỏi tầm cầu
Xả đi tài sắc hết lo âu
Xả đi tranh chấp khỏi đối đầu
Xả đi hờn giận hết buồn rầu
Xả đi tham đắm hết mê man
Xả đi tà kiến không lầm tưởng
Xả đi sân hận có tình thương
Xả đi bòn xén có ly tham
Xả đi ghen tỵ hỷ tuôn tràn
Xả đi yêu ghét tâm bình thản
Xả đi lầm lỗi thoát trần gian
Xả đi phiền não có lạc an
Xả đi sinh tử chứng Niết Bàn

Có lòng buông xả thì thư thái
Tâm xả an nhiên tịnh lạc dài.

208. TÂM DỤC (ƯỚC MUỐN)

Dục là ước muốn điều gì
Tùy theo mong muốn có khi thiện lành
Có khi bất thiện khởi sanh
Cũng là mong muốn dữ lành khác xa
Nếu như muốn hại người ta
Khởi lên sân hận thì là dục sân
Nếu như muốn hưởng dục trần
Khởi lên ô nhiễm là phần dục tham
Nếu như vô quý vô tà
Khởi lên ước muốn thì làm ác nhân
Nếu như muốn diệt tham sân
Dục này hướng thiện thì cần khởi lên
Vì mong muốn tạo phước bên
Mở lòng bố thí tạo nên phước lành
Muốn nương Phật Pháp thực hành
Quy y giữ giới thiện lành sinh ra
Ước mong diệt hết tâm tà
Thực hành chỉ quán ngộ ra đạo đời

Ước mong trí tuệ cao vời
Tu tâm giải thoát khỏi đời tử sinh
Ước mong đoạn diệt vô minh
Niết Bàn chứng ngộ vô sinh thoát trần
Dục mà ước muốn chánh chân
Thì đường giải thoát luôn gần bên ta.

209. TAM GIỚI

Ngôi nhà Tam Giới thấp hay cao
Dục, Sắc, Vô Sắc, đã tiêu dao
Luân hồi sinh tử bao đời kiếp
Quần quanh Tam Giới ấy ra vào
Bốn đường ác đạo tận cùng đau
Ngục, súc, quý, với a-tu-la
Sinh vào do nghiệp ác tạo ra
Nhân gian thiên giới thời thiện nghiệp
Nhưng còn hưởng dục dễ đọa sa
Phạm thiên Sắc giới bởi đắc thiên
Sống lâu quên chết tướng trường miên
Bốn tầng Vô sắc không thân tướng
Không nghe Phật Pháp dễ sai đường
Tam giới bất an không trường cửu

Ngôi nhà sinh tử đã từ lâu
Giám hãm chúng sinh như tù ngục
Sợi dây tham ái buộc chân dài
Từ khi Giáo Pháp Phật ban ra
Tỏ bày chân lý chiếu trần sa
Mở đường giải thoát ngoài Tam giới
Sinh tử lâu rồi hãy bước ra
Định tâm trí sáng trú thiền na
Ngộ ra Tam Giới chẳng phải nhà
Tịch diệt vô vi trên tất cả
Niết Bàn bất tử bước dần qua.

210. TÂM HÀNH XẢ

Hành xả là sự trung bình
Không yêu không ghét tâm mình thản nhiên
Không tăng không giảm hiện tiền
Ở trong trạng thái tự nhiên an lành
Vì mình không có cạnh tranh
Cho nên giữ được tâm hành tự nhiên
Vì không tà kiến đảo điên
Cho nên tâm được thiện hiền tịnh thanh
Thiện lành phiền não không sanh

Cho nên tâm được an lành tự do
Vì không sầu muộn âu lo
Nên tâm hành xả tự do tịnh lành
Vì không yêu ghét chướng sanh
Nên tâm an ổn trở thành tự nhiên
Vì tâm hướng thiện hiện tiền
Vì tâm tự tại an nhiên thoát trần
Vì tâm giác ngộ chánh chân
Vì tâm giải thoát bụi trần tử sinh
Vì tâm không có vô minh
Có tâm buông xả vì mình tu tâm.

211. TÂM HOÀI NGHI

Không tin sự thật hoài nghi
Là vì tâm ấy ngu si mơ màng
Vì không hiểu biết rõ ràng
Cho nên do dự mơ màng hoài nghi
Hoài nghi quá khứ ra sao
Có hay không có thế nào là ta
Đã từ hay chẳng sinh ra
Có hay không có vậy ta thế nào
Tương lai ta sẽ ra sao

Luân hồi sinh tử thế nào có không
Việc làm thiện ác mệnh mông
Nhân duyên quá khứ có không thế nào
Thiên đường có ở trên cao
Diêm La Địa Phủ thế nào có không
Hoài nghi tâm trí long bông
Mơ màng do dự vì không tín thành
Chạy theo sắc tướng âm thanh
Cảnh trần dục lạc rành rành ở đây
Càng thêm đắm nhiễm sâu dày
Như rùa mù với khúc cây giữa dòng
Luân hồi sinh tử long đong
Biển trầm luân ấy khó lòng thoát ra
Vì không tin Pháp Phật Đà
Cho nên mê muội thật là ngu si
Những điều chân thật hoài nghi
Vì chưa có trí làm gì thấy ngay
Cảnh trần dục lạc mê say
Trần gian giả tạm tin ngay tức thì
Tạo ra ác nghiệp vô tri
Mai này cho quả trường kỳ khổ đau.

212. TÂM HỖ

Hỷ là thích thú cái gì
Khi căn xúc cảnh hỷ thì sinh ra
Có khi hỷ chánh hỷ tà
Hỷ tham dục lạc ấy là hỷ thô
Có khi ngã mạn cười hô
Hỷ này thô lỗ của đồ kiêu sa
Tưởng mình hơn thắng người ta
Cho nên thích thú sinh ra hỷ này
Hỷ mà tạo phước lành thay
Hỷ trong bố thí tỏ bày thiện nhân
Hỷ trong kính lễ thâm ân
Hỷ trong giữ giới chánh chân hành thiền
Hỷ này vi tế an nhiên
Hỷ này tịnh lạc thoát triền khổ đau
Hỷ này thì tạo cho mau
Hỷ này chấm dứt khổ đau lâu dài.

213. TÂM MẠNG QUYỀN

Mạng quyền danh pháp hộ trì
Mạng căn tâm khởi rồi thì diệt ngay
Giữ gìn mạng sống hiện bày

Dòng tâm sinh khởi trước ngay lúc tàn
Duy trì trong lúc trụ an
Hộ trì mạng sống là đang mạng quyền.

214. TÂM NGÃ MẠN

Ngã mạn là tâm lý tự cao
Dưng dưng đắc ý với tự hào
So sánh mình hơn nên tự mãn
Là tham ngã mạn với kiêu sa
Đem mình so sánh với người ta
Cao thấp hơn thua ngã mạn tà
Si mê ảo tưởng tôn tự ngã
Vì không hiểu biết tử sinh già
Cái thân năm uẩn vô thường khổ
Người mê chấp trước nó là ta
Cũng vì tham ái yêu tự ngã
Cống cao hống hách mới sinh ra
Bởi tâm ngã mạn không hiền thiện
Chỉ biết kiêu căng lợi ích ta
Cho nên Pháp Phật thường khuyên dạy
Diệt tham ngã mạn khỏi mê tà
Tuệ tri năm uẩn vô thường khổ

Tuệ tri vô ngã chẳng còn ta
Đoạn trừ ngã mạn thì ra khỏi
Tử sinh muôn kiếp đã lìa xa.

215. PHÓNG DẬT

Phóng dật là tâm chạy lăng xăng
Nó không giữ được sự thẳng bằng
An trú không lâu trên đối tượng
Khi lên khi xuống cứ tung tăng
Vì tâm phóng dật trú không lâu
Cho nên trí tuệ chẳng thâm sâu
Người hay phóng dật tâm hơi hợt
Chẳng có cái gì nó hiểu đâu
Giống như lũ khỉ ở rừng sâu
Nhảy nhót lăng xăng đến loạn đầu
Cái tâm phóng dật còn hơn vậy
Lăng xăng cho lắm họa càng sâu
Lăng xăng khiến não phiền sinh khởi
Lăng xăng hơi hợt sẽ ngu lâu
Muốn trừ phóng dật phải định sâu
Giữ tâm chánh niệm ấy làm đầu
Miên mật công phu không phóng dật

Từng ngày qua ấy định thêm sâu
Giữ tâm trên đối tượng thật lâu
Trí tuệ sinh ra trí nhiệm mầu
Giác ngộ thân tâm tầm Đạo Quả
Đoạn trừ phóng dật trí thăng hoa.

216. TÂM XAN LẶN

Lặn là bỏn xẻn với xan tham
Gìn giữ bo bo chẳng biết nhàm
Chẳng muốn đem cho người khác hưởng
Vì lòng bỏn xẻn tánh xan tham
Lặn là sợ hãi phải cho ra
Gìn giữ cho mình thật thiết tha
Nếu có ai xin thì bực bội
Chẳng muốn cho người được như ta
Lặn chỉ muốn vào chẳng muốn ra
Giữ gìn mọi thứ chẳng lìa xa
Chỉ sợ có người nào đến hỏi
Thì lòng bực bội phải cho ra
Lặn là che giấu cái của ta
Lo lắng bất an cứ mạnh nha
Sân lặn xan tham luôn dấy khởi

Vì lòng bòn xẻn với gian tà
Mở lòng bố thí phát ban ra
Chia xẻ mong người cũng như ta
Bòn xẻn xan tham thì sẽ đoạn
Giải trừ sân hận ấy lìa xa.

217. TÂM TẬT ĐỐ

Tật là ghen tỵ với người ta
Thấy người lợi ích tật sinh ra
Ghen tỵ thành công nơi người khác
Gọi là tật đố ở trong ta
Vì tật cho nên khởi hận sân
Lợi ích người ta muốn cướp dần
Phá hoại thành công nơi người khác
Vì lòng ghen tỵ ở trong ta
Tật đố gây nên họa đấu tranh
Bon chen tranh chấp với giạt giành
Kẻ thắng người thua đều khốn khổ
Vì lòng sân hận chẳng ngừng sanh
Người biết tu tâm thì hết khổ
Vì lòng hoan hỷ chẳng cạnh tranh
Vui với thành công nơi người khác

Là nguồn hạnh phúc của quần sanh
Khi thấy người ta có lợi danh
Chớ nên tạt đổ chớ tranh giành
Tu tâm hoan hỷ nơi người khác
Là sống an vui sống thiện lành
Tu tâm hoan hỷ không tạt đổ
Là đem lợi ích đến quần sanh.

218. TÂM TÀ KIẾN

Tà kiến là tâm ý hiểu sai
Tiếp thu tư tưởng cõi trần ai
Do chẳng thấy nhân nhưng thấy quả
Sinh ra tham ái đã lâu dài
Tà kiến là do lúc tạo nhân
Không hay sẽ có quả xoay vần
Nếu hiểu có nhân thì có quả
Đã không tà kiến đã thật chân
Tà kiến là khi hưởng phước ân
Mà không hề biết đã tạo nhân
Nếu hiểu phước nhân sinh phước quả
Đã không tham ái cõi hồng trần
Tà kiến là khi bị khổ đau

Không hay nhân trước có quả sau
Nếu hiểu ác nhân sinh ác quả
Thì đời không ác ý hại nhau
Tà kiến là không thấy trước sau
Chỉ nhìn một phía mới khổ đau
Thường chấp cầu xin mê tín loạn
Đoạn chấp vô thần tạo ác sâu
Cũng vì tà kiến nên ta phải
Quẩn quanh sinh tử quá dài lâu
Muốn xa tà kiến thì nhanh chóng
Học pháp tu tâm sẽ nhiệm mầu
Ngộ ra chân lý dòng nhân quả
Thì đời tục lụy bước dần qua.

219. TÁC Ý

Tác ý khởi lên ý niệm gì
Hướng về đối tượng để xét suy
Dẫn dắt tâm tư đi tạo nghiệp
Là nhân tạo tác của tâm hành
Tác ý nhiều khi bất thiện sanh
Si mê tà kiến đã đồng hành
Tác ý điều lành gieo thiện nghiệp

Là do chánh niệm khởi cùng sanh
Tác ý sinh rồi lại diệt nhanh
Tác ý thay nhau cứ vận hành
Tu tâm tác ý điều chân chánh
Thì tâm bất thiện chẳng còn sanh
Tác ý tu tâm hướng thiện lành
Đoạn trừ bất thiện đoạn tử sanh
Ưu bi phiền não không còn khởi
Thanh thản thân tâm bởi ý lành.

220. TAM QUẢ

Thánh Nhân Tam Quả Bất Lai
Đoạn trừ sân hận thoát ngoài dục tham
Tâm luôn định tĩnh ẩn am
Không sinh trở lại cõi phàm Bất Lai
Tịnh Cư Thiên cõi tương lai
Nơi đây giải thoát ra ngoài tử sinh.

221. TAM TAI

Sinh ra gặp phải tam tai
Nếu không có phước bi ai khó lường
Chiến tranh tàn phá đau thương

Phước lành bảo vệ chiến trường bình an
Trong thời dịch bệnh lây lan
Phước lành qua khỏi bất an bệnh tình
Gặp khi nạn đói phát sinh
Phước lành hỗ trợ cho mình vượt qua
Phước lành thì phải tạo ra
Tam tai tránh được quả là phước to.

222. TẮM PHẬT

Vào ngày Bồ Tát đản sinh
Rồng phun nước tắm thân hình vàng kim
Đã bao nhiêu kiếp đi tìm
Con đường giải thoát độ mình độ tha
Ngày rằm Bồ Tát sinh ra
Nhân gian thiên giới thiết tha ân tình
Tắm mừng Bồ Tát đản sinh
Tẩy trừ phiền não trong mình từ lâu
Vô minh tham ái thâm sâu
Siêng năng tẩy rửa đạo mầu sáng ra
Tẩy trừ phiền não trong ta
Nương vào Giáo Pháp Phật Đà tu tâm
Tẩy trừ phiền não mê lầm

Mỗi ngày trí tuệ trong tâm tỏ bày
Tẩy trừ phiền não từng ngày
Khi nào giác ngộ tỏ bày thật chân
Hôm nay Bồ Tát giáng trần
Khiến cho bóng tối tan dần thế gian
Khiến cho ánh sáng ngập tràn
Con đường đi đến Niết Bàn mở ra.

223. TÂM TRẠO HỐI

Hối là hối tiếc việc đã qua
Lỗi lầm gì đó đã gây ra
Đáng làm gì đó nhưng do dự
Để cho cơ hội ấy lìa xa
Hối hận cho nên dạ buồn rầu
Tâm tình cứ để ở đâu đâu
Khiến cho hiện tại này thêm chán
Lợi ích gì đâu dạ hối sâu
Hối hận sinh ra phiền não chướng
Khiến cho sinh tử kéo dài lâu
Hối hận sinh lên lúc lâm chung
Tái sinh đọa xứ khổ vô cùng
Muốn tâm bình thản không hối hận

Tự mình rộng mở đức bao dung
Sám hối lỗi lầm xưa đã tạo
Như người phá vỡ cái nhọt ung
Buông xả nổi lòng vương vấn nợ
Thì tâm thư thái sống ung dung
Đoạn tâm hối hận không lầm lỗi
Thì tâm hoan hỷ sẽ sinh cùng
Muốn không trạo hối thì sám hối
Tu tâm định tĩnh chẳng lao lung
Vì không trạo hối không dao động
Trí tuệ viên dung sẽ khởi cùng.

224. TƯ

Tư là cố ý thực hành
Là đang tạo nghiệp dữ lành là đây
Tư là tạo tác dựng xây
Nghiệp nhân thiện ác ở ngay chính mình
Mỗi khi cố ý sát sinh
Cố tâm trộm cắp cố tình tà dâm
Thân này đã tạo lỗi lầm
Mai sau nghiệp quả rú gầm kêu la
Cố tình nói dối gian tà

Nói thêm nói bớt ba hoa khẩu hành
Cố tình ác ý hại sanh
Tham lam sân hận ý hành xấu xa
Bao nhiêu nghiệp ác tạo ra
Do tư cố ý hưởng tà khởi sinh
Tư mà hưởng thiện trong mình
Bao nhiêu thiện nghiệp khởi sinh phước lành
Tránh xa sát hại chúng sanh
Tránh xa trộm cắp tránh hành tà dâm
Vì thân không tạo lỗi lầm
Phước lành cho quả không lâm khổ sầu
Nói lời chân thật nhiệm mầu
Tránh xa nói dối khổ sầu không gieo
Cố tình tu ý thiện lành
Đoạn tham trừ hận thực hành tịnh tâm
Làm cho trí tuệ uyên thâm
Do tư tạo được phước âm sâu dày
Do ta làm chủ tư này
Do ta tạo nghiệp tội hay phước lành
Rồi ta thừa tự nghiệp hành
Trong dòng sinh tử tử sanh lâu dài
Nếu như muốn biết tương lai

Xem tư tào nghiệp đúng sai của mình.

225. TÂM TÂM

Hướng tâm đến một cảnh gì
Tâm là hướng đến trước khi trú vào
Giữ tâm trên đối tượng nào
Do tâm hướng đến trú vào xét suy
Hành thiền muốn tập pháp gì
Thì tâm hướng đến duy trì nhất tâm
Tâm đè triền cái hôn trầm
Cho tâm tỉnh giác suy tầm đúng nơi
Vì luôn hướng đến chẳng ngơi
Cho tâm phát triển những thời định sâu
Vì tầm hướng đến đi đầu
Định sâu tầm cũng bắt đầu lộ ra
Vì tầm dao động rầy rà
Đoạn tầm thì định tiến xa hơn dần.

226. TÂM TỨ

Tứ là bám sát duy trì
Giữ tâm trên cảnh luôn đi sau tầm
Muốn không phóng dật lỗi lầm

Thì luôn giữ cảnh tịnh tâm pháp thiền
Giữ trên đề mục hiện tiền
Định sâu thì tứ cũng liền lộ ra
Tứ sinh dao động rầy rà
Đoạn tứ thì định tiến xa lên dần.

227. TƯỚNG

Tướng là nhớ đến cảnh trần
Tùy theo nhận thức khi chân khi tà
Có khi thấy quạ tướng gà
Thấy sai tướng đúng thấy tà tướng chân
Tướng tri của kẻ phàm nhân
Muôn ngàn sai biệt cõi trần rối ren
Bao nhiêu tư tưởng bon chen
Bao nhiêu học thuyết đan xen tâm mình
Thế gian muôn dạng muôn hình
Cũng vì tư tưởng của mình mà ra
Tướng không có tuệ thì tà
Tướng mà có tuệ thì là chánh chân
Tướng mà nhớ đến đức ân
Làm cho tâm tịnh thoát dần khổ đau
Tướng mà vui trước khổ sau

Dục trần tướng nhớ thì đau khổ dài
Tướng tri Giáo Pháp Như Lai
Thiện lành tục đế phước dài nhân thiên
Tướng tri tà kiến đảo điên
Thường, lạc, ngã, tịnh thì liền đọa sâu
Tướng tri chân đế nhiệm mầu
Dẫn đầu bởi tuệ khổ sâu tiêu tan
Tướng mà phiền não chứa chan
Vô minh tham ái điều tàn tử sinh
Tướng mà đoạn diệt vô minh
Niết Bàn chứng ngộ thì mình thanh cao
Trí nhân phải biết nơi nào
Có tư tướng tốt truyền trao thì gần
Tướng mà giảm bớt dục trần
Tăng thêm trí tuệ thì cần dôi trau
Tướng mà khổ não theo sau
Nhiễm sâu tà kiến bỏ mau chớ gần
Trau dôi tư tướng chánh chân
Thì tâm tự tại thoát dần tử sinh.

228. TÂM VÔ QUÝ

Vô quý là chẳng sợ gì
Thích làm tội lỗi lằm lì gồm ghê
Cho dù thiên hạ cười chê
Cũng không hổ thẹn không hề sợ ai
Sẵn sàng làm việc trái sai
Cho dù hậu quả tương lai chẳng lành
Bao nhiêu việc ác khởi sanh
Từ tâm vô quý thích hành ác nhân
Tạo ra tham dục hận sân
Tạo ra tà hạnh bất nhân ở đời
Sát sinh trộm cắp nơi nơi
Cũng do vô quý khiến đời khổ đau
Tà dâm dối trá lẫn nhau
Cũng từ vô quý gây đau khổ nhiều
Say sưa nghiện ngập sớm chiều
Khiến cho mất trí làm điều bất nhân
Lâu ngày phước thiện hết dần
Đến khi quả báo muôn phần khổ đau
Ai mà thức tỉnh thì mau
Bỏ tâm vô quý để sau được lành
Nương vào Giáo Pháp thực hành

Hướng về giải thoát tử sanh từng ngày
Khi nào tà quý hiện bày
Tâm vô quý xấu xa này tiêu tan.

229. TÂM VÔ TÂM

Vô tâm là chẳng ngại gì
Khi làm những việc cực kỳ xấu xa
Vì không tôn trọng chính ta
Buông lung phóng dật xấu xa phơi bày
Ngu si đi với tâm này
Vô tâm là sự phơi bày ngu si
Vô tâm vì chẳng chánh tri
Vô tâm vì sự ngu si sâu dày
Vô tâm vì thiếu thẳng ngay
Vô tâm nên mới phơi bày tham sân
Vô tâm do nhiễm tục trần
Vô tâm là bởi sống gần người si
Vô tâm tục bậy vô tri
Vô tâm lỗ mãng khinh khi pháp lành
Vô tâm do thiếu học hành
Do không tu dưỡng nên thành xấu xa
Do không hổ thẹn với ta

Do không tự trọng thành ra vô tâm.

230. TÂM THẮNG GIẢI

Thắng giải không có hoài nghi
Là tâm quyết đoán việc gì ra sao
Là không do dự hướng vào
Là tâm thắng giải không nao núng gì
Vì không do dự hoài nghi
Cho nên thắng giải lắm lì xông pha
Có khi ác nghiệp sinh ra
Có khi thiện nghiệp cũng là từ đây
Nếu như có trí dựng xây
Đi cùng thiện nghiệp thì gây phước lành
Nếu như có chí tu hành
Đi cùng thắng giải chóng thành quả tu.

231. TĂNG

Tăng là đệ tử Như Lai
Thánh phạm cũng có cả hai bậc này
Thiện lành chân chánh thẳng ngay
Tu tâm học đạo đợi ngày vô sinh
Đoạn trừ phiền não vô minh

Sớm hôm học pháp tụng kinh hành thiền
Cà sa hình ruộng phước điền
Gieo duyên Phật tử mọi miền gần xa
Xuất gia từ bỏ cửa nhà
Tránh xa thế sự để mà tu tâm
Tu cho dứt sạch mê lầm
Xứng ngôi Tăng Bảo tu tâm phước điền
Tăng đoàn hoà hợp thiện hiền
Lưu truyền Phật Pháp hiện tiền thế gian.

232. TĂNG LÀ BẬC THIỆN LÀNH

Thiện lành là hạnh bản Tăng
Vì luôn giữ giới vì hằng tu tâm
Vì luôn sám hối lỗi lầm
Vì luôn chánh niệm thân tâm chính tề
Vì luôn tỉnh giác chẳng mê
Vì luôn tu tập hướng về thoát ly
Vì luôn đoạn diệt sân si
Vì luôn học pháp chánh tri Phật Đà
Tục trần luôn tự tránh xa
Vì luôn tinh tấn tạo ra phước lành
Vì chuyên pháp học pháp hành

Vì luôn hướng đến pháp hành thượng nhân
Vì người tu đạo thoát trần
Thiện lành là hạnh phải cần trước tiên.

233. TĂNG LÀ BẬC TRANG NGHIÊM

Trang nghiêm trực hạnh là Tăng
Vì không phóng dật lãng xãng như đời
Oai nghi không thể tách rời
Nói năng đi đứng hợp thời nhân duyên
Độc cư im lặng cần chuyên
Lo tu giải thoát khỏi miền trần lao
Thọ trì Pháp Phật truyền trao
Học kinh luật luận dồi dào thẳng ngay
Hành thiền giữ giới hằng ngày
Tụng kinh lễ Phật tỏ bày trang nghiêm
Cà sa y áo chỉnh tề
Đầu trần chân đất không hề ngại chi
Trang nghiêm trên mỗi bước đi
Trì bình khất thực oai nghi nhẹ nhàng
Thân tâm không có rộn ràng
Khi ăn khi nói khi làm khi tu
Trang nghiêm tề chỉnh công phu
Trang nghiêm giữ hạnh người tu thoát trần.

234. TĂNG LÀ BẬC CHÂN CHÁNH

Chánh chân là hạnh của Tăng
Thân không hành động lăng xăng như đời
Khẩu không nói giỡn nói chơi
Ý luôn chánh niệm ở nơi pháp lành
Nương theo bát chánh thực hành
Giữ thân khẩu ý tịnh hành tấn tu
Ngày đêm chánh niệm công phu
Vun bồi đạo hạnh người tu thoát trần
Trao dồi pháp học dần dần
Thọ trì giới bổn chuyên cần không sai
Lục căn thu thúc lâu dài
Nuôi thân khát thực sớm mai thọ trì
Vật dùng tri túc oai nghi
Hành thiền chỉ quán đến khi viên thành
Giữ gìn pháp học pháp hành
Giữ cho Giáo Pháp thịnh hành dài lâu
Tu cho trí tuệ thâm sâu
Để mà giải thoát khổ sâu tử sinh.

235. TĂNG LÀ BẬC THOÁT TRẦN

Tăng là tu đạo thoát trần
Bốn đôi tám chúng chánh chân quả lành
Vì cầu giải thoát tử sanh
Cho nên xả tục tu hành chánh chân
Vì mong sớm thoát tục trần
Cho nên học đạo chuyên cần công phu
Vì mong giữ hạnh người tu
Oai nghi tề chỉnh cho dù ở đâu
Vì mong trí tuệ thâm sâu
Học hành hai pháp tầm cầu tận tâm
Vì mong sạch hết lỗi lầm
Cho nên trì giới tu tâm thẳng ngay
Vì mong giải thoát đời này
Cho nên thiền định từng ngày không ngơi
Vì mong thoát khổ cõi đời
Ẩn cư thanh vắng xa rời nhân gian
Vì mong chứng ngộ Niết Bàn
Siêng năng tu tập chẳng màng tử sinh
Vì mong chấm dứt vô minh
Tâm sư học đạo tử sinh xa dần
Vì người tu đạo thoát trần
Đoạn trừ phiền não chánh chân quả lành.

236. TĂNG CHÚNG ĐÁNG ĐƯỢC CUNG KÍNH

Thế gian cung kính chư Tăng
Vì người tu đạo sạch bằng bụi trần
Vì là kính hạnh chánh chân
Vì là kính hạnh thoát trần tử sinh
Vì là kính giới tịnh minh
Vì lành kính hạnh tâm linh thiện lành
Vì Tăng trí tuệ viên thành
Vì Tăng giải thoát tử sanh khổ sầu
Vì Tăng tri kiến thâm sâu
Vì Tăng gìn giữ đạo mẫu chánh chân
Vì Tăng giới đức thâm ân
Vì Tăng định đức thoát trần thanh cao
Vì Tăng tuệ đức truyền trao
Vì Tăng giải thoát trần lao não phiền
Vì Tăng tu đạo Thánh Hiền
Vì Tăng giữ đạo hiện tiền thế gian
Vì Tăng chứng đắc Niết Bàn
Cho nên mới được thế gian kính thành.

237. TĂNG CHÚNG ĐÁNG ĐƯỢC TÔN TRỌNG

Chư Tăng là khách xuất trần
Tắm thân ngũ uẩn còn gần thế gian
Tu tâm hướng đến Niết Bàn
Mai này từ biệt thế gian vĩnh hằng
Cho nên là khách chư Tăng
Đáng được tôn trọng vì hằng viễn ly
Vì hằng đoạn diệt sân si
Vì tu chánh đạo từ bi độ đời
Tu tâm mọi lúc mọi thời
Vì luôn hướng đến xa rời nhân gian
Vì luôn hướng đến Niết Bàn
Vì không đắm nhiễm thế gian muộn phiền
Vì tâm chân chánh an nhiên
Vì tâm giác ngộ não phiền tiêu tan
Duy trì pháp ở thế gian
Con đường đi đến Niết Bàn độ sinh
Con đường diệt tận vô minh
Con đường giải thoát tử sinh khổ sầu
Thế gian tôn kính đạo mầu
Thế gian tôn trọng ân sâu Tăng già.

238. TĂNG CHÚNG ĐÁNG ĐƯỢC CÚNG DÀNG

Chư Tăng đáng được cúng dàng
Vì Tăng ra khỏi buộc ràng thế gian
Vì Tăng thế sự chẳng phan
Vì Tăng hướng đến Niết Bàn thoát ly
Vì Tăng tu đạo chánh tri
Vì Tăng giới hạnh thọ trì dài lâu
Vì Tăng định hạnh thâm sâu
Vì Tăng tuệ hạnh tầm cầu vô sinh
Vì Tăng trừ diệt vô minh
Vì Tăng giải thoát tử sinh luân hồi
Cúng dàng phước báu sinh sôi
Mai sau cũng thoát luân hồi tử sinh
Cúng dàng mong đoạn vô minh
Cúng dàng là tạo cho mình phước ân
Cúng dàng phiền não giảm dần
Mong cho trí tuệ chánh chân tỏ bày
Cúng dàng phước quả lành thay
Cúng dàng Tăng chúng phước này thâm sâu
Cúng dàng để giữ đạo mầu
Cúng dàng hưởng phước dài lâu an lành.

239. TĂNG CHÚNG LÀ RUỘNG PHƯỚC ĐIỀN

Chúng Tăng là ruộng phước điền
Để gieo hạt giống thiện hiền nơi tâm
Để mà gieo tạo phước âm
Để noi gương sáng tu tâm thiện lành
Để nương pháp học pháp hành
Gieo nhân giải thoát tử sanh sau này
Để tâm cung kính tỏ bày
Để cho đức hạnh mỗi ngày tăng lên
Cho niềm tin được vững bền
Hộ trì bố thí gieo thêm phước lành
Lắng nghe Giáo Pháp thực hành
Mỗi ngày trí tuệ khởi sanh lớn dần
Những nơi uest nhiệm chẳng gần
Những nơi thanh tịnh thì thân cận nhiều
Phước điền lợi ích bao nhiêu
Chư Tăng giới đức là điều lợi tha
Phước lành thí chủ bao la
Hộ trì Tăng chúng thật là lành thay
Phước lành gieo tạo đời này
Theo mình đi mãi đến ngày vô sinh.

240. TẬP SỰ XUẤT GIA

Mới vào tập sự xuất gia
Thiền môn phép tắc thật là tôn nghiêm
Một lòng tin kính Phật Đà
Cung kính Giáo Pháp Tăng già kính nghi
Lễ Thầy tế độ một khi
Trình thưa nguyện vọng muốn đi xuất trần
Thiền môn phép tắc học dần
Làm tròn bốn phận chuyên cần sớm hôm
Tỏ lòng kính Bậc Sa Môn
Tên không gọi thẳng vì tôn kính thầy
Chắp tay cung kính tỏ bày
Mỗi khi thưa hỏi nghe thầy truyền trao
Tăng già có thấp có cao
Tùy theo hạ lạp người nào lớn hơn
Không tranh đi trước ngồi trên
Phải theo thứ lớp vững bền luật nghi
Mới vào phải học pháp gì
Nghe thầy chỉ dạy nhớ ghi thuộc lòng
Trình bày pháp học đã xong
Thọ trì pháp mới thuộc lòng nhớ ghi
Trang nghiêm tề chỉnh oai nghi

Nhẹ nhàng trên mỗi bước đi chính tề
Đứng ngồi nghiêm túc mọi bề
Nói năng nhỏ nhẹ không hề động ai
Không nên nói chuyện dông dài
Không nên tu tập cùng ai cười đùa
Không nên ghen ty hơn thua
Siêng năng phục vụ việc chùa tận tâm
Không nên nhìn ngó lỗi lầm
Đệ huynh hòa thuận thì tâm an hòa
Không nên nói chuyện ba hoa
Khoe khoang tài đức để mà lợi danh
Không nên tranh chấp giạt giành
Kính nhường người khác mới thành vị tha
Không nên nói lỗi người ta
Lỗi mình thì giấu như là kẻ gian
Không nên thế sự hỏi han
Chuyện đời thì miễn luận bàn ở đây
Không nên xuôi ngược Đông Tây
Viếng thăm nhân thế dễ lây nhiễm trần
Những người lỗ mãng chớ gần
Những người phóng dật chớ thân thiết nhiều
Không nên phóng túng nuông chiều

Bản thân nỗ lực lo điều phục tâm
Lục căn thu thúc âm thầm
Giữ gìn chánh niệm trong tâm chẳng rời
Uy nghi gìn giữ mọi nơi
Dáng hình ngay thẳng mọi thời trang nghiêm
Hiền hoà cung kính cần chuyên
Học kinh nghe pháp hành thiền lao công
Tu tâm vẫn tạo phước hồng
Vun bồi phước tuệ là trồng thiện nhân
Thấm nhuần Giáo Pháp dần dần
Thọ trì Giáo Pháp tiến thân từng ngày.

241. TÀO LAO

Thế gian lắm sự tào lao
Uổng công phí sức dễ vào khó ra
Việc gì mà chẳng lợi gì
Cho thân cho trí có khi việc tào
Thế gian lắm việc tầm phào
Không gì lợi ích tào lao sự đời
Kiếp người ngán ngủ chơi vơi
Làm điều vô nghĩa phí đời uổng thân
Đắn đo sự việc xa gần

Việc gì vô bổ thì cần bỏ đi
Chuyên tâm làm việc chánh tri
Tạo lên phước nghiệp khỏi phi kiếp người.

242. TẾT

Tết là tết của thế gian
Tạo ra cái tết cổ bàn cho vui
Chúc nhau thêm tuổi thêm tài
Sống dai sống khỏe là bài chúc xuân
Vui xuân gạt bỏ nỗi buồn
Thành thơ thăm viếng áo quần bánh bao
Tình người cũng được đổi trao
Họ hàng thân thích đón chào vui xuân
Mỗi năm tết đến xuân về
Mỗi năm già chết cận kề ở bên
Mỗi năm phước có tăng thêm
Mỗi năm trí có vững bền hay không
Bốn mùa xuân hạ thu đông
Vô thường có thức tỉnh không cuộc đời
Vui trong mê muội nhất thời
Sao bằng giác ngộ cõi đời thực hư
Thời gian lặng lẽ vô tư

Già nua chết chóc từ từ lộ ra
Bao nhiêu kiếp sống đã qua
Bao nhiêu thế hệ phôi pha chẳng còn
Tu tâm từ lúc còn son
Nếu không già chết héo mòn khó tu
Trí nhân sớm liệu công phu
Chớ theo năm tháng lu bu muộn phiền
Trí nhân học đạo Thánh Hiền
Xuân về tết đến hành thiền an vui.

243. THAM

Tham là ưa muốn cõi trần gian
Tham đắm say sưa vẻ nồng nàn
Sắc đẹp, âm thanh, hương, vị, xúc
Khiến cho tâm trí cứ mê man
Tham muốn môi ngon ở thế gian
Tưởng rằng trần thế mãi lạc an
Si mê không biết luân hồi khổ
Dục lạc đi theo với hoại tàn
Cái vẻ bề ngoài đẹp chứa chan
Bên trong hôi thối sặc nồng nàn
Si mê chỉ biết bên ngoài ấy

Đắm lụy muôn đời khổ bất an
Tuệ tri sự thật là như vậy
Nhàm chán xa lìa dục thế gian
Tà kiến ngu si dấy khởi tham
Sợ dây ràng buộc nếu không nhàm
Tử sinh còn mãi không dừng lại
Chứng nào chưa dứt được tánh tham
Khởi lên trí tuệ để ly tham
Đoạn trừ tà kiến sẽ sinh nhàm
Dục tham không nhiễm không sầu khổ
Muốn trừ sinh tử phải lìa tham.

244. THAM DỤC

Tham dục vui trước khổ sau
Như người trúng độc khổ đau dần dần
Dục như chó gặm xương sần
Bụng chưa no đã khổ thân răng hàm
Dục như con quạ tham mồi
Cả bầy giành giật liên hồi khổ thay
Dục như lửa cháy trên tay
Không buông thì bị thiêu ngay tức thì
Dục như hố lửa âm i

Bước vào mới thấy lửa thì bốc lên
Dục như giấc mộng chẳng bền
Tỉnh rồi hối hận chỉ là mộng mơ
Dục như vay trả đại khờ
Khi vui hơn hờ khi đờ điếng lòng
Dục như cây trái đèo bông
Muôn loài xâu xé chớ hồng được an
Dục như cái thớt chặt bằm
Bị nhiều dao búa bập bầm đau thương
Dục như lưới kiếm bén trường
Đụng vào thì sẽ bị thương tổn mình
Dục như đầu rắn độc kinh
Đụng vào nó cắn cho mình khổ đau
Tham dục vui trước khổ sau
Xa lìa tham dục trước sau an lành
Muốn lìa tham dục phải nhanh
Thọ trì Giáo Pháp thực hành tu tâm
Xả lỵ tham dục lỗi lầm
Tu tâm giải thoát khỏi hãm dục tham.

245. THAM LAM

Con người có tánh tham lam
Tiền tài sắc đẹp lòng ham muốn nhiều
Dục trần dù có bao nhiêu
Làm sao thỏa mãn những điều khát khao
Vì tham chỉ muốn vợ vào
Càng nhiều càng ít khi nào mới thôi
Gương trần đã thấy cả rồi
Sao không tỉnh ngộ xa mỗi dục tham
Bao nhiêu tội lỗi đã làm
Bao nhiêu ác bá vì tham hại mình
Bao nhiêu khổ lụy nhân sinh
Vì tham mà chịu cực hình thảm thương
Bao nhiêu loạn lạc chiến trường
Vì tham cướp đoạt đau thương chất chồng
Cuộc đời có có không không
Khi nào thức tỉnh bụi hồng thế gian
Chỉ vì tà kiến mê man
Giả cho là thật nồng nàn đắm say
Vô thường sinh diệt xưa nay
Còn chưa tỉnh ngộ lòng này còn tham
Khổ đau kiếp sống điêu tàn

Còn tham dục lạc còn than khóc nhiều
Trần gian giả tạm bao nhiêu
Còn chưa thức tỉnh còn nhiều tham lam
Xưa nay giò bọ chẳng nhàm
Với thân xác thối lòng tham khác gì
Bao nhiêu tằm tối ngu si
Không nghe Phật Pháp tu trì cũng không
Để cho tâm trí lông bông
Chạy theo tham dục chất chồng đã lâu
Mai vào địa ngục thâm sâu
Tham lam cho lắm thăm sâu thiết tha
Sao không học Pháp Phật Đà
Tu tâm tỉnh ngộ để mà thoát ly
Đoạn trừ tham dục ngu si
Tu tâm càng sớm càng ly tham nhiều.

246. THÂN THỐI

Cái thân là cái túi da
Chứa bao bất tịnh thối tha của mình
Người đời thì tưởng nó xinh
Đắm say chiều chuộng tận tình thiết tha
Yêu thân từ trẻ đến già

Đến khi thân chết thịt da thối òm
Người thân vội kiếm cái hòm
Đã chôn xuống đất vẫn còn thấy ghê
Người đời chưa tỉnh cơn mê
Nên còn say đắm võ về tâm thân
Bao nhiêu kiếp sống xoay vần
Bao nhiêu khổ lụy vì thân thối này
Ai còn chưa tỉnh cơn say
Bảy tuần không tắm thấy ngay sự tình
Thân này đâu có đẹp xinh
Vẻ ngoài bao bọc trong mình thối tha
Tuệ tri từ chính thân ta
Sau thân người khác thối tha một bầu
Nhẹ lòng buông xả từ đây
Không tham đắm nữa thân này thối tha.

247. THANH TỊNH

Con đường thanh tịnh lộ trình tu
Từng bước trải qua những công phu
Tịnh giới bước đầu trên nẻo đạo
Giữ gìn căn bản giới truyền trao
Tịnh tâm tu ý trên đường đạo

Thực hành thiền định định tâm cao
Tịnh kiến quán tri tu tuệ quán
Tuệ tri chân đế sắc danh nào
Tịnh nghi duyên khởi đoạn hoại nghi
Quá hiện vị lai quán tuệ tri
Tịnh phi tri kiến đạo đạo phi
Phiền não quán tùy tuệ chánh tri
Tịnh trí tuệ tri tri chánh đạo
Niết Bàn bất tử tịnh vô vi.

248. THẬP LỰC

Phật Đà mười lực tối cao
Là nguồn tuệ giác dồi dào vô biên
Tuệ tri chân lý hiện tiền
Liễu tri các pháp vô biên Phật Đà
Một là hiểu rõ chánh tà
Đúng sai tốt xấu Phật Đà tuệ tri
Hai là nhân quả trường kỳ
Nghệp nhân quả báo tuệ tri rõ ràng
Ba là sinh thú các hàng
Thấp cao tốt xấu theo đàng nhân duyên
Bốn là thế giới đại thiên

Vô biên các cõi diệu huyền thấp cao
Năm là tâm trí ra sao
Phật Đà tường tận thế nào là tâm
Sáu là căn tính dư âm
Pháp nào tu tập điều tâm để hành
Bảy là thiền định tịnh thanh
Pháp môn thiền định thực hành thấp cao
Tám là quá khứ ra sao
Túc mạng trí thấy biết bao nhiêu đời
Chín là thiên nhãn cao vời
Chúng sinh sống chết nhiều nơi tỏ tường
Mười là lậu tận cứu trường
Sạch bằng phiền não thoát đường tử sinh
Phật Đà thập lực cao minh
Đại nhân chánh trí độ sinh tận tình
Tùy duyên tế độ chúng sinh
Từ nguồn tuệ giác tâm linh Phật Đà.

249. THẬP THIỆN ÁC

Cội nguồn thiện ác nơi tâm
Phước lành hay tạo lỗi lầm từ đây
Hai đường tạo tác dựng xây

Khổ đau hạnh phúc từ ngay tâm mình
 Ác là sát hại sinh linh
Không lòng thương xót hữu tình khổ đau
 Thiện là cứu độ lẫn nhau
 Hộ trì bảo vệ trước sau an lành
 Ác là trộm cắp giết giành
Không cho mà lấy thì thành ác nhân
 Thiện là bố thí ban ân
Cho người là tạo phước ân cho mình
 Ác là tình tứ rập rình
Vợ chồng người khác với mình tà dâm
 Thiện là đoan dục lỗi lầm
Không tà dâm cũng không tầm dục tham
 Ác là lời nói dối gian
Chuyện không nói có có thì nói không
 Thiện thì chân chánh thật thà
Nói lời lợi ích thật thà không sai
 Ác là xui khiến người ta
Nói lời chia rẽ bất hòa với nhau
 Thiện là hòa hợp trước sau
Nói lời mà khiến cho nhau hài hòa
 Ác là thêm chuyện nhỏ to

Nói cho người khác phải thò tội ra
Thiện là khuyến khích người ta
Chuyện to thành nhỏ giải hòa với nhau
Ác là nói những lời đau
Nói lời độc ác cho nhau khổ sâu
Thiện là giảng nói pháp mầu
Nói lời hiền thiện khổ sâu tiêu tan
Ác là phóng dật buông lung
Đắm say ngũ dục vô cùng tham lam
Thiện là đoạn dục ly tham
Chánh tâm chánh trí không ham dục trần
Ác là ghen ghét hận sân
Ghét người nhưng lại yêu thân vô cùng
Thiện là hỷ xả bao dung
Từ bi lân mẫn như cùng một thân
Ác là tốt xấu chẳng phân
Chánh tà không tỏ muôn phần ngu si
Thiện là chánh trí tuệ tri
Đoạn trừ hết sạch ngu si não phiền
Cũng là tâm trí hiện tiền
Không tu thì ác hiển nhiên tỏ bày
Tu tâm thì thiện sinh ngay

Thiện sinh ác diệt tâm này phải tu.

250. THẬT GIẢ

Sự đời thật giả khó phân
Làm sao thấy được thật chân sự đời
Cái gì tồn tại nhất thời
Chắc là giả tạm nên thời hoại đi
Cái gì bất hoại trường kỳ
Mới là sự thật bởi vì bền lâu
Cái gì đau đớn khổ sầu
Cũng là giả tạm vì đâu có cần
Cái gì an lạc muôn phần
Mới là sự thật đời cần lạc an
Cái gì trước hợp sau tan
Cũng là giả tạm vì tàn lụi mau
Cái gì thanh tịnh trước sau
Không hề ô nhiễm chút nào trần ai
Đó là sự thật không sai
Bởi vì sự thật không phai cứu trường
Hữu vi các pháp vô thường
Thân tâm là cái không trường cứu lâu
Thân này không phải ta đâu

Nó là giả tạm khổ sầu vô biên
Thế gian nhận thức đảo điên
Giả cho là thật khổ thì tưởng vui
Vô thường thì tưởng là thường
Cái thân bất tịnh cho là đẹp xinh
Thế gian chìm đắm vô minh
Giả thì tưởng thật thật thì ở đâu
Thật chân là pháp thâm sâu
Không sinh không diệt bấy lâu chân thường
Tuệ tri các pháp vô thường
Khổ đau vô ngã không trường cửu lâu
Thấy ra sự thật thâm sâu
Niết Bàn tịch diệt bấy lâu cửu trường
Niết Bàn là pháp chân thường
Chân tịnh chân lạc cửu trường vô vi
Niết Bàn không thể nghĩ suy
Chứng tri sự thật vô vi Niết Bàn.

251. THẦY TRÒ

Thầy trò ở chốn thiền gia
Tình như phụ tử nhưng mà tôn nghiêm
Phận làm đệ tử ngoan hiền

Luật nghi phép tắc của thiền khắc ghi
Dưới trên phải có tôn ti
Có lòng kính mến mới tựa nương
Tựa nương học Pháp Phật Đà
Bậc thầy đi trước là người truyền trao
Tuân tự từ thấp đến cao
Thiền môn phép tắc bước vào thực thi
Thầy trò có luật có nghi
Học hành nghiêm giữ luật nghi thầy trò.

252. THẾ GIAN

Thế gian ơi hỡi thế gian
Gian nan thì ít đối gian thì nhiều
Cuộc đời vất vả bao nhiêu
Khổ đau quanh quại tiêu điều thiết tha
U mê phiền não gian tà
Dòng đời quanh quẩn thật là tang thương
Thế gian ơi bãi chiến trường
Thịt xương tan nát bên đường tử sinh
Làm người sao lại vô minh
Cùng dòng máu đỏ thâm tình để đầu
Thế gian ai oán thâm sâu

Người người sao lại đối đầu cạnh tranh
Khổ vì chen lấn giật giành
Sao không hiểu chữ tử sanh vô thường
Thế gian ơ nổi vấn vương
Chiến tranh cũng khổ tình trường cũng đau
Cuộc đời vui trước khổ sau
Càng tham dục lắm càng đau khổ nhiều
Thế gian ơ có bao nhiêu
Cuộc đời ngắn ngủi sớm chiều khổ đau
Thân người ai cũng như nhau
Sống cho phải đạo để sau đỡ phiền.

253. THỊ GIẢ

Đã là đệ tử xuất gia
Phụng thầy là phép mà ta nên làm
Nhẹ nhàng hoạt bát đảm đang
Tự mình quan sát việc làm trước sau
Nghe lời lĩnh hội mau mau
Chuyên cần phụng sự chẳng cau mặt mày
Vẹn toàn công việc hằng ngày
Mỗi khi có khách gặp thầy thì ra
Gọn gàng sạch sẽ cửa nhà

Chỗ ngồi nước uống để mà vấn an
Lắng nghe thầy có bảo ban
Việc gì cần thiết thì làm cho nhanh
Khi thầy có việc xuất hành
Đi đâu thì phải đồng hành cùng đi
Trang nghiêm tề chỉnh oai nghi
Thiền môn phép tắc thực thi hợp thời
Tùy nghi mọi lúc mọi nơi
Nghe lời dạy bảo vậy thời làm theo.

254. THÍCH TÂM

Thích tâm là khéo thích nghi
Là tâm thích hợp mỗi khi thiện lành
Mỗi khi tâm thiện khởi sanh
Thích nghi biết cách thực hành ra sao
Nếu như không hợp chỗ nào
Thích nghi biết cách làm sao cho vừa
Thích nghi là biết ngăn ngừa
Những gì trái nghịch vì chưa thiện lành
Thích tâm hướng thiện thực hành
Mỗi ngày thiện ấy trưởng thành lớn lên
Mỗi ngày thiện ấy vững bền

Mỗi ngày tâm ấy trở nên phi thường
Mỗi ngày trí giác tỏ tường
Là tâm thích hợp mở đường vô sinh.

255. THIỆN – TRÍ

Ở đời có bậc thiện lành
Nhưng không có trí không thành trí nhân
Thiện lành dù có làm lành
Nhưng không tạo được phước lành vô sinh
Thiện lành còn nặng vô minh
Còn ham hưởng phước tử sinh còn dài
Thiện tâm hợp trí mới hay
Như đôi cánh hạc tung bay khắp trời
Làm lành biết rõ làm lành
Làm lành ước muốn điều lành lành thay
Tuệ tri như đuốc soi đường
Soi cho thiện biết làm lành đúng nơi
Thiện lành đúng lúc đúng thời
Tuệ tri soi tỏ đúng nơi làm lành
Thiện lành mong dứt tử sanh
Mong cho trí tuệ viên thành tuệ tri
Thiện mà không trí hữu vi

Thiện mà có trí vô vi Niết Bàn.

256. THIỆN ÁC

Thiện là tâm ý thiện lành
Làm điều lợi lạc cho người cho ta
Ác là lòng dạ xấu xa
Tạo nhân khổ sở cho ta cho người
Thiện là việc ác tránh xa
Việc lành cố gắng tạo ra thiện lành
Ác là trộm cắp sát sinh
Tà dâm nói dối rành rành ác nhân
Ác là tham dục hận sân
Ác là ngu dốt không phân chánh tà
Thiện lành bác ái bao la
Thiện là trí sáng hiểu ra sự tình
Thiện là đoạn diệt vô minh
Không còn ác ý thật tình thiện nhân.

257. THIỆN ÁC (2)

Thiện là cố ý làm lành
Tránh xa làm ác trở thành thiện nhân
Ngu si tham dục hận sân

Cố tâm làm ác là nhân ác tà
Có khi ác ở thân ta
Sát sinh trộm cắp dâm tà ác nhân
Thiện lành cũng ở nơi thân
Tránh ba cái ấy là nhân thiện lành
Có khi lời nói gian manh
Cố tình dối trá trở thành ác ngôn
Cũng từ lời nói tâm hồn
Hướng về chân thật thiện ngôn đã thành
Mỗi khi phiền não khởi sanh
Hướng về tham dục là thành ác tâm
Đoạn trừ tham dục âm thầm
Hướng về ly dục thì tâm thiện lành
Khi nào sân hận khởi sanh
Hướng về người khác tâm lành đã tan
Từ bi hỷ xả tỏa lan
Thiện tâm hướng đến vô vàn chúng sinh
Vô minh tà kiến nơi mình
Hoài nghi phóng dật cũng sinh ác tà
Đoạn trừ phiền não ngộ ra
Khổ nguyên nhân khổ ấy là thiện tâm
Tuệ tri diệt hết lỗi lầm

Vô minh tan biến thật tâm thiện lành.

258. THIỆN ÁC NHÂN DUYÊN

Có người không hiểu vì sao
Làm lành mà vẫn vướng vào khổ đau
Với người làm ác như nhau
Vậy thì nhân quả ở đâu công bằng
Vì người không hiểu được rằng
Làm lành phước ấy còn dành mai sau
Bây giờ chịu quả khổ đau
Là do nghiệp dữ từ lâu chín mùi
Người làm việc ác xong rồi
Ác còn phải đợi đến thời đủ duyên
Thiện ác không có quả liền
Mà còn phải đợi đủ duyên chín mùi.

259. THIÊN BALA MẬT

Hành thiên giữ giới tịnh thanh
Giới ba la mật hình thành tự nhiên
Xa lìa thế sự hiện tiền
Xuất ly thành tựu hành thiên mà ra
Tuệ tri thấy pháp sâu xa

Tuệ ba la mật sinh ra từ thiền
Siêng năng tinh tấn công phu
Tấn ba la mật do tu tập thiền
Dù đau kham nhẫn ngồi yên
Nhẫn ba la mật tu thiền mà ra
Tuệ tri sự thật như là
Thật ba la mật sinh ra từ thiền
Quyết tâm thuần thực an nhiên
Cũng do hành thiền quyết định tạo ra
Từ tâm vô lượng bao la
Trị tâm sân hận sinh ra từ thiền
Xả tâm trên khắp mọi miền
Không yêu không ghét hành thiền xả tâm
Sẻ chia ban diệu pháp âm
Là đang bố thí do tâm hành thiền
Mười ba la mật hiện tiền
Nhờ công tu tập hành thiền mà ra
Luân hồi muốn sớm vượt qua
Niết Bàn muốn ngộ thiết tha hành thiền.

260. THIÊN NHÃN TRÍ

Có nhiều kiếp sống khác nhau
Thiên đường địa ngục thấp cao muôn ngàn
Trong kinh Đức Phật truyền ban
Nhờ thiên nhãn thấy muôn ngàn chúng sinh
Với tâm nhu nhuyễn tịnh minh
Công phu thiên định tự mình chứng tri
Hướng tâm đến chúng sinh gì
Xét xem quá khứ nghiệp gì tạo ra
Tùy theo nghiệp lực đó mà
Tái sinh dưới thấp hoặc là trên cao
Tâm lành thì tạo nghiệp lành
Nghiệp lành cho quả cõi lành tái sinh
Ác tâm thì tạo lỗi lầm
Sinh vào cõi ác thân tâm khổ sâu
Hành thiện tâm định thâm sâu
Tuệ tri các cõi khổ sâu an vui
Đều do nghiệp lực chín mùi
Vào giờ cận tử chết rồi tái sinh
Đọa trừ nghi hoặc nơi mình
Tấn tu giải thoát tử sinh luân hồi.

261. THIÊN SỨ

Có năm thiên sứ báo động ta
Trí nhân sớm biết để nhận ra
Lo tu tỉnh thức còn chưa trễ
Mai này sẽ tránh gặp Diêm La
Thế gian hễ thấy một người già
Đó là thiên sứ nhắc nhở ta
Tu ngay bởi cái già đang đến
Chớ đợi sau này hối đã qua
Thế gian hễ thấy một người đau
Thiên sứ nhắc tu phải tu mau
Mai này đau đớn quần tâm trí
Không thể hành trì thiện pháp đâu
Người đời mang xác chết chôn sâu
Thiên sứ nhắc ta hãy hồi đầu
Buông xả thế duyên tâm chánh đạo
Hai bàn tay trắng có gì đâu
Đứa trẻ sinh ra nhắc nhở ta
Luân hồi sinh tử ngán bao la
Bấy nhiêu thống khổ còn chưa chán
Thì dòng tục lụy vẫn chưa qua
Tội nhân hành quyết pháp trường xa

Cùm gông xiềng xích xẻ thịt da
Đó là thiên sứ cho ta thấy
Địa ngục trần gian cũng có mà.

262. THIỆN TÂM HỢP TRÍ TUỆ

Người làm việc thiện quý thay
Thiện mà có trí còn hay hơn nhiều
Thiện mà ly trí vô trí
Phước thì có phước vẫn đi luân hồi
Làm lành biết rõ làm lành
Phước kèm trí tuệ tử sanh đoạn trừ
Bố thí trì giới làm lành
Không cầu giải thoát sẽ thành vô trí
Bố thí trì giới tuệ tri
Đoạn trừ phiền não sẽ đi Niết Bàn
Thiện tâm hợp trí bởi vì
Lắng nghe Giáo Pháp thọ trì tu tâm
Trí tuệ ngày một uyên thâm
Tự mình hiểu rõ nội tâm của mình
Mỗi khi phiền não khởi sinh
Tự mình đoạn diệt vô minh giảm dần
Mỗi khi tạo được phước ân

Tự mình ước nguyện chánh chân Niết Bàn
Không cầu hưởng dục thế gian
Chỉ mong chứng ngộ Niết Bàn lạc an
Ly trí tạo phước thế gian
Sau này hưởng phước muôn ngàn tử sinh
Hợp trí phước đoạn vô minh
Sau này hưởng phước vô sinh Niết Bàn.

263. THỌ

Thọ là cảm thọ của thân tâm
Hỷ ưu khổ lạc xả âm thầm
Khi căn xúc cảnh trần ưa thích
Sinh ra hoan hỷ thọ từ tâm
Xúc cảnh không ưa hay chán ghét
Buồn phiền sinh khởi thấy thọ ưu
Cảnh trần không ghét cũng không yêu
Dừng đứng thọ xả khởi lên nhiều
Khi thân xúc cảnh trần êm ái
Lạc thọ từ thân được khởi dài
Khi thân xúc cảnh trần tê tái
Khổ thọ sinh rồi lại cũng phai
Hỷ lạc thì ai cũng muốn cầu

Mong cho thoát nỗi khổ ưu sầu
Vì vậy xưa nay làm tất cả
Để cho hỷ lạc được sinh ra
Vô thường cảm thọ chỉ thoáng qua
Cầu mong thì càng khổ thiết tha
Tưởng tri cảm thọ ấy là ta
Dục tham ái nhiễm mới sinh ra
Tuệ tri cảm thọ vô thường khổ
Thì được an nhiên tự đó mà
Vì không tham ái không sầu khổ
Cảnh trần không nhiễm tịnh lòng ta.

264. THOÁT TỤC

Dòng đời tục lụy thế gian
Rối ren phiền muộn muôn ngàn quấn quanh
Hơn thua yêu ghét tung hoành
Bon chen được mất quấn quanh sự đời
Tham lam sân hận ngút trời
Si mê đắm nhiễm suốt đời lao lung
Trần gian vô thủy vô chung
Biển đời thế tục tận cùng bao la
Con đường chánh đạo mở ra

Đưa người vượt khỏi ái hà si mê
Quay đầu tỉnh ngộ đường về
Thấy đời là khổ thì mê thoát dần
Chán chường từ bỏ hận sân
Tránh xa tham dục là gần thoát ra
Thành tâm kính lễ Phật Đà
Quy y thọ giới vượt qua lối lầm
Hành thiền định tĩnh tu tâm
Công phu giữ vững âm thầm thán năm
Mỗi ngày tâm một sáng trong
Tuệ tri sự thật thì lòng lặng yên
Đoạn trừ tri kiến đảo điên
Ngộ ra chân lý hiển nhiên vô thường
Đoạn trừ tham dục vấn vương
Ngộ ra nhân thế cứu trường khổ đau
Đoạn trừ ngã chấp thâm sâu
Ngộ ra chân lý đạo mâu vô vi
Đoạn trừ phiền não ngu si
Ngộ ra sự thật ưu bi mãi tàn
Dòng đời tục lụy tiêu tan
Sống đời thoát tục lạc an muôn đời.

265. THỜI GIAN

Thời gian gặm nhấm hữu tình
Mỗi ngày một chút mà mình chẳng hay
Cười đùa vui thú từng ngày
Từng ngày ấy vẫn đổi thay không ngừng
Già nua chết chóc sau lưng
Không hay tỉnh ngộ còn mừng với vui
U minh tằm tối chôn vùi
Tháng ngày uống phí trong mùi dục tham
Bao nhiêu việc chẳng đáng làm
Bao nhiêu việc đáng nên làm lại không
Sớm hôm đây đó lòng bông
Sống đời uống phí mà không thấy buồn
Thời gian như nước trong nguồn
Nhấn chìm nhân thế trong guồng tử sinh
Bao nhiêu đời đã cực hình
Sinh rồi lại tử tử sinh bao đời
Còn không tỉnh ngộ kịp thời
Tu tâm giải thoát dòng đời quẩn quanh.

266. THUẦN TÂM

Thuần tâm là sự thuần thành
Vì tâm nhu nhuyễn thiện lành dài lâu
Vì tâm hướng thiện chuyên sâu
Vì tâm hướng đến pháp mẫu tịnh tu
Vì tâm miên mật công phu
Vì tâm thuần thực pháp tu viên thành
Mỗi khi tâm thiện khởi sanh
Phải siêng tập luyện cho thành thâm sâu
Khi tâm hướng thiện dài lâu
Thì tâm ấy tự thâm sâu thuần thành
Công phu thiền định thực hành
Phải tu miên mật mới thành định sâu
Thời gian tu tập dài lâu
Định tâm vững chắc đạo mẫu mới sanh
Cho dù pháp học pháp hành
Cũng cần tập luyện thuần thành thâm sâu
Pháp lành được tập dài lâu
Thì tâm lành ấy thâm sâu thuần thành.

267. TIỀN

Tiền là giấy đã tạo ra
Dùng tiền mua được thứ xa hoa
Có tiền là có quyền hưởng thụ
Lạc thú vui rồi khó thoát ra
Vì tiền là giấy để đổi trao
Sợi dây trời buộc dễ chui vào
Cực thân ngày tháng vui nhân thế
Kiếm tiền cho lắm hỏi vì sao
Giải thoát tử sinh người học đạo
Xa lìa dục lạc phải làm sao
Thế Tôn chế giới không thọ nhận
Tiền bạc kim ngân chớ đựng vào.

268. TIẾNG CƯỜI NHÂN THẾ

Đời nhân thế tiếng cười nơi thế nhân
Đời vui thú tiếng cười nghe thú vui
Đời vẫn cười sao sao vui gì vậy
Từng ngày qua ấy đã đi về đâu
Từng ngày qua ấy tâm đã hẳn sâu
Trần lao thế gian hay tâm tỉnh ngộ
Từng dòng tâm ấy tâm nào sáng ra

Đời vẫn cười vang đăm mê gì vậy
Vì mê không thấy đời đầy khổ đau
Nghệp chướng còn sâu vô minh tràn ngập
Đường trường nhân thế biết đi về đâu
Từng ngày đã qua tham sân chẳng đoạn
Rồi mai đi mãi đến ngày tử sinh
Cười nữa được không vô minh là vậy
Đời còn chưa chán tiếng cười vẫn vang
Đời có tỉnh ra ai ta người vậy
Đời là vô nghĩa biết cười cái chi.

269. TIẾNG GÂM SƯ TỬ

Tiếng gâm sư tử oai linh
Các loài muông thú ẩn mình hang sâu
Tiếng gâm Giáo Pháp nhiệm mầu
Phá tan tà kiến thâm sâu cõi đời
Pháp môn thuyết giảng đúng thời
Độ người nhân thế về nơi thiện lành
Thuyền từ phổ độ chúng sanh
Trầm luân mê muội trở thành trí nhân
Cõi đời tham đắm hận sân
Tin sâu tà kiến bụi trần đã lâu

Phật Đà Giáo Pháp thâm sâu
Độ người trí tuệ tầm cầu thoát ly
Tử sinh Tam Giới hữu vi
Cũng vì nhân thế đã đi đường tà
Pháp môn chân chánh thuyết ra
Xua tan bóng tối mê tà vô minh
Khiến cho ngoại đạo ẩn mình
Vào nơi tăm tối chúng sinh mê tà
Rống lên Giáo Pháp Phật Đà
Tiếng gầm sư tử thật là oai linh.

270. TÍN

Tín là lòng dạ tín thành
Cội nguồn của những thiện lành sinh ra
Tín do hướng đến Phật Đà
Tín sâu Đức Phật thật là Toàn Tri
Tín do nghe pháp xét suy
Con đường chánh đạo sẽ đi Niết Bàn
Tín Tăng già ở thế gian
Tu tâm hướng đến Niết Bàn tương lai
Tín rằng nhân quả không sai
Nghiệp lành cho quả tương lai an lành

Ngu si nghiệp dữ thực hành
Mai này cho quả tái sanh đọa đày
Nhìn sâu vào cõi đời này
Tương lai quá khứ đã bày cả ra
Nhân duyên nghiệp báo đâu xa
Thiên đường địa ngục cũng là từ tâm
Vì tin nên tránh lỗi lầm
Tin rồi thì sẽ tu tâm hết mình
Tin rồi thì sợ tử sinh
Tin rồi thì mới hết mình tu tâm.

271. TỊNH TÂM

Muốn tâm thanh tịnh sáng trong
Phải siêng tẩy rửa cõi lòng bợn nhơ
Từ muôn kiếp trước đến giờ
Chất chông phiền não uest như sâu dày
Tịnh tâm không quản tháng ngày
Siêng năng tu tập tâm này sáng ra
Thọ trì Giáo Pháp Phật Đà
Nhờ nghe Giáo Pháp vậy mà tịnh tâm
Đức tin từ bỏ lỗi lầm
Làm lành lánh ác tịnh tâm lớn dần

Tôn thờ Đức Phật thâm ân
Kính tin Tam Bảo tâm dần tịnh thanh
Mở lòng bố thí làm lành
Xả ly tham đắm tịnh thanh tâm mình
Trang nghiêm tề chỉnh dáng hình
Oai nghi thu thúc tâm tình cũng an
Cảnh trần xa lánh chẳng phan
Ở nơi yên tĩnh lạc an hằng ngày
Ngồi thiền lặng lẽ thẳng ngay
Nhất tâm định tĩnh từng ngày an nhiên
Tu tâm đoạn hết não phiền
Chánh tri giác ngộ an nhiên tỏ bày
Tịnh tâm tu tập từng ngày
Dần dần sẽ thấy tâm này sáng ra.

272. TÓC BẠC

Kìa tóc bạc trên đầu đã hiện ra
Tháng năm vui thú đã đi qua
Già nua tàn tạ giờ đang đến
Chuẩn bị đi về nơi xứ xa
Trên đầu tóc bạc đã râm hoa
Tĩnh mộng chưa người hãy bước ra

Thế gian bụi bặm mờ u ám
Đi về cõi ấy có đâu xa
Tĩnh mộng chưa người tóc trắng hoa
Lu mờ tâm trí thảng năm qua
Say sưa với cảnh trần u ám
Đi về nơi có có Diêm La
Đi tìm chân lý dấu đường xa
Thế gian giả tạm đừng lưu luyến
Ai biết tu tâm sẽ chẳng già
Thân già nhưng trí sáng dần ra
Tu tâm học đạo tầm chân lý
Không uổng kiếp người đã sinh ra
Tóc bạc trên đầu nhắc nhở ta
Đừng tham phú quý với vinh hoa
Cuộc đời giả tạm sớm phai pha
Công phu thiền tập tầm chân lý
Người biết công phu ấy chẳng tà
Tóc bạc trên đầu đã hiện ra
Chuẩn bị hành trình về nơi ấy
Niết Bàn bất tử có đâu xa.

273. TỘI GÌ LỚN NHẤT

Tội gì lớn nhất trên đời
Tội gì mà khiến đất trời không dung
Tội gì ác đến tận cùng
Tội gì cho quả khốn cùng khổ đau
Tội gì tà kiến thâm sâu
Bác không nhân quả ngập đầu tội to
Tội do sát hại mẹ cha
Hại A La Hán thật là không dung
Nhưng khi trả quả đến cùng
Hồi đầu cũng được bao dung trở về
Không tin nhân quả ê chề
Chìm trong ác thú khỏi về nhân gian
Làm lành không có quả lành
Ác không có quả ác lành như nhau
Đó là tà kiến bỏ mau
Nếu không thì tội thâm sâu khó lường
Những ai tà kiến cứu trường
Cho rằng không có trước sau luân hồi
Chỉ tin có kiếp này thôi
Dữ lành thiện ác làm rồi cũng không
Đó là tri kiến cạn nông

Đi vào đọa xứ sẽ không trở về
Đó là tội lỗi nặng nề
Không gì sánh được tâm mê muội này
Mai sau ác thú đọa đày
Côn trùng sâu bọ tội này sinh ra.

274. TỘI PHƯỚC

Tội do mình đã tạo ra
Từ thân khẩu ý mê tà phát sinh
Phước báu cũng tự nơi mình
Từ thân khẩu ý tịnh minh thiện lành
Cúi đầu lễ Phật tâm thành
Đó là phước báu nhân lành đã gieo
Giấy tiền vàng mã mang theo
Rượu bia dâng cúng là gieo mê tà
Cúng dàng đèn nến hương hoa
Thân tâm thanh tịnh ấy là phước gieo
Tham lam sân hận đi theo
Cầu xin bất chánh tội gieo tâm mình
Lắng nghe giảng pháp tụng kinh
Nhân lành trí tuệ đã sinh nơi này
Cống cao ngã mạn tội thay

Phỉ báng Tam Bảo đọa đày ngục sâu
Cúng dàng tạo phước tâm cầu
Thoát ly sinh tử phước mầu vô biên
Mê lầm ở chốn Phật tiên
Không tin tội phước thiện hiền chẳng gieo
Mai này tội ác đi theo
Chết vào địa ngục hiểm nghèo bi ai
Tu tâm ở chốn Phật đài
Tin sâu nhân quả tương lai phước lành
Kính tin Giáo Pháp thực hành
Mai này giải thoát tử sanh luân hồi.

275. TRANG ĐIỂM

Trang điểm phấn son ướp hương hoa
Tô thêm vẻ đẹp cái thân ta
Cũng bởi thân này nhiều hôi thối
Nên hồng che đậy ướp hương hoa
Càng yêu mến thân tham đắm thân
Càng sinh phiền não khổ muôn phần
Già đau bệnh chết làm sao tránh
Trang điểm ích gì hương với hoa
Tĩnh dậy lo tu tĩnh ngộ ra

Thanh tâm tịnh ý mới là hoa
Hương thơm đức hạnh mới lan xa
Tu tâm giải thoát là trang điểm
Hương hoa bất tử mới không già.

276. TRANH GIÀNH

Những loài muông thú ham ăn
Thường xuyên gây lộn chiến tranh hãi hùng
Tham lam dẫn đến điên khùng
Tranh giành là thói vô cùng xấu xa
Loài người cao cấp hơn mà
Tại sao lại thế thiết tha tranh giành
Nghệp nhân quả báo vận hành
Nhân nào quả ấy tranh giành là sao
Tham lam xâu xé cấu cào
Của người ta lỡ vỡ vào bản thân
Chiến tranh tàn khốc xa gần
Tương tàn vì lỗi tranh phần của nhau
Cuộc đời đã khổ còn đau
Vì lòng hoang dại bấy lâu chưa tàn
Có khi nước mất nhà tan
Cũng vì cái thói tranh giành mà ra

Lòng người là vậy xấu xa
Vì không nghe Pháp Phật Đà tu tâm
Cửa thiền thanh tịnh pháp âm
Dạy cho nhân thế tu tâm thiện lành
Chớ nên tranh chấp giết giành
Tham lam thù hận chiến tranh xa lìa
Sống thì phải biết sẻ chia
Giúp người giúp lại thì lìa chiến tranh
Ngu si loài thú tranh giành
Loài người có trí thiện lành yêu thương
Thế gian sẽ bớt chiến trường
Nếu như nhân thế biết đường tu tâm.

277. TRÍ – NGU

Người ta sống ở trên đời
Trí ngu đều có nhưng thời khó phân
Ai đáng là bậc trí nhân
Còn ai ngu dốt biết phân thế nào
Theo kinh Đức Phật truyền trao
Trí ngu là chỉ thẳng vào cái tâm
Ai mà chấm dứt hận sân
Tham lam mê muội chẳng phân chánh tà

Bao nhiêu nghiệp ác tạo ra
Không hề hổ thẹn thật là kẻ ngu
Cũng là tâm ấy biết tu
Nghe kinh học pháp công phu hành thiền
Đoạn trừ hết sạch não phiền
Chuyển ngu thành trí ở liền trong tâm
Có tâm thì phải biết tu
Không thì tâm ấy sẽ ngu hoài hoài
Tu tâm chẳng phải một mai
Trải qua năm tháng miệt mài mới lên
Trí nhân thì phải vững bền
Trau dồi cho trí sáng lên từng ngày
Trí ngu cũng ở tâm này
Tự mình theo ý đổi thay mà thành.

278. TRÍ THỨC VÀ TRÍ TUỆ

Trí thức là bởi học nhiều
Trí tuệ là hiểu được điều đúng sai
Người ta cố học cho nhiều
Học nhiều hiểu rộng là điều quý thay
Xưa nay tuyển chọn người tài
Dựa vào học vấn trên bài kiểm tra

Người nào học vấn cao xa
Tuyển vào hàng ngũ tài ba ở đời
Dù cho học vấn cao vời
Cũng không hiểu được cõi đời thật chân
Cũng không diệt được tham sân
Nào phiền không biết cách nào diệt đi
Vậy là chưa hết ngu si
Vẫn còn u ám ưu bi khổ sầu
Cái thân tứ đại từ đâu
Cái tâm vi tế còn sâu hơn nhiều
Bao nhiêu đời kiếp đã qua
Bao nhiêu sau nữa biết là đi đâu
Dù cho trí thức thâm sâu
Cũng không hiểu được những câu hỏi này
Trí tuệ thì mới tỏ bày
Cái thân danh sắc tỏ ngay nhân gì
Xa xưa nhiều kiếp tuệ tri
Nghiệp nhân quả báo đã đi đường nào
Khổ đau phiền não vì sao
An vui giải thoát đường nào tuệ tri
Tham sân sầu muộn ngu si
Trí tuệ diệt sạch còn gì mà vương

Trí tuệ hiểu rõ vô thường
Không tham đắm nhiễm nên thường an vui
Tuệ tri sự thật ở đời
Là chân trí tuệ là nơi Niết Bàn.

279. TRỘM CẮP

Ai hay trộm cắp của người
Thành tên trộm cắp thành người xấu xa
Lòng người như thể lòng ta
Mất rồi ai cũng xót xa trong lòng
Chẳng may bị bắt bị còng
Thẩm tra đánh đập thì lòng tái tê
Đời này nhân thế khinh chê
Đời sau đọa xứ ê chề khổ đau
Thương mình thì tỉnh ngộ mau
Tránh xa trộm cắp để sau khỏi sầu
Cho dù thiếu thốn đến đâu
Giữ lòng chân thật chẳng cầu của ai
Đó là giới hạnh thứ hai
Không cho không lấy của ai vật gì.

280. TRỤ TRÌ

Mỗi chùa có một trụ trì
Để mà giải quyết chi li việc chùa
Có khi vị đó dựng lên
Có khi kế tục trên nền tổ tông
Ngôi chùa tốt đẹp hay không
Còn do phước trí của ông trụ trì
Ông này tu pháp môn gì
Thì ngôi chùa đó cũng đi theo cùng
Trụ trì mà chẳng tu chi
Thì ngôi chùa đó lấy gì mà tu
Có khi cúng bái lu bu
Có khi khách khứa tù mù ngày đêm
Có khi xây dựng vững bền
Quanh năm suốt tháng tạo nên ngút ngàn
Có khi tụng tiệc cỗ bàn
Mải mê thế sự miễn bàn pháp tu
Có khi mải miết vân du
Nay đây mai đó pháp tu vi hành
Có khi thuyết pháp độ sanh
Đạo tràng đông đảo tu hành có tâm
Có khi lặng lẽ âm thầm

Lánh xa trần thế tu tâm tịnh lành
Cũng là một kiếp tu hành
Trụ trì là việc vừa hành vừa tu
Tu thì im lặng công phu
Hành thì tạo tác chốn tu mạnh lành
Chùa là phương tiện độ sanh
Trụ trì lèo lái thực hành ra sao
Còn do đạo hạnh thấp cao
Trụ trì pháp bảo thế nào mà thôi.

281. TỬ QUẢ

Thánh A La Hán vô sinh
Diệt trừ hết sạch vô minh não phiền
Tam minh chứng đặc hiện tiền
Thể nhập chánh trí vô biên siêu phàm
Không còn việc nữa để làm
Ngay đây tịch diệt Niết Bàn Vô Dư.

282. TU TÂM

Có tâm thì phải tu tâm
Không tu tâm sớm lỗi lầm tạo ra
Tu tâm là hướng Phật Đà

Niệm ân Đức Phật để mà tịnh tâm
Tu tâm giới hạnh nghiêm tằm
Tránh xa ác nghiệp lỗi lầm không thêm
Tu tâm thu thúc ngày đêm
Lục căn thâu nhiếp không nên hướng trần
Lắng nghe diệu pháp hiểu dần
Trau dồi pháp học là phần tu tâm
Ẩn nơi rừng núi am thâm
Thực hành thiền định tu tâm hợp thời
Tránh xa sự thế duyên đời
Thực hành thiền quán hợp thời tu tâm
Ngày nào chưa sạch lỗi lầm
Chưa tan phiền não thì còn tu tâm.

283. TỪ TÂM

Từ tâm mong muốn hữu tình
An vui như thể chính mình an vui
Sơ cơ tu pháp từ tâm
Hướng người cùng phái người mình kính yêu
Mong cho người ấy được điều
Hiểm nguy xa lánh tránh điều hiểm nguy
Lòng từ sinh khởi được vì

Mong cho người khác hiểm nguy xa lìa
Người gần rồi đến người xa
Người mình kính trọng lan ra người thường
Lan dần đến người chẳng thương
Tức là người ghét một đường từ tâm
Xóa đi yêu ghét xa gần
Không còn khoảng cách người thân kẻ thù
Tâm từ định luật ngàn thu
Xóa đi thù hận cho dù là ai
Lòng từ mở rộng trải dài
Khắp mười phương hướng gặp ai cũng từ
Thường xuyên an trú tâm từ
Tình thương trải khắp tâm từ vô biên.

284. TÚC MẠNG TRÍ

Có nhiều đời sống đã qua
Mà nay quên hết thành ra mơ màng
Trong kinh Phật thuyết rõ ràng
Với tâm định tĩnh dễ dàng thấy ra
Bao nhiêu kiếp sống đã qua
Theo dòng nghiệp lực để mà tái sinh
Nghiệp lành sinh ở cõi lành

Nhân gian thiên giới nghiệp lành tuệ tri
Tham lam sân hận ngu si
Tạo ra nghiệp ác dẫn đi đọa đày
Súc sinh địa ngục khổ thay
Gieo nhân đời trước đời này chịu thôi
Đó là sự thật luân hồi
Tu tâm cho sớm để rồi thoát ra
Thực hành Giáo Pháp Phật Đà
Tu tâm giác ngộ vượt qua luân hồi.

285. TUỆ TÂM

Tuệ tâm là trí suy tầm
Hiểu ra sự thật tuệ tâm tỏ bày
Mặt trời sáng tỏ ban ngày
Cũng như trí tuệ tỏ bày trong tâm
Xua tan bóng tối mê lầm
Xua tan cấu uế tà tâm lu mờ
Xua tan do dự nghi ngờ
Xua tan tà kiến đại khờ ngu si
Tuệ tâm là hiểu đường đi
Khổ đau hạnh phúc bởi vì gieo nhân
Ngu si tham đắm hận sân

Là nhân khổn khổ phải cần tránh xa
Từ bi trí tuệ bao la
Là nhân hạnh phúc tạo ra thiện lành
Vì nghe Phật Pháp thực hành
Cho nên tâm tuệ khởi sanh nơi mình
Tuệ tâm đoạn diệt vô minh
Mở đường giải thoát tử sinh luân hồi.

286. TỤNG KINH

Tụng kinh phước trí đều sinh
Trở thành thời khóa tâm linh tu hành
Tụng kinh là tỏ lòng thành
Kính tin Tam Bảo phước lành vô biên
Tụng kinh hướng đến Phật tiền
Phước điền gieo tạo thiện hiền trong tâm
Tụng kinh trí tuệ yên thâm
Hiểu sâu lời Phật thì tâm tịnh lành
Tụng kinh chánh niệm phát sanh
Trang nghiêm tề chỉnh lòng thành kính tôn
Tụng kinh chuyển hóa tâm hồn
Xua tan lòng tục kính tôn Phật Đà
Luân hồi mong sớm thoát ra

Phước lành chia sẻ gần xa an lành
Tụng kinh hưởng đến chúng sanh
Gần xa hoan hỷ tâm thành khởi sinh
Phước lành lợi ích tụng kinh
Nghĩ bàn không thể tâm linh nhiệm mầu.

287. TƯỢNG PHẬT

Tượng là hình ảnh tượng trưng
Phật là giác ngộ đã từng sinh ra
Tu tâm chứng ngộ Phật Đà
Dạy cho nhân thế thoát ra luân hồi
Tám mươi năm ở cõi đời
Niết Bàn tịch diệt Ngài rời thế gian
Ngày nay tạo tượng Phật Đà
Noi theo gương sáng để mà tu tâm
Phật xưa không tạo lỗi lầm
Thì người lễ Phật sinh tâm thiện lành
Phật xưa hoằng pháp độ sanh
Thế gian tôn kính hạnh lành vị tha
Xây chùa thờ tượng Phật Đà
Tôn thờ cung kính cùng là lễ nghi
Tâm mà mê tín là si

Tâm mà có trí vậy thì hiểu ra
Kính tôn Phật ở tâm ta
Tượng là để nhớ nhớ mà để tu
Không tu thấy tượng như mù
Biết ai mà lẽ phải tu tâm này
Lâu ngày cũ mục đổi thay
Tạo ra tượng mới tôn bày trang nghiêm
Đó là kính trọng Phật tiền
Đó là đang tạo phước duyên muôn đời.

288. TƯỚNG TRI – TUỆ TRI

Tướng tri là thấy dáng hình
Tuệ tri là thấy tận tình sâu xa
Tướng tri ảo tưởng về ta
Cái thân tứ đại tướng là đẹp xinh
Tuệ tri không chấp dáng hình
Thân này tứ đại tướng sinh thối tha
Tướng tri cảm thọ là ta
Vui buồn khổ lạc thiết tha ân cần
Tuệ tri căn xúc cảnh trần
Thọ sinh rồi diệt thêm phần khổ đau
Tướng tri tưởng tượng mộng lung

Bao nhiêu cảnh tượng trập trùng sinh ra
Tuệ tri tướng ấy chỉ là
Nhớ ghi trần cảnh sinh là diệt ngay
Tướng tri hành động từng ngày
Mình làm mọi việc hăng say thế mà
Tuệ tri thiện ác sinh ra
Do mình tạo nghiệp thật là thâm sâu
Tướng tri tâm ở trong đầu
Vô hình vô tướng sống lâu linh hồn
Tuệ tri tâm chẳng trường tồn
Tùy duyên sinh diệt linh hồn rỗng không
Tướng tri vạn vật hữu hình
Đẹp xinh tốt xấu để mình ghét yêu
Tuệ tri mọi thứ diệt tiêu
Không ngừng biến đổi là điều tất nhiên.

289. ƯA - KHÔNG

Ưa thích công việc bận hoài
Không ưa công việc bên ngoài dễ tu
Ưa thích hội chúng giao du
Không ưa hội chúng tịnh tu dễ dàng
Ưa thích nói chuyện rộn ràng

Không ưa nói chuyện nhẹ nhàng công phu
Ưa thích ngủ nghỉ li bì
Không ưa ngủ nghỉ tu trì cần chuyên
Ưa thích ngoại cảnh phan duyên
Không ưa ngoại cảnh tâm yên nhẹ nhàng
Ưa thích ăn uống mơ màng
Không tham ăn uống dễ dàng tu tâm.

290. UỐNG RƯỢU

Uống rượu và dùng các chất say
Khác gì thuốc độc phải bỏ ngay
Say sưa chìm đắm mờ tâm trí
Bê tha thối nát đã phơi bày
Rượu làm say xỉn với ba hoa
Không còn hổ thẹn việc xấu xa
Cũng không sợ hãi điều tội lỗi
Như con dã thú sống trong nhà
Thân nhân khốn khổ sợ kêu la
Chết rồi đọa lạc làm muông thú
Ngu xuẩn không phân biệt chánh tà
Vì vậy Phật Đà quy học giới
Rượu và say xỉn tránh ra xa.

291. VESAK⁵

Ngày rằm Vesak tháng tư
Kính mừng Phật đản đã từ ngàn xưa
Lâm Tỳ Ni ngát hương đưa
Vô Ưu hoa nở trời vừa tịnh thanh
Nơi đây Bồ Tát đản sanh
Hoa sen bầy bước lời lành nói ra
“Đây là kiếp cuối của ta
Nhân gian thiên giới Phật Đà chí tôn”
Ba hai tướng hảo tâm hồn
Thanh cao thoát tục chí tôn thiện lành
Cũng vì đại nguyện độ sanh
Bốn A Tăng Kiếp thực hành chu viên
Mười ba la mật thiện hiền
Trăm ngàn đại kiếp chu viên phước lành
Ngày rằm Vesak đản sanh
Ngày rằm Vesak chứng thành Như Lai
Ngày rằm Vesak không sai
Niết Bàn tịch diệt lâu dài vô dư

⁵Vesak: Ngày tam hợp, kỉ niệm ngày đản sinh và ngày thành đạo của Bồ tát, ngày nhập Niết-bàn của Đức Phật.

Ngày rằm Vesak tháng tư
Nhân ba sự kiện Phật từ chứa chan
Giáng Sinh, Thành Đạo, Niết Bàn
Là ngày lịch sử trần gian hướng về
Nhân gian thiên giới tựu tề
Cúng dàng tưởng nhớ niệm về thâm ân
Bổn sư dạy đạo thoát trần
Bậc thầy Tam giới chánh chân thiện lành
Đại từ bi độ chúng sanh
Đại Lương Y chữa cho lành bệnh tâm
Trần gian từ bỏ lỗi lầm
Hướng về từ phụ tu tâm phước lành.

292. VIỆC CHÙA

Thiền môn nhiều việc phải làm
Mỗi người mỗi việc đảm đảm kịp thời
Tu tâm là việc chớ rời
Ngoài giờ lao tác thanh thoi nhẹ nhàng
Thiền môn thì phải gọn gàng
Trong ngoài sạch sẽ là đang tu trì
Không nên bày biện cầu kỳ
Đơn sơ mọi việc mỗi khi thanh nhàn

Thấy gì hư phải sửa ngay
Thấy gì bừa bộn gọn gàng chĩnh chu
Thấy gì thiếu hụt thì bù
Việc cần làm vậy cho dù nhỏ to
Mọi người đều biết chăm lo
An vui nhẹ nhõm đản đo nặng nề
Suy bì tị nạnh lẽ mề
Muộn phiền tăng trưởng não nề được chi
Cửa thiền hưng thịnh hay suy
Cũng do người ở thực thi thế nào
Chẳng nên bày việc tào lao
Mà nên thiết thực đề cao pháp hành
Việc gì cần thiết thì nhanh
Làm rồi buông xả thực hành chuyên tâm.

293. VÔ DUYÊN

Cái gì cũng phải có duyên
Vô duyên thì chẳng nên duyên sự gì
Vô duyên dù có ở gần
Mà như xa cách muôn phần chẳng quen
Vô duyên dù muốn làm quen
Mà lòng cách trở khó quen vô cùng

Vô duyên dù có sống chung
Chẳng yêu chẳng ghét chẳng cùng tâm tư
Pháp lành của Bạc Đạo Sư
Có duyên thì đến khước từ vô duyên
Vô duyên nghe pháp tưởng như
Nghe mây nghe gió nghe từ vô tri
Vô duyên nghe chẳng hiểu gì
Không cùng tư tưởng vậy thì vô duyên
Vô duyên thì phải gieo duyên
Gieo duyên Phật Pháp tạo duyên độ đời
Duyên lành gieo khắp muôn nơi
Độ đời thì phải hợp thời gieo duyên
Tam Bảo là ruộng phước điền
Gieo duyên lành khắp mọi miền gần xa
Pháp lành lan tỏa bao la
Tạo duyên cho khắp gần xa hướng về.

294. VÔ ÍCH

Cái gì vô ích trên đời
Đều mang vứt bỏ cho vơi nhẹ lòng
Cái gì có ích cầu mong
Có rồi gìn giữ để phòng chớ buông

Cái gì vui trước khổ sau
Tham lam hưởng dục bỏ mau ích gì
Cái gì tức tối li bì
Hận sân vô ích lợi gì bỏ mau
Cái gì chẳng hiểu trước sau
Ngu si vô ích bỏ mau tức thì
Cống cao ngạo mạn cái gì
Khen, chê, yêu, ghét tức thì bỏ mau
Cái gì sinh trước tử sau
Xả ly nhân thế trước sau cũng tàn
Trần gian mọi thứ tiêu tan
Tu tâm hướng đến Niết Bàn an vui.

295. VÔ MINH VÀ TRÍ TUỆ

Vô minh là cái tối đen
Trí tuệ là đèn soi sáng vô minh
Vô minh không biết tử sinh
Luân hồi khổ não do mình ngu si
Trí tuệ hiểu rõ đường đi
Nghiệp do mình tạo thích đi đường nào
Vô minh không hiểu vì sao
Lòng mình lại cứ tuôn trào dục tham

Tuệ tri sự thật nên nhàm
Cảnh trần sinh diệt không tham cảnh trần
Vô minh muốn hưởng không làm
Dù làm nhân xấu vẫn ham quả lành
Trí tuệ hiểu rõ ngọn ngành
Nhân nào quả ấy thực hành thẳng ngay
Vô minh tạo ác không hay
Tưởng là vô tội cứ bày vô tư
Trí tuệ thì trái lòng từ
Tránh xa tội lỗi lòng từ vô biên
Vô minh tri kiến đảo điên
Cái vô thường lại tưởng thường còn lâu
Trí tuệ hiểu rõ thâm sâu
Thế gian mọi thứ chẳng lâu vô thường
Khổ đau mà cứ vấn vương
Vô minh tham đắm nên thường tử sinh
Trí tuệ dập tắt vô minh
Tuệ tri nhân thế tử sinh khổ dài
Vô minh trí tuệ là hai
Nhưng cùng trong một hình hài tám thân
Thọ trì Giáo Pháp chánh chân
Tu tâm trí tuệ đoạn dần vô minh.

296. VÔ MINH

Vô minh là gốc tử sinh
Vô minh không hiểu chính mình là ai
Vô minh thấy đúng là sai
Thấy sai là đúng thấy tà là chân
Vô minh đen trắng chẳng phân
Vô minh tăm tối ngu đần vô tri
Vô minh chẳng biết đường đi
Vì tham chút lợi mà phi đường tà
Bao nhiêu nghiệp ác tạo ra
Chẳng hay vui khổ đến là từ đâu
Vô minh chỉ thích kêu cầu
Cầu mà không được thì sầu lại tăng
Vô minh đâu có hiểu rằng
Nghiệp nhân quả báo từ trong luân hồi
Tử sinh nhiều khổ lắm rồi
Khổ rồi tỉnh ngộ ngộ rồi thoát ra
Lắng nghe Giáo Pháp Phật Đà
Lắng tâm thiền định để mà tuệ tri
Tuệ tri dập tắt ngu si
Tử sinh chấm dứt vô minh đoạn trừ.

297. VÔ SÂN

Vô sân là chẳng giận hờn
Vô sân là chẳng thua hơn với người
Vô sân là chẳng ghét ai
Vô sân là đã trải dài từ tâm
Vì không bới móc lỗi lầm
Vì không ghen tỵ nên tâm không sâu
Vì không bỏn xẻn tham cầu
Vì không hối tiếc u sầu không sinh
Vì lòng thương mọi hữu tình
Tử sinh đau khổ nên mình không sân
Vì hằng nhớ đến thâm ân
Nhiều đời quyến thuộc người thân với mình
Vô sân với mọi chúng sinh
Ở đâu cũng được thân tình yêu thương
Ở đâu cũng được tán dương
Vì mình ban trải tình thương muôn loài.

298. VÔ THAM

Vô tham đối với cảnh trần
Là tâm tự tại là nhân thiện lành
Vô tham thì tội chẳng sanh

Vô tham thì tạo phước lành vị tha
Vô tham đạo đức thật thà
Vô tham biết đủ chẳng sa dục trần
Vô tham tu đạo chánh chân
Vô tham trí tuệ thoát trần vô sinh
Vô tham đoạn diệt vô minh
Vô tham giải thoát tử sinh luân hồi.

299. VÔ VI

Vô vi không có pháp hữu vi
Không sinh không diệt pháp vô vi
Tịch tĩnh rỗng không không tự ngã
Chân thường chân lạc ngã vô vi
Vô vi pháp ấy thật tuệ tri
Tận cùng chân đế của hữu vi
Diệt sinh sinh diệt không ngừng nghỉ
Vô thường khổ vô ngã hữu vi
Chân thường lạc tịnh pháp vô vi
Bất tử bất sinh vô tự ngã
Niết Bàn tịch tĩnh pháp vô vi.

300. VUA CHUYỂN LUÂN VƯƠNG

Ba hai tướng hảo trượng phu
Nếu không là Phật thì là Thánh Vương
Thiên xa xuất hiện dị thường
Ngựa voi thuần chủng vua thường ngự lâm
Tướng quân gia chủ tri âm
Ngọc châu như ý mỹ nhân trọn tình
Thiên xa cùng bốn đạo binh
Nam chinh Bắc chiến dẹp bình bốn châu
Bốn phương thành nước chư hầu
Cùng chung hiến pháp tâm đầu Thánh Vương
Dân an nước thịnh hùng cường
Thực thi phép tắc lệ thường vua ban
Một không sát hại muôn loài
Hai không trộm cắp vật ngoài của ai
Ba không tà hạnh gái trai
Bốn không dối trá lừa ai việc gì
Năm không uống rượu say sì
Đó là Chánh Pháp trị vì thế gian
Không dùng vũ khí bạo tàn
Mà dùng đạo đức trấn an dân tình
Thiên xa cùng bốn đạo binh

Dao du khắp chốn dân tình an vui
Chuyển Luân Thánh Đế vua tôi
Phước lành công đức vun bồi mà lên.

301. VUI KHỔ DO MÌNH TẠO

Ở đời có khổ có vui
Do mình tạo tác khổ vui do mình
Ai hay làm hại chúng sinh
Là mình đã tạo cực hình cho thân
Ai còn nóng tính hận sân
Tự mình thiêu đốt khổ thân nhiều đời
Mê say hưởng dục chơi bời
Là nhân sâu khổ nhiều đời bất an
An còn tâm trí mê man
Không phân thiện ác ngập tràn ngu si
Luân hồi các nẻo ra đi
Khổ do tâm trí ngu si của mình
Ai không làm khổ chúng sinh
Là mình đã tạo cho mình lạc an
Hảo tâm bố thí phát ban
Là ta đã tạo sang giàu cho ta
Thành tâm kính lễ Phật Đà

Phước lành cao thượng cũng là quý nhân
Hai đường thiện ác tỏ phân
Lắng nghe Giáo Pháp hiểu chân chánh tà
Tu tâm trí tuệ sáng ra
Đoạn trừ phiền não thật là an vui.

302. VUI TRƯỚC KHỔ SAU

Người đời vì quá ham vui
Vui chưa thỏa mãn đã vùi khổ đau
Vì đời vui trước khổ sau
Càng ham vui lắm càng đau khổ nhiều
Người đời tưởng dục là vui
Vì khao khát dục lắm lụi mọi phương
Như con chó gặm khúc xương
Bụng chưa no đã đi đường cái rặng
Người đời vì thích lẳng xằng
Đó đây quanh quẩn lẳng xằng tìm vui
Lao tâm khổ lụy ngậm ngùi
Thân tàn ma dại vậy là vui sao
Như con cá ở dưới ao
Cắn câu rồi lại kêu gào với ai
Vì đời không hiểu đúng sai

Nghiệp nhân quả báo miệt mài tìm vui
Tạo ra tội lỗi nhất thời
Sinh vào đọa xứ nhiều đời khổ đau
Vì đời vui trước khổ sau
Chạy theo tham dục mà đau khổ hoài
Vui trong cái khổ mệt nhoài
Chi bằng học đạo thoát ngoài khổ vui
Chí tâm học đạo không lùi
Gian nan chẳng quản khổ vui chẳng màng
Công phu thiền tập kỹ càng
Ngộ ra chân lý hết ràng khổ vui.

303. XẢ TÂM

Xả tâm bình thản cõi lòng
Lặng nhìn nhân thế trong dòng tử sinh
Mọi người làm chủ nghiệp mình
Mọi người thừa tự nghiệp mình tạo ra
Ở gần hay ở cách xa
Ghét yêu bình thản nghiệp là chủ nhân
Dù cho cao thấp xa gần
Dù cho tốt xấu tự phần nghiệp thôi
Nghiệp nhân xưa đã tạo rồi

Bây giờ cho quả khổ vui tự mình
Bây giờ tạo tác nghiệp sinh
Tương lai vui khổ do mình tạo ra
Chúng sinh khắp cõi bao la
Tự mình tạo nghiệp vậy mà tuệ tri
Xả tâm bình thản diệu kỳ
Không yêu không ghét tuệ tri nghiệp hành.

304. XEM BÓI

Thế gian chẳng hiểu biết gì
Thích đi xem bói chỉ vì u mê
Lắng tai nghe phán mọi bề
Đúng sai được mất não nề lo âu
Toàn là những chuyện đầu đầu
Nghe rồi lòng dạ rối ngẫu phân vân
Chuyện xa cho chứ chuyện gần
Người ta biết được phân trần cả ra
Tin rồi đắm lụy đó mà
Bảo sao nghe vậy thế là u mê
Dù người ta biết mọi bề
Như cây có quả không hề biết nhân
Khổ vui họa phúc xoay vần

Tùy theo nhân quả dù gần hay xa
Nghiệp nhân xưa đã tạo ra
Ác cho quả khổ lành thì quả vui
Tin sâu nhân quả được rồi
Làm lành lánh dữ vậy thôi khỏi cầu
Xem chi bói toán mệt đầu
Xét suy nhân quả hiểu sâu sự đời
Thiện tâm trí tuệ cao vời
Thì môn bói toán hết thời mị dân.

305. XEM NGÀY

Thế gian khi muốn làm gì
Cũng xem ngày tốt là vì cố sao
Mặt trời mọc ở trên cao
Ngày nào cũng vậy cố sao xem ngày
Si mê nên mới đặt bày
Xem ngày sao chẳng xem ngày tâm mình
Tà tâm thì tội phát sinh
Tội sinh quả báo tự mình khổ đau
Chánh tâm tạo phước thanh cao
Rồi sau phước quả hưởng bao an lành
Tu tâm phước tuệ viên thành

Bỏ ác làm lành là tránh họa tai
Mình không ác ý hại ai
Đó là ngày tốt không sai đạo đời
Ngày nào tu tập tâm thời
Đó là ngày tốt muôn đời không sai.

306. XEM TÁNH

Người tham bực lộ tánh tham
Khi nói khi làm đều đặn chĩn chu
Ra vào chải chuốt công phu
Nói lời mật ngọt ruồi bu kiến bò
Vì tham nên khéo thăm dò
Thấy đâu có lợi là thò cái tham
Người sân bực lộ tánh sân
Nghiêm nghiêm nét mặt không cần nịnh ai
Gặp điều gai mắt chướng tai
Không kìm nén được mặt tai đỏ bừng
Trợn hai con mắt trừng trừng
Như con rắn hổ nó phừng cái mang
Người si chẳng biết xét suy
Nói năng hời hợt chẳng vì đúng sai
Vãnh tai nghe chuyện ngắn dài

Đua đòi bắt chước đúng sai biết gì
Mông lung tâm trạng hiểu kỳ
Sớm vui chiều chán việc thì dở dang
Đức tin có tánh hay tin
Nghe điều kỳ lạ là tìm đến nơi
Thành tâm lễ Phật lễ trời
Những gì không thấy lại thì càng tin
Có khi tin đúng tin sai
Tin mà có tuệ chẳng ai dám lừa
Tánh hay phân tích đúng sai
Tìm ra sự thật ấy là tuệ căn
Thông minh túc trí đa văn
Tuệ tri sắc bén nói năng đúng thời
Tâm tư thấu hiểu sự đời
Làm gì cũng được hợp thời chẳng sai
Tư duy là tánh nhớ dai
Áp ủ nhiều chuyện ngắn dài viễn vông
Luận bàn đủ thứ lông bông
Đêm nằm trần trọc ngày không ngớt lời
Suy tư nhiều chẳng đúng thời
Làm cho đầu óc rối bời lung tung
Tánh tham gần giống tánh tin

Cả hai có tính dụ dàng như nhau
Tham thì đối trước lừa sau
Đức tin thờ phụng trước sau trọn tình
Tánh sân tánh tuệ cũng gần
Chuyên gia soi mới lỗi lầm người ta
Sân thì buộc tội chẳng tha
Tuệ tìm để hiểu chánh tà mà thôi
Si cùng với lại tư duy
Trầm ngâm mơ mộng nghĩ suy vẫn vờ
Si thì rộng tuếch ngáo ngơ
Tư duy ngậm khói đợi chờ tỏa phun.

307. XUẤT GIA

Xuất gia là xuất thế tục gia
Mặc áo cà sa cạo mái đầu
Dứt bỏ trần duyên không hưởng dục
Tâm cầu chân lý chốn thiền gia
Nương Pháp Phật Đà tu học đạo
Thọ trì giới Pháp Phật truyền trao
Oai nghi tề chỉnh đường tăng tướng
Nuôi mạng xin ăn vật cúng dường
Tri túc đủ dùng không hưởng thụ

Lục căn thu thúc tịnh tâm tu
Học pháp đa văn Kinh Luật Luận
Hành thiện chỉ quán mật công phu
Buông xả thế duyên tâm Đạo Quả
Giữ gìn Chánh Pháp mãi ngàn thu.

308. XÚC

Sáu căn tiếp xúc sáu trần
Sinh ra cảm thọ là nhân ái tình
Mắt mà thấy cảnh sắc xinh
Thì tham ái khởi tâm tình mê say
Tai nghe thấy tiếng tưởng hay
Mũi tâm đắm lụy thân này héo hon
Lưỡi thì tham đắm vị ngon
Thân ưa xúc chạm héo mòn cầu mong
Ý thì xúc pháp bên trong
Cảnh trần giữ ở cõi lòng mà chi
Trí nhân phải biết xúc gì
Khiến tâm thanh tịnh được thì mới nên
Cảnh trần ô nhiễm ở trên
Lục căn thu thúc chớ nên nhiễm trần
Cảnh gì tâm tịnh thì gần

Xúc mà trí tuệ tăng dần thì nên
Đạo tâm muốn được vững bền
Phải tu cho ý trở nên thuần thành
Pháp môn thiên định thực hành
Mỗi ngày tâm ý được thanh tịnh dần
Ý mà xúc cảnh chánh chân
Là đang tu tập thoát trần tử sinh.

309. YÊU – GHÉT

Người ta mong muốn được yêu
Nếu như bị ghét là điều khổ thay
Sự đời bất tận xưa nay
Hai đường yêu ghét đắng cay sự đời
Tâm người thay đổi nhất thời
Nay yêu mai ghét sự đời bất an
Khi yêu tâm trí mê man
Chìm trong tục lụy điêu tàn vấn vương
Ghét nhau đấu đá cang cường
Ngày qua tháng lại chiến trường tử sinh
Nguyên nhân cũng bởi vô minh
Giả cho là thật tâm tình u mê
Ghét nhau hậu quả thảm thê

Yêu nhau rồi cũng tái tê khổ sầu
Xả ly tham ái thâm sâu
Đoạn trừ sân hận đối đầu xưa nay
Không yêu không ghét vui thay
An nhiên tự tại từng ngày an nhiên
Tu tâm đoạn hết não phiền
Không yêu không ghét an nhiên cuộc đời.